

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Επιμέλεια:
Ανδρώνης Κωνσταντίνος

Επιβλέπων καθηγητής:
Ζοπουνίδης Κωνσταντίνος

Χανιά, 2023

Η παρούσα διπλωματική εργασία εγκρίνεται από την Επιτροπή:

Τον καθηγητή, κ. Ζοπουνίδη Κωνσταντίνο

Τον καθηγητή, κ. Δούμπο Μιχάλη

Τον καθηγητή, κ. Ατσαλάκη Γεώργιο

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Κωνσταντίνο Ζοπουνίδη, καθώς επίσης και την κα. Λιαδάκη Αγγελική για την πολύτιμη καθοδήγησή της και την άμεση βοήθεια που μου προσέφερε από την αρχή ως το τέλος της εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας. Ακόμα, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους κύριους καθηγητές Δούμπο Μιχάλη και Ατσαλάκη Γεώργιο, οι οποίοι δέχτηκαν να είναι μέλη της εξεταστικής επιτροπής.

Ευχαριστώ επίσης τους φίλους μου για τη ξεχωριστή συμβολή του καθενός στα φοιτητικά μου χρόνια.

Τέλος, το μεγαλύτερο ευχαριστώ πάει στους γονείς μου, Χρήστο και Μαρία, για την συνεχή υποστήριξή τους σε όλα τα επίπεδα και για όλα αυτά τα χρόνια, και στις αγαπημένες μου αδερφές Γεωργία, Δήμητρα και Άρτεμις.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας, είναι η χρηματοοικονομική ανάλυση του κλάδου της ελαιουργίας στην Ελλάδα. Η μελέτη αυτή πραγματοποιείται για τα έτη 2015-2020 και σε αυτό το πλαίσιο, γίνεται αξιολόγηση ενός δείγματος των επιχειρήσεων επεξεργασίας και τυποποίησης ελαιόλαδου. Στην παρούσα εργασία θα χρησιμοποιηθούν συγκεκριμένοι χρηματοοικονομικοί δείκτες-αριθμοδείκτες, με στόχο μια αξιόπιστη μελέτη και ανάλυση της οικονομικής πορείας του κλάδου για την προαναφερθείσα χρονική περίοδο. Έπειτα, θα γίνει εφαρμογή της πολυκριτήριας μεθόδου PROMETHEE II, με βάση τις επιδόσεις των επιχειρήσεων σε συγκεκριμένους δείκτες, έτσι ώστε να προκύψει η τελική κατάταξή τους. Στο τέλος, θα παρουσιαστούν όλα τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την συγκεκριμένη μελέτη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	7
Εισαγωγή.....	7
1.1 Σκοπός της εργασίας.....	7
1.2 Μεθοδολογία.....	7
1.3 Δομή Εργασίας.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	9
Γενικά στοιχεία του κλάδου της Ελαιουργίας.....	9
2.1 Ελαιόλαδο και ιστορία.....	9
2.2 Διαδικασία παραγωγής και επεξεργασία.....	10
2.3 Κατηγορίες Ελαιόλαδου.....	13
2.4 Ζήτηση.....	14
2.5 Προσφορά.....	15
2.6 Αγορά.....	16
2.6.1 Τιμές παραγωγού.....	18
2.7 Εισαγωγές - Εξαγωγές.....	20
2.8 Ανάλυση SWOT.....	23
2.9 Παρουσίαση εξεταζόμενων επιχειρήσεων.....	24
2.10 Πωλήσεις εξεταζόμενων επιχειρήσεων.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	34
Θεωρητική προσέγγιση της χρηματοοικονομικής ανάλυσης.....	34
3.1 Η Χρησιμότητα της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης.....	34
3.2 Ανάλυση μέσω αριθμοδεικτών.....	35
3.3 Κυριότερες κατηγορίες αριθμοδεικτών.....	36

3.3.1 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας	37
3.3.2 Αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας	40
3.3.3 Αριθμοδείκτες Επίδοσης Διαχείρισης	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	46
Χρηματοοικονομική ανάλυση επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου.....	46
4.1 Ανάλυση αποδοτικότητας επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου	46
4.2 Ανάλυση φερεγγυότητας επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου	62
4.3 Ανάλυση επίδοσης διαχείρισης επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου.....	74
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	84
Πολυκριτήρια Μέθοδος PROMETHEE.....	84
5.1 Πολυκριτήρια Ανάλυση Αποφάσεων	84
5.2 Η μέθοδος PROMETHEE.....	85
5.3 Εφαρμογή Μεθόδου PROMETHEE.....	90
5.3.1 Βάρη Κριτηρίων	91
5.4 Αποτελέσματα μεθόδου PROMETHEE	92
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	95
Συμπεράσματα.....	95
6.1 Συμπεράσματα.....	95
Βιβλιογραφία.....	97

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή

1.1 Σκοπός της εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία, αποσκοπεί στην μελέτη της χρηματοοικονομικής επίδοσης του κλάδου της ελαιουργίας στην Ελλάδα για την περίοδο 2015 έως και 2020. Μέσα από την εργασία θα αποτυπωθεί η θέση του κλάδου στην οικονομία της Ελλάδας, καθώς είναι ένας από τους μεγαλύτερους παραγωγικούς κλάδους της χώρας μας, αλλά παράλληλα θα αναφερθούν στοιχεία του ίδιου κλάδου άλλων ευρωπαϊκών χωρών με αντίστοιχα μεγέθη παραγωγής. Πιο αναλυτικά, στο πρακτικό μέρος της εργασίας θα πραγματοποιηθεί η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων με την χρήση συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών.

Στο σύνολό τους, οι επιχειρήσεις που θα αναλυθούν είναι είκοσι (20), εκ των οποίων έντεκα (11) βρίσκονται στην Πελοπόννησο, τέσσερις (4) στην Στερεά Ελλάδα, τρεις (3) στην Κρήτη, μία (1) στην Μακεδονία και (1) στα Νησιά του Βόρειου Αιγαίου (Λέσβος). Παράγοντες που έπαιξαν ρόλο στην επιλογή των επιχειρήσεων ήταν τα μεγέθη παραγωγής, η πρόσβαση στα οικονομικά στοιχεία, και τα προϊόντα που παράγει-εμπορεύεται η κάθε μια επιχείρηση έτσι ώστε τα στοιχεία να αντικατοπτρίζουν όσο το δυνατόν περισσότερο την παραγωγή-εμπορία ελαιόλαδου αυτού καθαυτού.

1.2 Μεθοδολογία

Για την διεκπεραίωση της συγκεκριμένης εργασίας, έχουν διαλεχθεί, υπολογιστεί και αναλυθεί δεκαοκτώ (18) δείκτες για όλες τις επιχειρήσεις. Οι αριθμοδείκτες αυτοί εντάσσονται σε 3 διαφορετικές κατηγορίες: αποδοτικότητας, φερεγγυότητας και επίδοσης διαχείρισης. Με τη χρήση των αριθμοδεικτών μας δίνεται η δυνατότητα να έχουμε μια πληρέστερη εικόνα για την οικονομική κατάσταση της κάθε επιχείρησης. Πέρα από τη θεωρία, η επιλογή των αριθμοδεικτών έγινε με βάση αυτούς που πολλές επιχειρήσεις συμπεριλαμβάνουν στις οικονομικές τους καταστάσεις. Για την ολοκλήρωση της σύγκρισης και της κατάταξης των εταιρειών, θα γίνει επίσης ανάλυση με βάση την εφαρμογή της πολυκριτηριακής μεθόδου PROMETHEE II. Η συγκεκριμένη μέθοδος εμπίπτει στην κατηγορία των μεθόδων υπεροχής. Αρχικά, μέσω μιας συνάρτησης προτίμησης, προσδιορίζεται χωριστά ο βαθμός προτίμησης κάθε κριτηρίου. Έπειτα, υπολογίζονται θετικές και αρνητικές ροές προτίμησης για όλες τις εναλλακτικές, με τη θετική ροή να δείχνει το βαθμό στον οποίο μια εναλλακτική υπερέχει από

τις υπόλοιπες, ενώ αντίθετα η αρνητική ροή δείχνει το βαθμό στον οποίο μια εναλλακτική υστερεί έναντι των άλλων εναλλακτικών. Ακολουθώντας την παραπάνω διαδικασία, η μέθοδος PROMETHEE II μας παρέχει μια πλήρη κατάταξη των επιχειρήσεων, η οποία έχει προέλθει από συγκρίσεις ζευγών μεταξύ τους.

1.3 Δομή Εργασίας

Παρακάτω θα εξηγηθούν συνοπτικά τα έξι κεφάλαια της εργασίας.

Κεφάλαιο 1: Αποτελεί το εισαγωγικό κεφάλαιο της διπλωματικής εργασίας, στο οποίο πραγματοποιείται μια γενική ανασκόπηση του θέματος, αναφέρονται επίσης ο σκοπός, η δομή της εργασίας και η μεθοδολογία που θα εφαρμοστεί.

Κεφάλαιο 2: Σε αυτό το κεφάλαιο αναφέρονται κάποια γενικά στοιχεία για το ελαιόλαδο. Πέραν του ορισμού του, γίνεται μια ιστορική αναδρομή που αφορά την καλλιέργεια αλλά και την σημασία των ελαιόδεντρων και του ελαιόλαδου στην αρχαία Ελλάδα. Στη συνέχεια, αναφέρονται σημαντικά στοιχεία για την διάρθρωση του κλάδου αλλά και για την διαδικασία παραγωγής του ελαιόλαδου, καθώς και τις διαφορετικές κατηγορίες που υπάρχουν. Αναφέρεται η σχέση του κλάδου με την οικονομία της Ελλάδας αλλά και άλλων αντίστοιχων ευρωπαϊκών χωρών, καθώς επίσης και παράγοντες που επηρεάζουν την προσφορά και τη ζήτηση του ελαιόλαδου. Παρουσιάζονται επίσης οι επιχειρήσεις που αναλύονται στην εργασία.

Κεφάλαιο 3: Βασικό αντικείμενο αυτού του κεφαλαίου αποτελεί το θεωρητικό πλαίσιο της χρηματοοικονομικής ανάλυσης των καταστάσεων, οι βασικές κατηγορίες και τα είδη χρηματοοικονομικής ανάλυσης και ειδικότερα οι χρηματοοικονομικοί δείκτες και η χρήση τους. Αναφέρονται οι κατηγορίες των αριθμοδεικτών και το ποιοι εντάσσονται σε αυτές, και προσδιορίζεται ο καθένας ξεχωριστά.

Κεφάλαιο 4: Στο κεφάλαιο αυτό, πραγματοποιείται η χρηματοοικονομική ανάλυση των επιχειρήσεων, υπολογίζονται οι απαραίτητοι αριθμοδείκτες και ακολουθεί ο σχολιασμός των αποτελεσμάτων τους.

Κεφάλαιο 5: Αρχικά γίνεται αναφορά στο θεωρητικό υπόβαθρο της πολυκριτήριας μεθόδου PROMETHEE. Αναλύεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε μέχρι την εφαρμογή της μεθόδου και έπειτα γίνεται παρουσίαση της τελικής κατάταξης και των αποτελεσμάτων όλων των επιχειρήσεων. Για την διεκπεραίωση της διπλωματικής εργασίας, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος PROMETHEE II, καθώς αυτή η πολυκριτήρια μέθοδος επιτρέπει τη σύνθεση πολλαπλών κριτηρίων ώστε να επιτευχθεί η συνολική αξιολόγηση των επιχειρήσεων.

Κεφάλαιο 6: Παρουσιάζονται τα τελικά συμπεράσματα της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Γενικά στοιχεία του κλάδου της Ελαιουργίας

2.1 Ελαιόλαδο και ιστορία

Ελαιόλαδο είναι το λάδι που προέρχεται από τους καρπούς της ελιάς (*Olea europaea*). Το παρθένο ελαιόλαδο παράγεται με μηχανική επεξεργασία του ελαιοκάρπου στα ελαιοτριβεία. Είναι η κύρια πηγή λίπους στη μεσογειακή διατροφή και θεωρείται προϊόν υγιεινής διατροφής λόγω της περιεκτικότητάς του σε αντιοξειδωτικές ουσίες και σε μονοακόρεστα λιπαρά, τα οποία έχουν αποδειχθεί πως μειώνουν την κακή χοληστερόλη (LDL) και τα τριγλυκερίδια.

Το ελαιόλαδο συχνά αποκαλείται ως 'εθνικό προϊόν', και όχι άδικα, αφού αποτελεί ίσως το πιο παραδοσιακό αγροτικό προϊόν της χώρας μας. Στην παγκόσμια κατάταξη παραγωγής ελαιόλαδου, η Ελλάδα κατατάσσεται σταθερά στις πρώτες θέσεις, ενώ πραγματοποιεί ετησίως σημαντικές εξαγωγές. Η αξία του ελαιόλαδου στην Ελλάδα δεν είναι μόνο οικονομική, αλλά παράλληλα πολιτιστική και περιβαλλοντική, λόγω της σύνδεσής του με την μακρά ιστορία της χώρας μας, ακόμα και από τα αρχαία χρόνια.

Η καλλιέργεια των ελαιόδεντρων χάνεται στα βάθη των αιώνων. Μια ευρέως διαδεδομένη άποψη θεωρεί ότι η πρώτη καλλιέργεια έλαβε χώρα στην Κρήτη γύρω στο 2500 π. Χ.. Αν και η παραγωγή ελαιόλαδου θεωρείται πως ξεκίνησε πριν το 4000 π.Χ., τα αρχαιότερα ευρήματα αμφορέων λαδιού φαίνεται να ανήκουν χρονολογικά στην πρώιμη Μινωική περίοδο, περίπου το 3500 π.Χ. Μια άλλη πιθανή θεωρία τοποθετεί χρονικά την πρώτη παραγωγή ελαιόλαδου το 4500 π.Χ. στην περιοχή που βρίσκεται το σημερινό Ισραήλ.

Η ελιά, ως δέντρο, στην αρχαία Ελλάδα είχε πολλές σημασίες. Θεωρούνταν ένα σύμβολο ειρήνης, γονιμότητας, σοφίας, αγνότητας, ισχύος, νίκης και μετάνοιας, παίζοντας σημαντικό ρόλο στην ιστορία και τον πολιτισμό των αρχαίων. Ο Όμηρος μάλιστα, αποκαλούσε το ελαιόλαδο «υγρό χρυσό». Τα αρχαία χρόνια, οι αθλητές άλειφαν με ελαιόλαδο τελετουργικά όλο τους το σώμα, πριν από την καθημερινή άσκηση στα γυμναστήρια, την προπόνηση και τους αγώνες.

Πέραν της καθημερινής χρήσης του στο φαγητό, οι αρχαίοι είχαν βρει μια πληθώρα επιπλέον χρήσεων του ελαιόλαδου, σε εφαρμογές όπως η βυρσοδεψία, η υφαντική, ο φωτισμός, η αρωματοποίηση, η φαρμακευτική, η ιατρική αλλά και σε διάφορες λατρευτικές τελετές. Τα παραπάνω καθιστούν εμφανές το πόσο αξιοσημάντη ήταν η παραγωγή ελαιόλαδου στις αρχαίες οικονομίες.

Το ελαιόδεντρο είναι εξαιρετικά ανθεκτικό και η ζωή του μετριέται σε αιώνες. Ως αρχαιότερη ελιά στον κόσμο μάλιστα, θεωρείται η Μνημειακή Ελιά Βουβών, που βρίσκεται στην θέση πάνω Βούβες του Δ.Δ. Βουβών του Δήμου Κολυμβαρίου, στην Κρήτη. Η ηλικία της υπολογίζεται μεταξύ 3.000-5.000 ετών, και είναι ακόμη και σήμερα καρποφόρα. Σημαντικό ρόλο έχει παίξει σίγουρα το γεγονός πως το δέντρο της ελιάς μπορεί να επιβιώσει για μήνες χωρίς νερό, χάρη στο πλατύ και βαθύ ριζικό του σύστημα, πράγμα που το καθιστά ιδανικό για το κλίμα της Μεσογείου. Επιπρόσθετα, αναπτύσσεται κοντά στη θάλασσα σε σημεία στα οποία άλλα φυτά δεν θα άντεχαν το αυξημένο ποσοστό αλατιού στα υπόγεια ύδατα.

Το κλάδεμά του δέντρου γίνεται συνήθως τον χειμώνα ή στις αρχές τις άνοιξης, και πέραν αυτού δεν απαιτείται κάποια άλλη ιδιαίτερη φροντίδα. Ο καρπός του ωριμάζει αργά το φθινόπωρο στη βόρεια Μεσόγειο ή κατά τη διάρκεια του χειμώνα στη νότια, γεγονός πολύ βολικό για τους καλλιεργητές καθώς την περίοδο αυτή οι υπόλοιποι τρύγοι έχουν ήδη ολοκληρωθεί και δεν υπάρχουν άλλες αγροτικές εργασίες να γίνουν.

Σήμερα, οι ελαιώνες στην Ελλάδα καλύπτουν το 60% του καλλιεργούμενου εδάφους. Ο μεγαλύτερος αριθμός ελαιόδεντρων σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ βρίσκεται στη Μεσσηνία (13,5 εκατομμύρια), στον νομό Ηρακλείου (13,3 εκατομμύρια) και στην Λακωνία (10,9 εκατομμύρια). Στους νομούς Λέσβου, Χανίων, Ηλείας, Φθιώτιδας, Εύβοιας, Μαγνησίας, Αιτωλοακαρνανίας, Κέρκυρας κι Αχαΐας ο συνολικός αριθμός των ελαιόδεντρων είναι 46,4 εκατομμύρια.

2.2 Διαδικασία παραγωγής και επεξεργασία

Το πρώτο στάδιο της παραγωγής ελαιόλαδου είναι η συλλογή του καρπού της ελιάς, η οποία γίνεται είτε με τα χέρια είτε με τίναγμα του δέντρου με ραβδισμό είτε με μηχανήματα. Ο καρπός συλλέγεται σε ειδικά διάτρητα πλαστικά τελάρα ή σακιά, με τα πρώτα να είναι η προτιμότερη μέθοδος τα τελευταία χρόνια καθώς ο ελαιόκαρπος τραυματίζεται λιγότερο. Στη συνέχεια, ο καρπός μεταφέρεται στο ελαιοτριβείο το συντομότερο δυνατό για να αποφευχθεί η ζύμωση και η ανάπτυξη μούχλας, που μπορεί να μειώσει την ποιότητα του ελαιόλαδου. Η πρώτη διαδικασία που λαμβάνει χώρα στα ελαιουργεία είναι το ζύγισμα, η διαλογή και το πλύσιμο των ελιών, έτσι ώστε να αφαιρεθούν τα φύλλα, τα μικρά κλαδιά και όλες οι ξένες ύλες που έχουν μαζευτεί μαζί με τον καρπό. Έπειτα, οι ελιές μεταφέρονται με αναβατόρια σε μια μεγάλη λεκάνη η οποία βρίσκεται ψηλά σε κάποιο μέρος του ελαιουργείου και από εκεί οδηγούνται με χοανοειδείς αγωγούς σε θραυστήρες ή, συνήθως παλαιότερα, σε μυλόλιθους. Ακολουθεί η μάλαξη του πολτού της ελιάς, με ανάδευση τουλάχιστον για μισή ώρα, σε συσκευές που λέγονται "μαλακτήρες". Εκεί μπορεί να γίνεται και θέρμανση της ελαιόμαζας για να βελτιωθεί η απόδοση σε λάδι. Βέβαια, για καλής ποιότητας ελαιόλαδο η μάλαξη γίνεται "εν ψυχρώ", δηλαδή σε θερμοκρασία δωματίου.

Μετά τη μάλαξη, στα παραδοσιακά πιεστήρια (που πλέον είναι ελάχιστα στην Ελλάδα), με τη βοήθεια ισχυρών υδραυλικών πιεστηρίων, εξάγονται τα υγρά της ελιάς, που είναι μείγμα

ελαιόλαδου με υδαρή συστατικά του καρπού. Στα σύγχρονα ελαιотριβεία ο διαχωρισμός των υγρών από τα στερεά γίνεται με φυγοκέντρωση σε συσκευές που ονομάζονται "ντεκάντερ". Το στερεό υποπροϊόν που μένει ονομάζεται "πυρήνας". Τα υγρά που λαμβάνονται από το ντεκάντερ (βασικά μείγμα νερού και λαδιού) οδηγούνται σε έναν ή περισσότερους φυγοκεντρικούς διαχωριστήρες όπου το λάδι διαχωρίζεται από το υδαρές τμήμα λόγω διαφοράς στην πυκνότητα. Τα υδαρή συστατικά που αποβάλλονται ονομάζονται κοινώς "κατσίγαρος" και είναι σκούρου καφέ χρώματος και χαρακτηριστικής οσμής. Το ελαιόλαδο αποθηκεύεται σε δεξαμενές οι οποίες γεμίζονται στο μέγιστο δυνατό σημείο αποβάλλοντας έτσι το οξυγόνο. Σε περίπτωση πολύμηνης παραμονής κι όταν η δεξαμενή αδειάζει, η προσθήκη αζώτου θεωρείται απαραίτητη για την αποφυγή ανεπιθύμητων οξειδώσεων. Τέλος το ελαιόλαδο εμφιαλώνεται σε ειδικά μπουκάλια τα οποία σφραγίζονται και μετά την τοποθέτηση της ετικέτας είναι έτοιμα για το εμπόριο.

Στα ελαιουργεία βρίσκονται επίσης ειδικές δεξαμενές στις οποίες συγκεντρώνονται οι μούργες, δηλαδή τα κατακάθια του λαδιού, και τα νερά του πλυσίματος των ελαιών. Τα υγρά απόβλητα των ελαιотριβείων, ο "κατσίγαρος", παλαιότερα απορρίπτονταν στο περιβάλλον, γι' αυτό και τα περισσότερα ελαιотριβεία ήταν κοντά σε ρέματα ή ακόμα και κοντά στη θάλασσα. Στη σύγχρονη εποχή αυτά τα απόβλητα θεωρούνται επιζήμια για το περιβάλλον και λαμβάνονται διάφορα μέτρα για επεξεργασία τους ή αποθήκευση σε σιπητικές δεξαμενές. Σε ορισμένες περιπτώσεις από τα υγρά απόβλητα με φυγοκέντρωση παράγεται βιομηχανικό ελαιόλαδο που προορίζεται είτε για εξευγενισμό-ραφινάρισμα είτε για βιομηχανική χρήση. Σε κάθε περίπτωση η διαχείριση των υγρών αποβλήτων των ελαιотριβείων είναι δύσκολη διότι έχουν υψηλό οργανικό φορτίο και δυσοσμία.

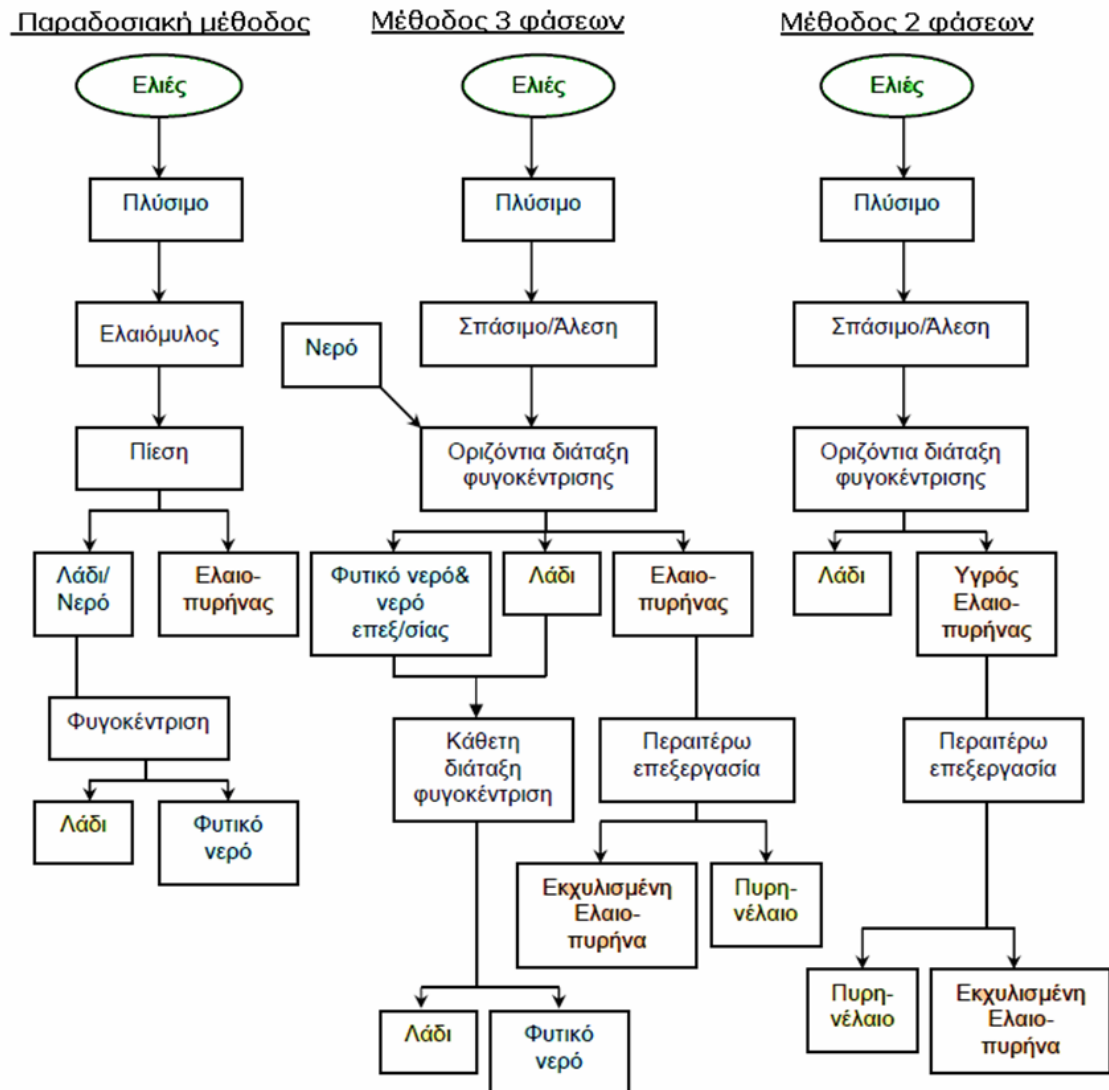
Τα στερεά απόβλητα λέγονται κοινώς "πυρήνας" ή κοινώς "λιοκόκκι". Αυτός αποτελείται από κυτταρινούχες ουσίες από το κουκούτσι, τη σάρκα και το φλοιό της ελιάς. Ένα σημαντικό ποσοστό ελαιόλαδου που παραμένει μέσα στον πυρήνα μπορεί να ληφθεί με φυσικοχημικές μεθόδους στα πυρηνελαιουργεία. Εκεί βασικά γίνεται ξήρανση του υλικού και στη συνέχεια εκχύλιση του ελαιόλαδου με οργανικό διαλύτη. Το ελαιόλαδο που παράγεται εκεί, το ακατέργαστο πυρηνέλαιο, είναι ακατάλληλο για βρώση λόγω υψηλής οξύτητας και δυσάρεστης οσμής και γεύσης. Για να γίνει βρώσιμο υφίσταται εξευγενισμό ή "ραφινάρισμα" σε ειδικά εργοστάσια που λέγονται "ραφινάριες". Ο εξευγενισμός είναι μια έντονη χημική διαδικασία που καταστρέφει μεγάλο μέρος από τη γεύση, το άρωμα και ορισμένα χρήσιμα θρεπτικά συστατικά του ελαιόλαδου. Το παραγόμενο ελαιόλαδο δεν λέγεται πλέον "παρθένο ελαιόλαδο" και διατίθεται στην κατανάλωση μόνο ως μείγμα με παρθένο. Είναι η κατώτερη από τις κατηγορίες βρώσιμου ελαιόλαδου που διατίθενται στην αγορά.

Ένα ακόμα παράγωγο της ελιάς είναι το "πυρηνόξυλο", δηλαδή η ξηρή ουσία που απομένει έπειτα από την επεξεργασία του πυρήνα. Συνήθως χρησιμοποιείται ως καύσιμο, συχνά επιστρέφοντας στα ελαιотριβεία τα οποία χρειάζονται αρκετή ενέργεια για θέρμανση του νερού. Ο πυρήνας μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως λίπασμα ή και ως ζωοτροφή.

Τα ελαιόλαδα του εμπορίου διακρίνονται στα βρώσιμα και τα βιομηχανικά. Τα βρώσιμα διακρίνονται βασικά σε παρθένα ελαιόλαδα και σε απλά ελαιόλαδα. Τα βιομηχανικά είναι τα μίγματα παρθένου ελαιόλαδου με εξευγενισμένο ελαιόλαδο ή πυρηνέλαιο. Ανάλογα με το στάδιο ωρίμανσης των ελαιών, ορισμένα παρθένα ονομάζονται αγουρέλαια. Κατά μέσο όρο, 100 κιλά ελαίων θα μας αποδώσουν περίπου 10-25 κιλά λάδι, 35-50 κιλά ελαιопυρήνα και 35-50 κιλά υγρά υπολείμματα. Αυτά τα νούμερα διαμορφώνονται ανάλογα με την ποιότητα

του καρπού, τη χρονιά, και το σύστημα επεξεργασίας του ελαιουργείου. Σε ορισμένες χώρες του κόσμου επιτρέπεται η πώληση μίγματος ελαιόλαδου με σπορέλαια, πράγμα το οποίο βέβαια δεν επιτρέπεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Διάγραμμα 2.2: Οι επικρατούσες μέθοδοι παραγωγής ελαιόλαδου

Πηγή: ΕΔΟΕΕ (Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Ελαιόλαδου)

2.3 Κατηγορίες Ελαιόλαδου

Οι περιγραφές στη σήμανση και οι ορισμοί του ελαιόλαδου είναι υποχρεωτικοί, χρησιμοποιούνται δε εκτός από το ενδοκοινοτικό εμπόριο και στο εμπόριο με τις τρίτες χώρες, εφ' όσον είναι συμβατές με τους διεθνείς υποχρεωτικούς κανόνες (Εμπορικό Πρότυπο Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιόλαδου ΔΣΕ, Codex Alimentarius).

Σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κοινοτικού Κανονισμού 865/04 «σχετικά με την Κοινή Οργάνωση Αγοράς ελαιόλαδου και Επιτραπέζιων Ελιών και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 827/68», οι κατηγορίες ελαιολάδων που επιτρέπεται να διακινούνται σε κάθε Κράτος-Μέλος είναι οι ακόλουθες:

1. Παρθένα ελαιόλαδα: Έλαια τα οποία λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με τη χρήση μηχανικών μεθόδων ή άλλων φυσικών τρόπων επεξεργασίας με συνθήκες οι οποίες δεν προκαλούν αλλοίωση του ελαίου, και τα οποία δεν έχουν υποστεί καμία άλλη επεξεργασία εκτός της πλύσης, της μετάγγισης, της φυγοκέντρωσης και της διήθησης. Εξαιρέση αποτελούν τα έλαια τα οποία λαμβάνονται με διαλύτες, με βοηθητικές ύλες παραλαβής που έχουν χημική ή βιοχημική δράση, ή με μεθόδους επανεστεροποίησης ή πρόσμειξης με έλαια άλλης φύσης. Τα έλαια αυτά ταξινομούνται αναλυτικά με τις παρακάτω ονομασίες:

α) Εξαιρετικό Παρθένο ελαιόλαδο: Κατηγορία ελαιόλαδου με εξαιρετικό άρωμα, χρώμα και γεύση. Ελαϊκό οξύ $\leq 0,8\text{g}/100\text{g}$.

β) Παρθένο ελαιόλαδο: Ελαιόλαδο με καλή γεύση και οσμή. Ελαϊκό οξύ $\leq 2\text{g}/100\text{g}$.

γ) Ελαιόλαδο λαμπάντε: Χαρακτηρίζεται από κακή γεύση και άρωμα και προορίζεται μόνο για ραφινάρισμα ή βιομηχανική χρήση. Ελαϊκό οξύ $> 2\text{g}/100\text{g}$.

Γενικά, όσο πιο μεγάλο είναι το νούμερο της οξύτητας ή αλλιώς ελαϊκού οξέος, τόσο μεγαλύτερη είναι και η περιεκτικότητα του ελαιόλαδου σε ελεύθερα λιπαρά οξέα και τόσο περισσότερο υποβαθμίζεται η ποιότητά του.

2. Εξευγενισμένο ελαιόλαδο: Προέρχεται από παρθένο ελαιόλαδο (lampante), το οποίο έχει υποστεί διάφορες φυσικοχημικές επεξεργασίες. Διαθέτει διαυγές ανοιχτό χρώμα και δεν έχει την χαρακτηριστική γεύση, το άρωμα ή τα ευεργετικά συστατικά του παρθένου ελαιόλαδου. Ελαϊκό οξύ $\leq 0,3\text{g}/100\text{g}$.

3. Ελαιόλαδο: Προέρχεται από μίξη παρθένου ελαιόλαδου, κατάλληλου προς κατανάλωση, και εξευγενισμένου ελαιόλαδου. Ελαϊκό οξύ $\leq 1\text{g}/100\text{g}$.

4. Ακατέργαστο πυρηνέλαιο: Έλαιο που λαμβάνεται από τους πυρήνες της ελιάς κατόπιν χημικής επεξεργασίας. Δεν είναι βρώσιμο.

5. Εξευγενισμένο πυρηνέλαιο: Έλαιο που λαμβάνεται από τον εξευγενισμό του ακατέργαστου πυρηνελαίου. Ελαϊκό οξύ $\leq 0,3\text{g}/100\text{g}$.

6. Πυρηνέλαιο: Αποτελείται από ανάμειξη ανάμειξη εξευγενισμένου πυρηνελαίου και παρθένου ή εξαιρετικά παρθένου ελαιόλαδου. Σκοπός της ανάμειξης είναι να βελτιωθεί λίγο η γεύση, το χρώμα και το άρωμα. Ελαϊκό οξύ $\leq 1\text{g}/100\text{g}$.

2.4 Ζήτηση

Η τιμή που πωλείται το ελαιόλαδο, σε συνάρτηση με το διαθέσιμο εισόδημα και την τιμή διάθεσης των υποκατάστατων προϊόντων αλλά και τις διατροφικές συνήθειες, επηρεάζουν σημαντικά τη ζήτηση αυτών των προϊόντων. Η τιμή του ελαιόλαδου παρουσιάζει αυξομειώσεις, κυρίως λόγω των μεταβολών που παρουσιάζει η προσφορά (παραγωγή και αποθέματα). Πολλοί καταναλωτές ενδέχεται να στραφούν σε υποκατάστατα προϊόντα όπως σπορέλαια κλπ, εάν παρατηρηθεί σημαντική αύξηση της τιμής διάθεσης του ελαιόλαδου. Προφανώς, η παραγωγή κάθε χρονιάς και κάθε τύπου, επηρεάζεται από τις εκάστοτε καιρικές συνθήκες.

Στη χώρα μας, το ελαιόλαδο αποτελεί βασικό προϊόν διατροφής και επομένως η ζήτησή του εξαρτάται άμεσα και από την εξέλιξη του πληθυσμού. Με βάση τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή για το ελαιόλαδο κυμαίνεται σε πιο υψηλά επίπεδα από τον μέσο γενικό δείκτη, έχοντας αυξητική τάση την περίοδο 2016-2017 και καθοδική τα επόμενα τρία έτη.

Πίνακας 2.4: Μέσος Ετήσιος δείκτης τιμών καταναλωτή για το ελαιόλαδο (2016-2020)

Έτος	Ελαιόλαδο	Γενικός Δείκτης
2016	116,29	104,65
2017	129,03	105,82
2018	125,79	106,48
2019	111,50	106,75
2020	107,50	105,42

Έτος βάσης 2009=100

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ- ICAP, βλ.[10]

Στην αύξηση της ζήτησης ελαιόλαδου, συντελεί και η προβολή του εν λόγω προϊόντος στο εξωτερικό αλλά και στο εσωτερικό της χώρας. Αυτό πραγματοποιείται σε μεγάλο βαθμό και από τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Τυποποίησης ελαιόλαδου (ΣΕΒΙΤΕΛ) μέσα από στοχευμένες δράσεις (διαφημιστικές καμπάνιες, προωθητικό υλικό, προωθητικές ενέργειες σε καταστήματα λιανικής πώλησης και ενέργειες δημοσίων σχέσεων και δημοσιότητας).

Σύμφωνα με την έρευνα της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η μέση μηνιαία δαπάνη ανά νοικοκυριό για την αγορά ελαιόλαδου ανήλθε σε €12,49 το 2019 παρουσιάζοντας μικρή μείωση σε σχέση με τα προηγούμενα δύο έτη (2017-2018). Η δαπάνη για την αγορά ελαιόλαδου κάλυψε περίπου το 4% των μέσων δαπανών των νοικοκυριών τον μήνα, για την προμήθεια ειδών διατροφής και περίπου το 76% των δαπανών για την αγορά ελαίων και λιπών. Επισημαίνεται ότι το ελαιόλαδο είναι ένα προϊόν το οποίο χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό ιδιοκατανάλωσης, και αυτό επηρεάζει τη διαμόρφωση του μέσου όρου των μηνιαίων δαπανών για την αγορά του.

2.5 Προσφορά

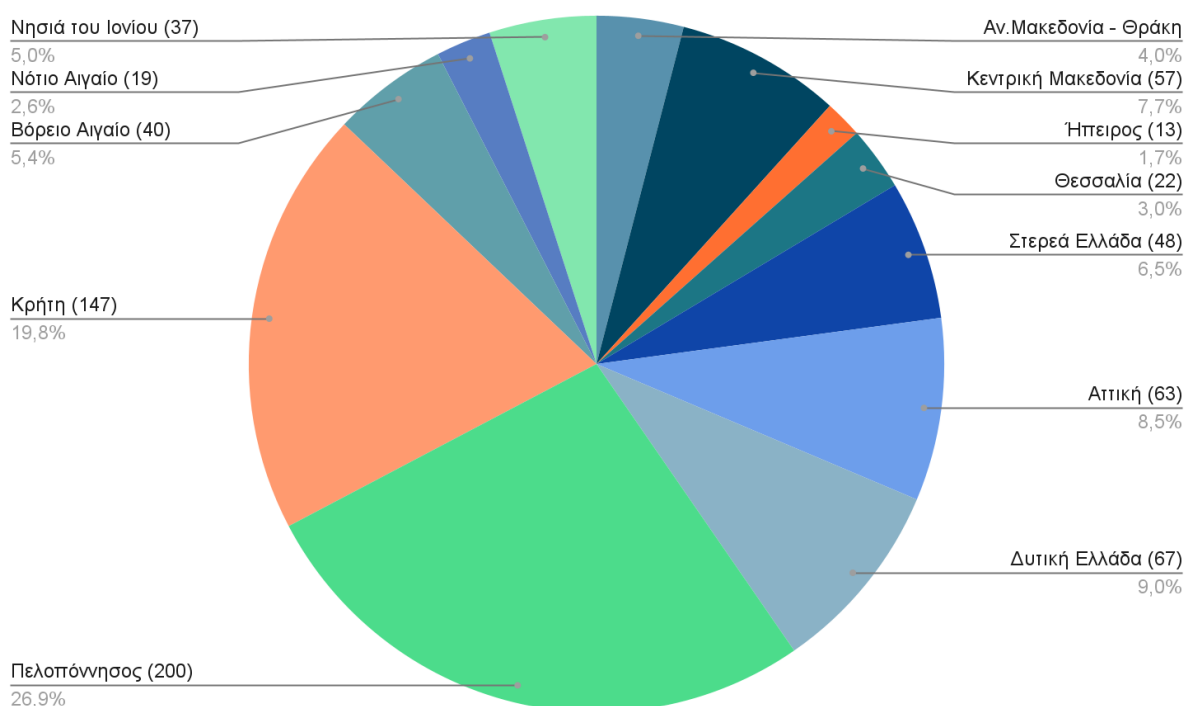
Ο παραγωγικός τομέας του εξεταζόμενου κλάδου απαρτίζεται από μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων, και το μέγεθος αλλά και η δραστηριότητα αυτών ποικίλουν. Από την παραλαβή του ελαιόκαρπου μέχρι την διάθεσή του τελικού προϊόντος στην αγορά, η διαδικασία παραγωγής περιλαμβάνει διάφορα στάδια.

Τα ελαιοτριβεία πραγματοποιούν την πρώτη φάση της παραγωγής ελαιόλαδου, το οποίο στη συνέχεια είτε διατίθεται απευθείας προς κατανάλωση (βρώσιμο) σε μορφή χύμα, είτε προωθείται σε εμπορικές επιχειρήσεις (χονδρεμπόρους) για μεταπώληση στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, είτε διοχετεύεται σε επιχειρήσεις επεξεργασίας / τυποποίησης.

Επίσης, στον κλάδο δραστηριοποιούνται και αρκετοί συνεταιρισμοί ή Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών, που έχουν ως κύρια δραστηριότητά τους τη συλλογή των προϊόντων των μελών τους και στη συνέχεια την εμπορία, επεξεργασία/ τυποποίηση αυτών. Οι επιχειρήσεις τυποποίησης ελαιόλαδου στην Ελλάδα εκπροσωπούνται από αντίστοιχους κλαδικούς φορείς, όπως είναι ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τυποποίησης Ελαιόλαδου (ΣΕΒΙΤΕΛ) κ.ά., ο οποίος συμμετέχει ενεργά στις εξελίξεις που αφορούν το συγκεκριμένο προϊόν - κλάδο. Σύμφωνα με τον Γιώργο Οικονόμου, πρόεδρο του ΣΕΒΙΤΕΛ το 2017, η ελαιοκομία στην Ελλάδα αποτελεί κύρια ή συμπληρωματική απασχόληση, για πάνω από 600.000 αγροτικές οικογένειες.

Ακόμα, όπως μπορούμε να δούμε και στο παρακάτω γράφημα, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε ολόκληρη τη χώρα οι εγκεκριμένες τυποποιητικές μονάδες ελαιόλαδου ανέρχονται σε 743, εκ των οποίων το 46,7% βρίσκεται στις περιφέρειες Πελοποννήσου και Κρήτης.

Γράφημα 2.5: Εγκεκριμένες τυποποιητικές μονάδες ελαιόλαδου (07.06.2022)

Πηγή: Υπ.Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

2.6 Αγορά

Η παραγωγή ελαιόλαδου στην Ελλάδα, υπερκαλύπτει την εγχώρια ζήτηση. Είναι γεγονός πως μεγάλες ποσότητες διατίθενται και σε χώρες του εξωτερικού. Αξίζει να αναφερθεί πως οι καιρικές συνθήκες είναι μια κύρια μεταβλητή που επηρεάζει την ποσότητα παραγωγής των ελαιόδεντρων. Ακόμα, κύριο χαρακτηριστικό της παραγωγής του ελαιόλαδου, είναι η κυκλικότητα που παρουσιάζει, καθώς μία καλή ελαιοκομική χρονιά ακολουθείται τις περισσότερες φορές από μία κακή ελαιοκομική χρονιά. Αυτό το φαινόμενο οφείλεται στην ικανότητα παραγωγής καρπών των ελαιόδεντρων, καθώς είναι σπάνιο ένα δέντρο να αποδώσει το ίδιο καλά για δύο χρονιές στη σειρά.

Η Ισπανία, η Ιταλία και η Ελλάδα αποτελούν διαχρονικά τις μεγαλύτερες παραγωγούς χώρες ελαιόλαδου, με τα τελευταία ποσοστά να δείχνουν 46,1%, 9,1% και 9,1% αντίστοιχα, για την κάλυψη της παγκόσμιας παραγωγής ελαιόλαδου. Ακολουθούν η Τουρκία (7%), το Μαρόκο (5,3%), η Τυνησία (4,7%), η Συρία (3,8%), η Πορτογαλία (3,3%) και η Αλγερία (2,3%).

Σύμφωνα με πρόσφατη ανάλυση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, το 80% του ελαιόλαδου της Ελλάδος είναι εξαιρετικά παρθένο, σε αντίθεση με 65% της Ιταλίας και μόλις 30% της Ισπανίας, συνεπώς το ελληνικό ελαιόλαδο θεωρείται ανώτερης ποιότητας.

Παρακάτω, παρατίθενται στοιχεία για την παραγωγή και την κατανάλωση ελαιόλαδου στην Ελλάδα, όπως προέκυψαν από την ιστοσελίδα του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιόλαδου, για τις χρονιές 2015 έως και 2020.

Πίνακας 2.6.1: Εγχώρια παραγωγή ελαιόλαδου

Περίοδος	Ποσότητα (τόνοι)	Μεταβολή (%)
2015/16	320.000	-
2016/17	195.000	-39%
2017/18	346.000	+77,4%
2018/19	185.000	-46,5%
2019/20	275.000	+48,6%
2020/21	275.000	0%

Πηγή: Διεθνές Συμβούλιο Ελαιόλαδου, βλ.[20 (f)]

Αντίθετα με την παραγωγή, η οποία όπως αναφέραμε και νωρίτερα έχει συνήθως μια ‘καλή’ και μια ‘κακή’ χρονιά, βλέπουμε πως η κατανάλωση του ελαιόλαδου έχει πιο μικρές διακυμάνσεις ανά τα χρόνια. Ακόμα, είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως οι κυριότερες ελαιοπαραγωγικές χώρες της Ε.Ε., αποτελούν συγχρόνως και τις κυριότερες χώρες κατανάλωσης του εν λόγω προϊόντος, γεγονός που οφείλεται και στα υψηλά επίπεδα ιδιοκατανάλωσης.

Σε σχετική έρευνα του Διεθνές Συμβουλίου Ελαιόλαδου για την χρονιά 2019/20, η Ισπανία έρχεται πρώτη με κατανάλωση 11,2 κιλά/κάτοικο, ακολουθεί η Ελλάδα με 11 κιλά/κάτοικο, η Πορτογαλία με 6,9 κιλά/κάτοικο, η Ιταλία με 6,7 κιλά/κάτοικο και η Κύπρος με 6,5 κιλά/κάτοικο.

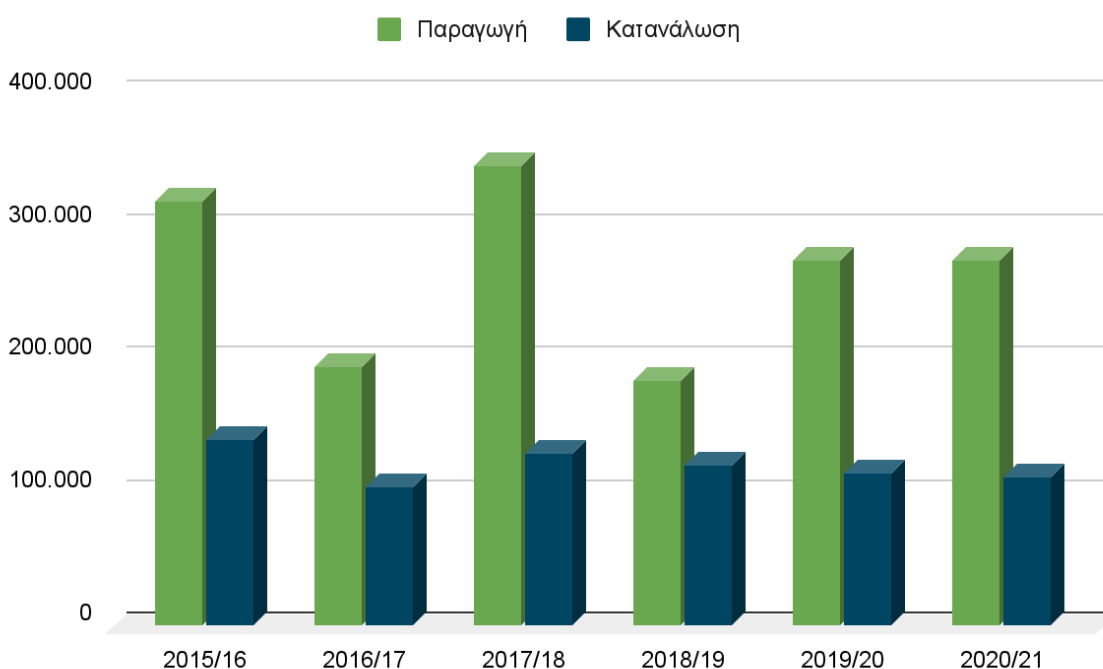
Πίνακας 2.6.2: Εγχώρια κατανάλωση ελαιόλαδου

Περίοδος	Ποσότητα (τόνοι)	Μεταβολή (%)
2015/16	140.000	-
2016/17	105.000	-25%
2017/18	130.000	+23,8%
2018/19	121.000	-6,9%
2019/20	115.000	-5%
2020/21	112.000	-2,6%

Πηγή: Διεθνές Συμβούλιο Ελαιόλαδου, βλ.[20 (e)]

Στο παρακάτω γράφημα μπορούμε να συγκρίνουμε ευκολότερα τα πλήρη μεγέθη παραγωγής και κατανάλωσης ελαιόλαδου στη χώρα μας.

Γράφημα 2.6: Εγχώρια Παραγωγή και Κατανάλωση Ελαιόλαδου (σε τόνους)

Με τη βοήθεια του γραφήματος μπορούμε ευκολότερα να παρατηρήσουμε την κυκλικότητα της παραγωγής, καθώς μετά από μια χρονιά υψηλής παραγωγής συνήθως ακολουθεί μια χρονιά με εμφανώς μικρότερη παραγωγή. Αντίθετα, το μέγεθος της κατανάλωσης ελαιόλαδου έχει αρκετά μικρότερες διακυμάνσεις μέσα στα χρόνια.

2.6.1 Τιμές παραγωγού

Για το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο οι τιμές τον Δεκέμβριο 2021 συγκριτικά με τις αντίστοιχες περυσινές στην Ιταλία μειώθηκαν κατά 18,8% φθάνοντας τα 3,9 €/κιλό, στην Ισπανία αυξήθηκαν κατά 30,5% στα 3,275 €/κιλό, και στην Ελλάδα οι τιμές παραγωγού αυξήθηκαν κατά 27,1% στα 3,05 €/κιλό.

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία, παρόλο που υπήρξε σημαντική αύξηση των τιμών παραγωγού, η Ελλάδα έχει τις φθηνότερες τιμές παραγωγού σε σύγκριση με Ιταλία και Ισπανία.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι τιμές παραγωγού ανά 100 κιλά έξτρα παρθένου (ΕΠ) και παρθένου (Π) ελαιόλαδου, σε συγκεκριμένες αντιπροσωπευτικές περιοχές τριών χωρών, στα Χανιά της Ελλάδας, στο Μπάρι της Ιταλίας και στη Χαέν της Ισπανίας. Οι τιμές αφορούν

τις χρονιές 2014 ως 2021 και συγκεκριμένα τον μήνα Μάρτιο κάθε χρονιάς, για να είναι πιο δίκαιη η σύγκριση.

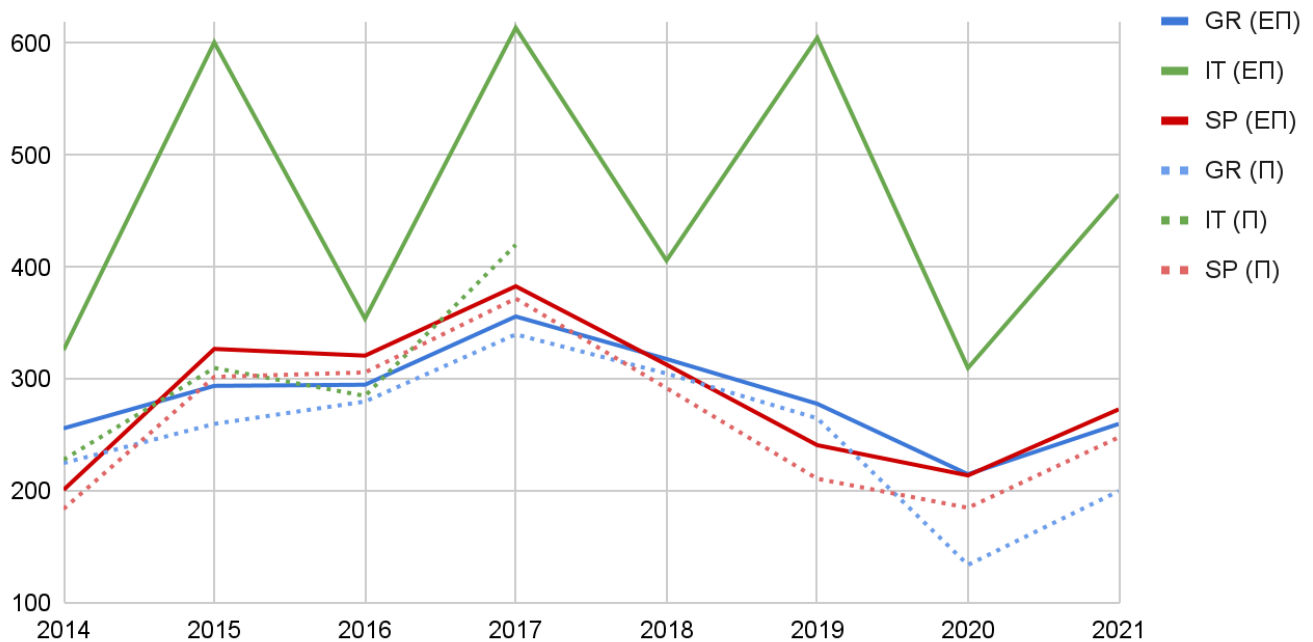
Πίνακας 2.6.1.1: Τιμές Ελαιόλαδου σε Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία (ευρώ €/100 κιλά)

	Χανιά (ΕΠ)	Χανιά (Π)	Μπάρι (ΕΠ)	Μπάρι (Π)	Χαέν (ΕΠ)	Χαέν (Π)
2014	256	225	326	228	201	184
2015	294	260	601	310	327	302
2016	295	280	354	285	321	306
2017	356	340	614	420	383	372
2018	318	305	406	-	313	292
2019	278	265	605	-	241	211
2020	215	134	310	-	214	185
2021	260	200	465	-	273	248

Πηγή: Διεθνές Συμβούλιο Ελαιόλαδου, βλ.[20 (b,c,d)]

Πιο αναλυτικά, όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε και από το παρακάτω γράφημα, οι τιμές οι οποίες πουλάει η Ιταλία το παρθένο ελαιόλαδό της είναι πολύ υψηλότερες από τις άλλες δύο ανταγωνίστριες χώρες, την Ελλάδα και την Ισπανία. Επίσης παρατηρούμε ένα μοτίβο, το οποίο δείχνει πως ανά δύο χρονιές οι τιμές αυξάνονται κατακόρυφα. Μπορούμε ασφαλώς να υποθέσουμε πως αυτό έχει να κάνει με την ικανότητα των ελαιώνων να παράγουν καρπούς λόγω της κυκλικότητας που έχει αναφερθεί παραπάνω, και πιθανώς οι χρονιές με την υψηλότερη τιμή του ελαιόλαδου είναι και αυτές με την λιγότερη παραγωγή. Από την άλλη μεριά, οι τιμές της Ελλάδας και της Ισπανίας, παρά τις μικρές διακυμάνσεις, ακολουθούν παρόμοια πορεία ανά τα χρόνια και στις δύο κατηγορίες ελαιόλαδου, αν και οι τιμές της Ισπανίας δείχνουν να είναι ελαφρώς ακριβότερες σε σχέση με τις δικές μας.

Γράφημα 2.6.1: Τιμές Έξτρα Παρθένου (ΕΠ) και Παρθένου (Π) Ελαιόλαδου (€/100kg)

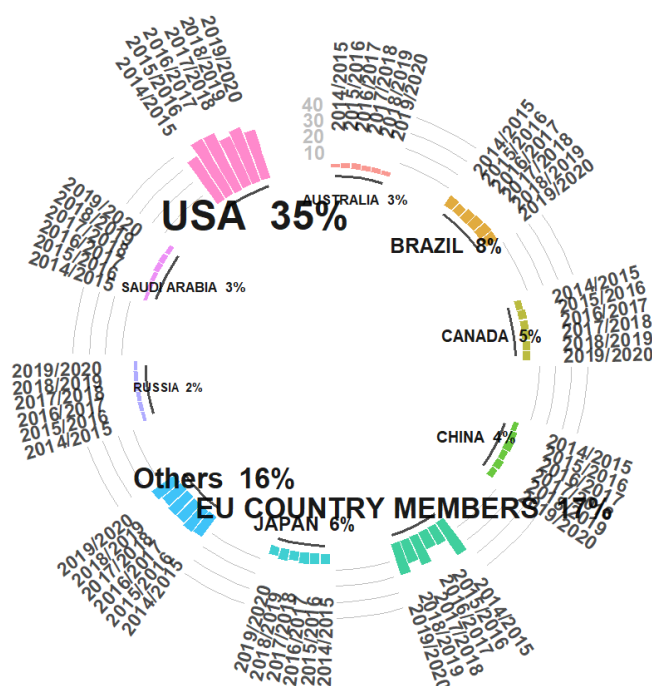

2.7 Εισαγωγές - Εξαγωγές

Επειδή η εγχώρια παραγωγή ελαιόλαδου είναι αρκετή για να ικανοποιήσει την ζήτηση, οι ετήσιες εισαγωγές είναι μηδαμινές και ακόμα και εάν υπάρχει κάποιο ελάχιστο ποσοστό, αυτό συνήθως αφορά προϊόντα με ειδικά χαρακτηριστικά με σκοπό την πρόσμιξη.

Διεθνώς, όπως φαίνεται παρακάτω και από το γράφημα του Διεθνούς Συμβουλίου του ελαιόλαδου, το 77% των παγκόσμιων εξαγωγών ελαιόλαδου και πυρηνέλαιου προορίζεται για μια ομάδα χωρών που περιλαμβάνει τις Η.Π.Α με 35% (η οποία παραμένει η πρώτη στην κατάταξη εισαγωγική χώρα), την Ευρωπαϊκή Ένωση με 17%, την Βραζιλία με 8%, την Ιαπωνία με 6%, τον Καναδά με 5% και την Κίνα με 4%.

Γράφημα 2.7: Οι παγκόσμιες εισαγωγές ελαιόλαδου.

Πηγή: Διεθνές Συμβούλιο Ελαιόλαδου, βλ. [20 (g)]

Αντιθέτως, ως μια από τις μεγαλύτερες ελαιοπαραγωγούς χώρες παγκοσμίως, η Ελλάδα εξαγει μεγάλες ποσότητες της παραγωγής της. Το μέγεθος των εξαγωγών κάθε χρόνο εξαρτάται από παράγοντες όπως το μέγεθος όχι μόνο της εγχώριας παραγωγής, αλλά και εκείνης των υπολοίπων ελαιοπαραγωγών χωρών, καθώς επίσης και από την εγχώρια αλλά και τη διεθνή ζήτηση.

Οι εξαγωγές προς την Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν να κάνουν συνήθως με τυποποιημένο προϊόν, αλλά συμπεριλαμβάνουν και σε πολύ μεγάλο ποσοστό το χύμα εμπόρευμα που διατίθεται, κυρίως προς χώρες όπως η Ισπανία και η Ιταλία. Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει η επιχειρηματική δραστηριότητα της Ιταλίας πάνω στον τομέα αυτό, καθώς παραδοσιακά εισάγουν ελαιόλαδο χύμα από διαφορετικές προελεύσεις, ποιότητες και προδιαγραφές και έπειτα τα αναμειγνύουν για να παράγουν ένα, τυποποιημένο επώνυμο προϊόν, το οποίο στη συνέχεια επανεξάγεται στις διεθνείς αγορές για τελική κατανάλωση και έχοντας ενσωματώσει σημαντική υπεραξία. Παρακάτω στους πίνακες 2.7.1 και 2.7.2, παρατίθενται στοιχεία για τις εξαγωγές ελληνικού ελαιόλαδου σε τόνους, προς χώρες της Ε.Ε. αλλά και προς τρίτες χώρες, για τις χρονιές 2015 έως και 2020.

Πίνακας 2.7.1: Εξαγωγές Ελληνικού ελαιόλαδου (Δ.Κ.1509) προς Τρίτες χώρες

Περίοδος	Ποσότητα (τόνοι)	Μεταβολή (%)
2015	17.391	-
2016	19.726	13,4%
2017	17.714	-10,2%
2018	20.545	+16%
2019	19.807	-3,6%
2020	21.080	+6,4%

Πηγή: Διεθνές Συμβούλιο Ελαιόλαδου, βλ. [20 (h)]

Πίνακας 2.7.2: Εξαγωγές Ελληνικού ελαιόλαδου (Δ.Κ.1509) προς χώρες Ε.Ε.

Περίοδος	Εξαγωγές προς Ιταλία και Ισπανία (τόνοι)	Μεταβολή εξαγωγών προς Ιταλία και Ισπανία (%)	Εξαγωγές προς λοιπές χώρες της Ε.Ε (τόνοι)	Μεταβολή εξαγωγών προς λοιπές χώρες της Ε.Ε (%)	Σύνολο εξαγωγών προς χώρες της Ε.Ε. (τόνοι)	Μεταβολή συνόλου εξαγωγών (%)
2015	133.801	-	19.288	-	153.089	-
2016	118.921	-11,1%	22.465	+16,5%	141.386	-7,6%
2017	72.266	-39,2%	23.139	+3%	95.405	-32,5%
2018	118.149	+63,5%	25.757	+11,3%	143.906	+50,8%
2019	57.952	-51%	26.872	+4,3%	84.824	-41%
2020	121.789	+110,2%	31.655	+17,8%	153.444	+80%

Πηγή: Διεθνές Συμβούλιο Ελαιόλαδου, βλ. [20 (h)]

2.8 Ανάλυση SWOT

Με βάση όσα έχουν αναφερθεί μέχρι τώρα, μπορούμε να συνοψίσουμε τα βασικά χαρακτηριστικά του κλάδου μέσω μιας ανάλυσης SWOT. Η συγκεκριμένη ανάλυση, είναι ουσιαστικά μια μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση κυρίως επιχειρήσεων, αλλά και άλλων οργανισμών, και βοηθά στη δημιουργία του στρατηγικού σχεδιασμού τους. Στην προκειμένη περίπτωση η χρήση της γίνεται για την αξιολόγηση ολόκληρου του κλάδου της ελαιουργίας στην Ελλάδα. Η συγκεκριμένη ανάλυση έχει ως σκοπό να αποτυπώσει ρεαλιστικά τα Δυνατά σημεία, τις Αδυναμίες, τις Ευκαιρίες και τις Απειλές, που βρίσκονται μέσα και γύρω από τον συγκεκριμένο κλάδο.

Δυνατά Σημεία (Strengths):

- Οι κλιματολογικές συνθήκες της χώρας μας ευνοούν την καλλιέργεια ελαιόδεντρων και την παραγωγή ελαιόλαδου υψηλής ποιότητας.
- Το ελαιόλαδο αποτελεί βασικό προϊόν διατροφής στην Ελλάδα.
- Το υψηλό ποσοστό εξαγωγικής επίδοσης του κλάδου.
- Η σημαντική διατροφική αξία του ελαιόλαδου.
- Η πολύχρονη εμπειρία μεγάλου μέρους των αγροτών.

Αδυναμίες (Weaknesses):

- Ασταθείς και ευμετάβλητες οι τιμές αγοράς του ελαιόλαδου.
- Η υψηλή εξάρτηση των εξαγωγών χύμα ελαιόλαδου από την Ιταλία.
- Μεγάλες εξαγωγές σε χύμα μορφή (προς Ιταλικές κυρίως βιομηχανίες) με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλη απώλεια μεριδίων στις αγορές του εξωτερικού.

Ευκαιρίες (Opportunities):

- Αύξηση των εξαγωγών τυποποιημένου ελαιόλαδου και διείσδυση σε νέες χώρες - αγορές.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ψηφιακής τεχνολογίας για την προώθηση και στοχευμένη διαφημιστική προβολή του ελληνικού ελαιόλαδου στις αγορές του εξωτερικού.
- Περαιτέρω διάδοση της «Μεσογειακής διατροφής» που έχει ως βάση το ελαιόλαδο.
- Ανάπτυξη του ελαιοτουρισμού μέσω της τουριστικής δυναμικής της χώρας.
- Αύξηση της ζήτησης ελαιόλαδου βιολογικής καλλιέργειας.

Απειλές (Threats):

- Οι συνθήκες της αγοράς λόγω της πανδημίας Covid – 19 και τα επακόλουθά της (έλλειψη ρευστότητας, αύξηση επισφαλειών, μείωση διαθέσιμου εισοδήματος, μείωση

τουριστικής κίνησης, αναστολή ή υπολειτουργία των μονάδων εστίασης για αρκετούς μήνες κ.λπ.).

- Ο όγκος της παραγωγής και η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων επηρεάζονται από τις απρόβλεπτες και μη ελεγχόμενες καιρικές συνθήκες.
- Η αύξηση του ανταγωνισμού από άλλες χώρες που αναπτύσσουν τον ελαιοκομικό τους κλάδο.
- Η ύπαρξη υποκατάστατων φθηνότερων προϊόντων και η συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών.
- Έξαρση ασθενειών και αυξημένοι πληθυσμοί εντόμων (όπως δάκος, γλοιοσπόριο, κ.α.) προσβάλλουν τα δέντρα της ελιάς.

2.9 Παρουσίαση εξεταζόμενων επιχειρήσεων

Παρακάτω θα παρουσιαστούν συνοπτικά οι επιχειρήσεις που έχουν επιλεγεί να συμμετέχουν στην ανάλυση. Τα κυριότερα κριτήρια για την επιλογή τους ήταν, η προσβασιμότητα των οικονομικών στοιχείων, τα μεγέθη παραγωγής έτσι ώστε να υπάρχει ένα πιο ευρύ δείγμα, η τοποθεσία έτσι ώστε να υπάρχουν επιχειρήσεις από όλη την Ελλάδα και η γκάμα προϊόντων που εμπορεύεται κάθε εταιρεία ώστε να αντικατοπτρίζουν περισσότερο την παραγωγή και εμπορία ελαιόλαδου και όχι τόσο πολύ άλλων αγροτικών προϊόντων.

2.9.1 ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Α.Ε.

Η εταιρεία με την επωνυμία ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και διακριτικό τίτλο ΑΓΡΟ.ΒΙ.Μ Α.Ε (στο εξής αναφερόμενη ως **ΑΓΡΟΒΙΜ**) ιδρύθηκε το έτος 1994, σε συνέχεια της “Α. Γυφτέας ΑΕ”, η δραστηριότητα της οποίας χρονολογείται από το έτος 1964. Από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της, η εταιρεία επεξεργαζόταν κυρίως ελαιόλαδο από την περιοχή της Καλαμάτας. Με της πάροδο του χρόνου κι έπειτα από επενδύσεις, η εταιρεία αύξησε την παραγωγή της, επέκτεινε το φάσμα των προϊόντων της και βελτίωσε τη διεθνή ανταγωνιστικότητά της.

Όλα αυτά τα χρόνια της λειτουργίας της, η ΑΓΡΟΒΙΜ κατάφερε να έχει παρουσία σε πάνω από 50 χώρες του εξωτερικού. Η έδρα της εταιρείας καθώς επίσης και το εργοστάσιο της βρίσκονται στην Καλαμάτα, αλλά η ΑΓΡΟΒΙΜ λειτουργεί και υποκατάστημα στην Αθήνα, όπου εδρεύει το σύνολο των τμημάτων της Εμπορικής Διεύθυνσης (Πωλήσεις, Customer Service, Marketing και Επικοινωνία).

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος του 2020 ήταν 139 άτομα.

2.9.2 ΜΙΝΕΡΒΑ Α.Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η εταιρεία ΜΙΝΕΡΒΑ Α.Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΜΙΝΕΡΒΑ**) ιδρύθηκε στην Ελλάδα και εδρεύει στη Μεταμόρφωση. Θεωρείται ως μία από τις παλαιότερες ελαιουργικές εταιρείες στην Ελλάδα, ξεκινώντας το 1904 την εμπορία ελαιόλαδου. Σήμερα έχει εξελιχθεί σε μία από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας στον τομέα των τροφίμων, με σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα σε 25 χώρες του κόσμου. Η κυριότερη δραστηριότητά της είναι η παραγωγή και διάθεση λαδιών και φυτικών ελαίων αλλά επεκτείνεται και σε άλλα προϊόντα τροφίμων.

Η παραγωγή και η τυποποίηση του ελαιόλαδου, γίνεται στην κεντρική παραγωγική μονάδα της εταιρείας που βρίσκεται στο Σχηματάρι Βοιωτίας. Το ανθρώπινο δυναμικό της το 2020 ανέρχεται στα 156 άτομα.

2.9.3 ΕΜΕΛΚΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η εταιρεία ΕΜΕΛΚΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΕΜΕΛΚΟ**) εδρεύει στην Κρήτη και ειδικεύεται στην παραγωγή και προώθηση προϊόντων ελαιόλαδου υψηλής ποιότητας από το 2002. Η τυποποίηση των προϊόντων της πραγματοποιείται στο εργοστάσιο στο χωριό Αλάγνι στην περιοχή του Ηρακλείου. Η παραγωγική ικανότητα του εργοστασίου αποτελείται συνολικά από 3 γραμμές παραγωγής και σήμερα εξάγει πολύ μεγάλες ποσότητες των προϊόντων της σε περισσότερες από 20 χώρες παγκοσμίως. Το προσωπικό που απασχολούσε το 2020 ήταν 15 άτομα.

2.9.4 ΗΛΕΙΑΚΗ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑ & ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ Α.Ε.

Η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑ & ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ Α.Ε. (στο εξής αναφερόμενη ως **ΗΛΕΙΑΚΗ**) είναι μία εταιρεία που δραστηριοποιείται αποκλειστικά στον χώρο του ελαιόλαδου και έχει ως έδρα της το Επιτάλιο, μια μικρή κωμόπολη του νομού Ηλείας. Στα Μακρίσια Ολυμπίας το 1910, δημιουργήθηκε το πρώτο ελαιοτριβείο, με λιθάρι το οποίο γύριζαν άλογα, μεταγενέστερα προστέθηκε πετρελαιομηχανή και σήμερα έχει εκσυγχρονιστεί περνώντας στα χέρια της τρίτης γενιάς. Η συλλογή των ελιών, οι οποίες είναι κορωνέικης ποικιλίας και μη αρδευόμενες, γίνεται στην ευρύτερη περιοχή της Ολυμπίας και της ημιορεινής Δυτικής Πελοποννήσου,

Διακινεί μεγάλες ποσότητες χύμα και τυποποιημένου ελαιόλαδου στο εξωτερικό. ΗΠΑ, Παναμάς, Ρωσία, Γερμανία, Ελβετία, Σερβία, Χονγκ Κονγκ, Ρουμανία, Ολλανδία είναι μερικές από τις χώρες στις οποίες εξάγονται τα προϊόντα τους. Το διοικητικό προσωπικό που απασχολούσε το 2020 ήταν 7 άτομα.

2.9.5 ΕΛΑΙΑ ΓΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Οι εγκαταστάσεις της εταιρείας βρίσκονται δίπλα στο χωριό Σκούρα, Νοτιοανατολικά της Σπάρτης. Η Εταιρεία ΕΛΑΙΑ ΓΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΕΛΑΙΑ ΓΗ**) ιδρύθηκε το 2009 από τη συγχώνευση των ελαιотριβείων:

- Τουτούλης Νικήτας με έδρα την Πλατάνα
- Ελαιουργία Σκούρας Ο.Ε. με έδρα την Σκούρα.

Η εταιρεία παράγει, τυποποιεί και συσκευάζει ελαιόλαδο και ελιές και εκτός αυτών εμπορεύεται και άλλα σχετικά αγροτικά προϊόντα.

Ιστορικά υπάρχει οικογενειακή παράδοση και ενασχόληση με το αντικείμενο από το 1930, αλλά φυσικά οι σημερινές εγκαταστάσεις είναι εκσυγχρονισμένες για να μπορούν να συμβαδίζουν με τις ανάγκες της εποχής. Το 2020 απασχολούσε 10 εργαζόμενους.

2.9.6 ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ “ΑΝΑΤΟΛΗ” [ΑΒΕΑ]

Η εταιρεία ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ “ΑΝΑΤΟΛΗ” [ΑΒΕΑ] (στο εξής αναφερόμενη ως **ΑΒΕΑ**) ιδρύθηκε το 1889 στην περιοχή της Νέας Χώρας, στην πόλη των Χανίων.

Η εταιρεία άλλαξε αρκετές φορές το ιδιοκτησιακό της καθεστώς καθώς το 1894 αγοράζεται από την εταιρεία Sahel Tunisien και το 1917 υπάρχει ξανά εξαγορά και σύσταση ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία Ανώνυμος Βιομηχανική Εταιρεία «ΑΝΑΤΟΛΗ» από Χανιώτες επιχειρηματίες. Το 1951 δημιουργείται συνεταιριστική εταιρεία η οποία εκπροσωπείται από τους παραγωγούς της ευρύτερης περιοχής των Χανίων, ενώ το 2014 μεταβιβάζεται στη Συνεταιριστική τράπεζα Χανίων το 51% των μετοχών της.

Παρόλες τις αλλαγές, είναι βέβαιο πως το εργοστάσιο της ΑΒΕΑ άφησε το στίγμα του όχι μόνο στην οικονομική αλλά και στην κοινωνική ζωή των Χανίων, της Κρήτης και της Ελλάδας γενικότερα.

Η ίδρυση της ΑΒΕΑ στα τέλη του 19ου αιώνα (1889), αποτέλεσε ορόσημο για τον εκσυγχρονισμό της οικονομικής ζωής του τόπου, καθώς αποτέλεσε μια από τις πρώτες βιομηχανίες του είδους της στην Ελλάδα και μια από τις μεγαλύτερες στη Μεσόγειο.

Η ΑΒΕΑ βοήθησε στη δημιουργία μιας ανεξάρτητης οικονομίας στο νησί, καθώς τον 18ο αιώνα το λάδι αποτελούσε το βασικό εξαγώγιμο προϊόν. Ως αποτέλεσμα, στηρίχθηκε και αναπτύχθηκε περαιτέρω ο αγροτικός τομέας της περιοχής καθώς μεγάλος αριθμός κατοίκων της πόλης απασχολούνταν σε αυτόν. Το 2020 το προσωπικό που απασχολούσε ήταν 38 άτομα.

2.9.7 ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΑΦΟΙ ΦΑΚΛΑΡΗ Α.Ε.

Η εταιρεία ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΑΦΟΙ ΦΑΚΛΑΡΗ Α.Ε. (στο εξής αναφερόμενη ως **ΦΑΚΛΑΡΗ**) ιδρύθηκε το 1973. Το πρώτο ελαιотριβείο της, το οποίο ήταν πιεστικό, βρισκόταν στο χωριό Σκαφιδάκι κοντά στο Άργος. Το 1981 εκσυγχρονίστηκε σε φυγοκεντρικό, ενώ το 1986 ξεκίνησε και η τυποποίηση του ελαιόλαδου. Το 2009 εκσυγχρονίστηκε εκ νέου το ελαιουργείο σε φυγοκεντρικό 2 φάσεων. Σήμερα η εταιρεία διαθέτει 2 ελαιотριβεία, 1

συσκευαστήριο ελαιόλαδου και ένα εργοστάσιο επεξεργασίας βρώσιμων ελιών και έχει εξαγωγές σε περισσότερες από 18 χώρες στον κόσμο. Η επιχείρηση παραμένει οικογενειακή και συνεχώς εξελίσσεται. Απασχολούσε 27 άτομα το 2020.

2.9.8 NUTRIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Η εταιρεία NUTRIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ (στο εξής αναφερόμενη ως **NUTRIA**) ιδρύθηκε το 1994 στον Άγιο Κωνσταντίνο Φθιώτιδας ως συνέχεια της ομόρρυθμης εταιρείας ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ Γ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ. Οι αρχικές εγκαταστάσεις περιελάμβαναν ένα ελαιοτριβείο που επεξεργαζόταν την τοπική παραγωγή, μια μικρή μονάδα εμφιάλωσης και σιλό αποθήκευσης δημητριακών. Από τον πρώτο κιόλας χρόνο λειτουργίας της, η εταιρεία άρχισε να δραστηριοποιείται έντονα στην εξαγωγή ελληνικού ελαιόλαδου και για μια δεκαετία είχε καθαρά εξαγωγικό χαρακτήρα.

Το 2005, έπειτα από μια σειρά επενδύσεων, η εταιρεία επεκτείνει τη δυναμικότητά της με την κατασκευή ενός υπερσύγχρονου εμφιαλωτηρίου και μια μονάδας αποθήκευσης ετοιμών προϊόντων. Σε συνέχεια των παραπάνω επενδύσεων, το 2006, ξεκινά η κατασκευή της μονάδας εξευγενισμού ελαίων (ραφιναρία), με δυνατότητα εξευγενισμού ελαιόλαδου, πυρηνελαίου και σπορελαίων και παράλληλα η κατασκευή δεξαμενικού πάρκου για την αποθήκευση των προς τυποποίηση ή επεξεργασία ελαίων.

Το 2012, πραγματοποιείται η φύτευση ελαιώνα με βασική ποικιλία την «Κορωνέικη» συνολικής έκτασης 100 στρεμμάτων, με στόχο τον πειραματισμό για τη βελτιστοποίηση των τεχνικών καλλιέργειας και συλλογής του ελαιοκάρπου.

Σήμερα, η Nutria αποτελεί στο σύνολό της μια καθιερωμένη μονάδα παραγωγής και τυποποίησης εξαιρετικού παρθένου ελαιόλαδου, ελαιόλαδου (κλασικό), πυρηνελαίου και σπορελαίων με σημαντική θέση στην ελληνική αγορά αλλά και στο εξωτερικό. Τα προϊόντα της εξάγονται σε περισσότερες από 30 χώρες παγκοσμίως. Το ανθρώπινο δυναμικό της αριθμεί 90 εργαζόμενους το 2020.

2.9.9 TERRA CRETA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η εταιρεία TERRA CRETA Α.Β.Ε.Ε. (στο εξής αναφερόμενη ως **TERRA CRETA**) ιδρύθηκε το 2001 στην πόλη των Χανίων. Το 2006 ανέπτυξε ένα καινοτόμο σύστημα διαδίκτυακής ιχνηλασιμότητας ελαιόλαδου ενώ το 2010 έγινε η αρχή της λειτουργίας του νέου ιδιόκτητου σύγχρονου ελαιουργείου της εταιρείας στο Κολυμβάρι Χανίων. Σήμερα, έχοντας οργανώσει 2 ομάδες παραγωγών και έχοντας αναβαθμίσει τεχνολογικά το 2018 το ελαιουργείο της επιχείρησης, υπάρχει η δυνατότητα μεγαλύτερου ελέγχου του κάθε σταδίου της παραγωγικής διαδικασίας. Το 2020 απασχολούσε συνολικά 42 άτομα.

2.9.10 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΚΛΕΚΤΑ ΕΛΑΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΚΛΕΚΤΑ ΕΛΑΙΑ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΕΛΛΕΚΕΛ**) ιδρύθηκε το 1994 με την επωνυμία “ΑΝΑΝΙΑΣ ΑΘΗΝΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ” και δραστηριοποιήθηκε στο χώρο της πώλησης συσκευασμένου ελαιόλαδου. Το 2000 εξαγοράστηκε από τον όμιλο “Μύλοι Σόγιας ΑΕ” και μετονομάστηκε σε “Ελληνικά Εκλεκτά Έλαια Α.Ε.”. Παραμένει βέβαια μία ελληνική οικογενειακή επιχείρηση και δραστηριοποιείται κυρίως στην παραγωγή και τυποποίηση ελαιόλαδου και σπορελαίων όπως επίσης και στην εμπορία delicatessen προϊόντων. Η εταιρεία συνεργάζεται τόσο με μεγάλες αλυσίδες Supermarket όσο και με μεγάλους διανομείς ανά τον κόσμο και εξάγει προϊόντα σε 35 χώρες του εξωτερικού. Η κύρια μονάδα της εταιρείας βρίσκεται στην Κόρινθο. Αξιοσημείωτο είναι πως στην υποδομή συμπεριλαμβάνεται ιδιόκτητο λιμάνι, γεγονός που διευκολύνει την λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας των προϊόντων της εταιρείας. Το 2020 απασχολούσε συνολικά 26 εργαζόμενους.

2.9.11 ΑΦΟΙ Η. ΦΟΥΦΑ Α.Ε.

Η αρχή της εταιρείας ΑΦΟΙ Η. ΦΟΥΦΑ Α.Ε. (στο εξής αναφερόμενη ως **ΦΟΥΦΑ**) έγινε το 1960 όπου ιδρύεται στα Δολιανά Κυνουρίας, μια μικρή εταιρεία συσκευασίας και τυποποίησης ελαιόλαδου. Μέχρι το 1985 η εταιρεία ασχολείται αποκλειστικά με το ελαιόλαδο. Από εκείνη τη χρονιά ξεκινά η δεύτερη φάση της ανάπτυξής της. Με συνεχείς επενδύσεις, εκ των οποίων δύο κύριες το 1987 και το 1990, η εταιρεία αποκτά στην αρχή μια πανελλαδική εμβέλεια και εν συνεχεία επεκτείνεται στις αγορές του εξωτερικού. Ταυτόχρονα, διευρύνει τον κατάλογο των προϊόντων της και συμπεριλαμβάνει σε αυτά μια μεγάλη ποικιλία σπορέλαιων. Σήμερα η εταιρεία πέρα από την εγχώρια κάλυψη, κάνει εξαγωγές σε 22 χώρες στον κόσμο. Το προσωπικό της το 2020 ήταν 6 άτομα.

2.9.12 ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ Α.Ε.

Η εταιρεία ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ Α.Ε. (στο εξής αναφερόμενη ως **ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ**), ιδρύθηκε το 1863 στο νησί της Λέσβου και είναι από τις παλαιότερες ελληνικές εταιρείες που δραστηριοποιείται στον κλάδο του ελαιόλαδου. Από την ίδρυσή της η εταιρεία είχε έντονο εξαγωγικό προσανατολισμό και έτσι συνεχίζει ακόμα και σήμερα με εξαγωγές σε πολλές χώρες του κόσμου.

Το ελαιόλαδο παράγεται από την ποικιλία ‘Κολοβή’, που φύεται αποκλειστικά στη Λέσβο, και είναι το αποτέλεσμα επίπονης επιλογής μέσα στους αιώνες ώστε να ταιριάζει τέλεια στο κλίμα και το έδαφος του νησιού. Απασχολούσε 9 εργαζόμενους το 2020.

2.9.13 Κ.Α.Σ.Ε.Λ.Λ. - ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Η εταιρεία Κ.Α.Σ.Ε.Λ.Λ. - ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ είναι η πρώην Κοινοπραξία Αγροτικών Συνεταιρισμών της Επιδαύρου Λιμηράς Λακωνίας, σε συντομογραφία Κ.Α.Σ.Ε.Λ.Λ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΚΑΣΕΛΛ**), η οποία ξεκίνησε τη δραστηριότητα της το 2002. Τα κεντρικά της γραφεία μαζί με τη μονάδα συσκευασίας βρίσκονται στη Συκέα Λακωνίας του Δήμου Μονεμβασίας στην Νοτιοανατολική Πελοπόννησο ενώ τα ελαιοτριβεία της είναι τοποθετημένα σε ακτίνα περίπου 10Km, περιμετρικά της μονάδας τυποποίησης.

Η εταιρία ΚΑΣΕΛΛ παράγει, συσκευάζει και διακινεί εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο, για το σκοπό αυτό διαθέτει στο δυναμικό της μία σύγχρονη μονάδα τυποποίησης και συσκευασίας ελαιόλαδου, 9 υπερσύγχρονα και αναβαθμισμένα ελαιοτριβεία και 3.500 περίπου ελαιοπαραγωγούς – μέλη (μετόχους). Η εταιρεία εξάγει ήδη σε πάνω από 13 χώρες του εξωτερικού. Το 2020 απασχολούσε 8 εργαζόμενους.

2.9.14 ΚΕΦΑΛΑΣ - ΣΠΑΡΤΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.

Η εταιρεία ΚΕΦΑΛΑΣ - ΣΠΑΡΤΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε. (στο εξής αναφερόμενη ως **ΚΕΦΑΛΑΣ**), δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία βιολογικών προϊόντων.

Ο οικισμός Κεφαλάς βρίσκεται στη Λακωνία, κοντά στην αρχαία Σπάρτη και τον ποταμό Ευρώτα. Σε αυτή την περιοχή σε υψόμετρο 400 μέτρων και συνολικής έκτασης 6.000 στρεμμάτων, οι άριστες κλιματολογικές συνθήκες επιτρέπουν την καλλιέργεια των ελαιόδεντρων χωρίς τη χρήση οποιουδήποτε χημικού πρόσθετου.

Η βιολογική καλλιέργεια άρχισε από το έτος 1995 και για την καλύτερη παραγωγή και διακίνηση των προϊόντων της περιοχής, έχει συσταθεί αποκλειστικά από τους παραγωγούς-βιοκαλλιεργητές, η εταιρεία ΚΕΦΑΛΑΣ.

Ο κύριος στόχος και μέλημα της εταιρείας, είναι η πιστή εφαρμογή των τεχνικών και μεθόδων βιολογικής γεωργίας σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας. Αυτά περιλαμβάνουν την καλλιέργεια χωρίς τη χρήση χημικών φαρμάκων και λιπασμάτων, το μάζεμα του ελαιοκάρπου με τον παραδοσιακό τρόπο, δηλαδή με τα χέρια, η έκθλιψη του καρπού σε χαμηλές θερμοκρασίες, και η συσκευασία, αποθήκευση και διάθεση στον καταναλωτή υπό συνεχή παρακολούθηση και έλεγχο. Η Εταιρεία κάνει εξαγωγές κυρίως στην Αμερική και την Ευρώπη. Το 2020 απασχολούσε 7 εργαζόμενους.

2.9.15 ΦΡΙΝΤΡΙΧ ΜΠΛΑΟΥΕΛ & ΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ο Φριτς και η Μπούργκη Μπλάουελ, έχοντας μετακομίσει στη Μάνη τη δεκαετία του 70', σύντομα άρχισαν να χτίζουν ένα έργο βιολογικής γεωργίας μαζί με τους ντόπιους ελαιοκαλλιεργητές και ελαιουργεία, το οποίο βασιζόταν στην οργανωμένη βιολογική καλλιέργεια. Η επιχείρηση ΦΡΙΝΤΡΙΧ ΜΠΛΑΟΥΕΛ & ΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΕΥΘΥΝΗΣ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΜΠΛΑΟΥΕΛ**) εγγράφηκε επίσημα στην Καλαμάτα το 1980.

Καρπός αυτής της συνεργασίας ήταν ένα από τα πρώτα βιολογικά πιστοποιημένα ελαιόλαδα στην Ελλάδα, που σήμερα εξάγεται παγκοσμίως.

Το δίκτυο των βιοκαλλιεργητών ΜΠΛΑΟΥΕΛ είναι πλέον καθιερωμένο και συνεχίζει να αυξάνεται, καθώς μέχρι σήμερα περίπου 500 αγροκτήματα έχουν μετατραπεί σε αγροκτήματα βιολογικής καλλιέργειας και οι αγρότες οι οποίοι συνεργάζονται με την εταιρεία παράγουν το βιολογικό ελαιόλαδο σύμφωνα με αυστηρά κριτήρια. Το 2020 απασχολούσε 48 άτομα.

2.9.16 ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΓΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η εταιρεία ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΓΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ**) δραστηριοποιείται στο χώρο του ελαιόλαδου από το 1991 και βρίσκεται στους Γαργαλιάνους Μεσσηνίας. Στην άρτια εξοπλισμένη μονάδα τυποποίησής της εμπορεύεται βιολογικό και έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, το οποίο συλλέγει από τους παραγωγούς της περιοχής των Γαργαλιάνων και των γύρω χωριών και προέρχεται μόνο από ελαιόδεντρα της Κορωνέικης ποικιλίας η οποία υπάρχει κατά κόρον στην περιοχή. Το 2020 απασχολούσε 3 άτομα.

2.9.17 ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Η εταιρεία ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΕΛΧΑΛΚ**) είναι μία οικογενειακή επιχείρηση, η οποία ασχολείται με το εμπόριο ελιάς και ελαιόλαδου. Βρίσκεται στα Βράσταμα Χαλκιδικής. Ξεκίνησε το 1978 ως ελαιοτριβείο όμως στη συνέχεια επεκτάθηκε στη δημιουργία νέων μονάδων εκπίκρασης και εκπυρήνωσης της ελιάς, αναβαθμίζοντας έτσι το εργοστάσιό της. Το 2016 εγκαινιάστηκε η νέα μονάδα του ελαιοτριβείου με υπερσύγχρονα μηχανήματα, η οποία έχει την δυνατότητα να πραγματοποιεί όλη την διαδικασία παραγωγής ελαιόλαδου με ψυχρή έκθλιψη, έτσι η παράγωγή του ελαιόλαδου γίνεται ταχύτερα και με καλύτερη απόδοση. Το 2020 απασχολούσε 12 εργαζόμενους.

2.9.18 ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Η εταιρεία ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ (στο εξής αναφερόμενη ως **ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ**) ιδρύθηκε το 1970. Ξεκίνησε ως ελαιοτριβείο και πουλούσε ελαιόλαδο χύμα στην Ερμιόνη Αργολίδος. Το 1983 δημιουργήθηκε ένας μικρός κλάδος συσκευασίας ελαιόλαδου για την τοπική αγορά. Το 1991 καθώς η αγορά αυξανόταν,

η εταιρεία επέκτεινε και αναβάθμισε τις εγκαταστάσεις και τα μηχανήματα της για να μπορεί να ανταποκριθεί στην νέα ζήτηση. Καθώς η εταιρεία επεκτάθηκε πέρα από την τοπική αγορά, το πελατολόγιο άρχισε να αναπτύσσεται και να περιλαμβάνει εθνικές αλυσίδες Supermarket. Το 1998 η εταιρεία υποβλήθηκε σε πλήρη ανακαίνιση και εκσυγχρονισμό του συνόλου της διαχείρισης του εξοπλισμού. Το 1999 το πελατολόγιο άρχισε να περιλαμβάνει και διεθνείς πελάτες και από τότε συνεχώς αναπτύσσεται. Το 2020 απασχολούσε 10 άτομα.

2.9.19 KARPEA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ PREMIUM QUALITY FOODS ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Η εταιρεία KARPEA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ PREMIUM QUALITY FOODS ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ (στο εξής αναφερόμενη ως **KARPEA**) είναι μία Ελληνική οικογενειακή επιχείρηση, που ιδρύθηκε το 2004. Η δραστηριότητα της KARPEA είναι εξαγωγική κατά κύριο λόγο. Η εταιρεία επιλέγει ελιές αποκλειστικά από συγκεκριμένες περιοχές της Ελλάδας, με αποτέλεσμα να έχει μια ευρεία γκάμα προϊόντων. Άξιο αναφοράς είναι πως η εταιρεία διαθέτει δικό της εργαστήριο ανάπτυξης νέων προϊόντων και συνεργάζεται με ομάδες καταναλωτών από διαφορετικές χώρες για την αξιολόγηση της αποδοχής τους. Σήμερα η εταιρεία έχει παρουσία σε Ελλάδα και εξωτερικό με το brand Karpea, έχοντας παράλληλα κάποιες στρατηγικές συνεργασίες, προσφέροντας προϊόντα με ιδιωτική ετικέτα. Η εταιρεία το 2020 απασχολούσε 11 άτομα.

2.9.20 LIVELIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η εταιρεία LIVELIA ABEE (στο εξής αναφερόμενη ως **LIVELIA**) βρίσκεται στο Άστρος Κυνουρίας, και είναι μια πλήρως εκσυγχρονισμένη μονάδα εξαγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου. Χαρακτηριστικό της εταιρείας είναι το ότι οι καρποί της ελιάς που χρησιμοποιούνται, συλλέγονται από ιδιόκτητα κτήματα της γύρω περιοχής, οπότε υπάρχει καλύτερος έλεγχος της συνολικής παραγωγής. Ιδρύθηκε το 2002 και οι εγκαταστάσεις της περιλαμβάνουν ένα σύγχρονο ελαιοτριβείο ψυχρής έκθλιψης 2 φάσεων, όπου γίνεται η εξαγωγή ελαιόλαδου καθώς και ειδικές μονάδες τυποποίησης του. Το 2020 απασχολούσε 9 άτομα.

2.10 Πωλήσεις εξεταζόμενων επιχειρήσεων

Παρακάτω στον πίνακα 2.9. παρουσιάζονται οι πωλήσεις των επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου που εξετάζονται, για την χρονική περίοδο 2015-2020, όπως εμφανίζονται στους ισολογισμούς της κάθε εταιρείας. Εδώ πρέπει να αναφερθεί πως αν και οι περισσότερες εταιρείες παράγουν και εμπορεύονται αποκλειστικά προϊόντα ελαιόλαδου, υπάρχουν και άλλες εταιρείες οι οποίες συμπεριλαμβάνουν και άλλα προϊόντα στον συνολικό κύκλο εργασιών τους. Άρα και οι πωλήσεις που αναφέρονται, αντιπροσωπεύουν τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων συνολικά, και όχι αυτές που προέρχονται αποκλειστικά από την πώληση προϊόντων ελαιόλαδου, καθώς δεν δύναται να γίνει διαχωρισμός. Η χρονιά με τις περισσότερες συνολικά πωλήσεις ήταν το 2016 με πάνω από 296 εκατομμύρια ευρώ, ενώ αντίθετα η χρονιά με τις λιγότερες πωλήσεις ήταν το 2019 με σχεδόν 240 εκατομμύρια ευρώ.

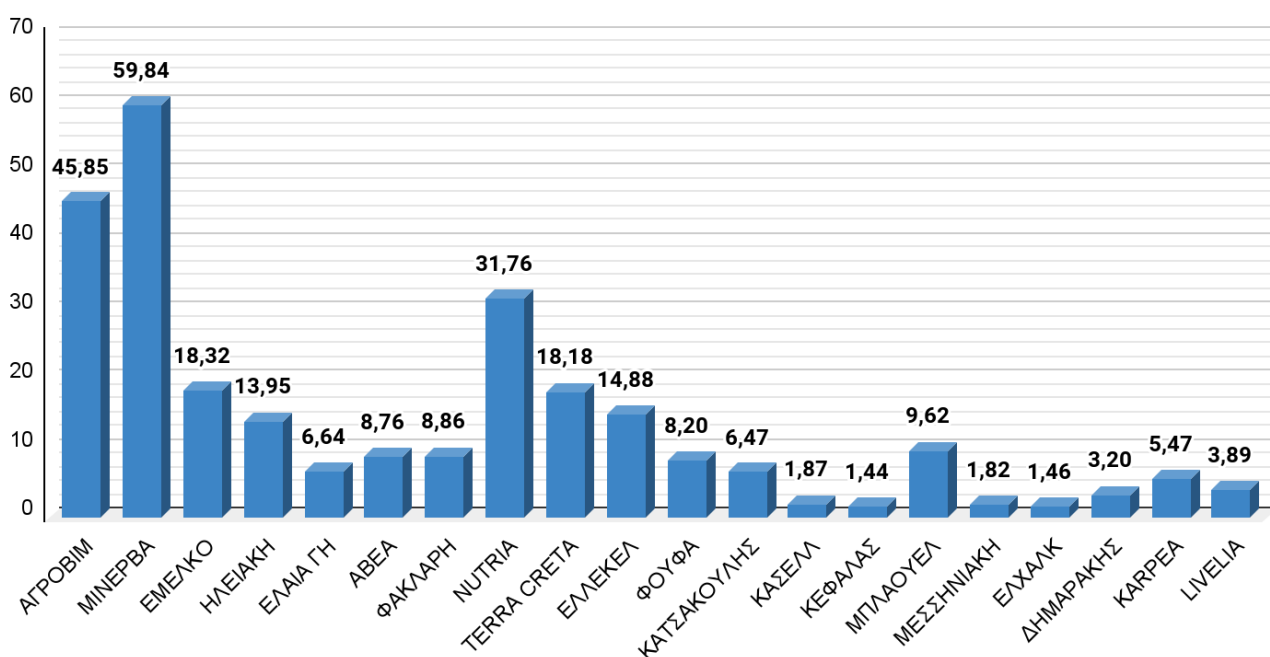
Πίνακας 2.10: Πωλήσεις των εξεταζόμενων επιχειρήσεων (σε ευρώ €):

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	47.466.313	47.785.665	45.424.638	47.052.086	38.750.936	48.640.611
ΜΙΝΕΡΒΑ	68.366.733	71.369.874	64.029.271	55.641.560	50.056.379	49.584.910
ΕΜΕΛΚΟ	24.800.135	24.361.476	19.148.158	14.092.823	15.684.031	1.1834.913
ΗΛΕΙΑΚΗ	17.804.565	20.749.717	13.302.359	14.804.076	9.545.803	7.503.676
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	5.952.704	5.882.110	5.855.305	7.429.978	6.861.874	7.830.174
ΑΒΕΑ	9.877.244	9.357.936	9.146.393	9.815.474	8.308.372	6.073.742
ΦΑΚΛΑΡΗ	10.376.075	9.310.194	7.353.672	10.164.757	7.551.042	8.388.783
NUTRIA	29.769.755	30.088.114	31.632.261	35.327.341	32.079.015	31.675.022
TERRA CRETA	11.397.541	18.721.044	20.408.105	22.118.436	17.366.089	1.908.5410
ΕΛΛΕΚΕΛ	15.127.702	12.825.211	15.614.194	15.999.136	14.343.495	15.344.767
ΦΟΥΦΑ	6.206.641	7.544.363	9.234.281	8.794.314	8.480.617	8.964.279
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	3.680.525	7.094.117	8.919.817	7.888.942	4.140.310	7.094.504
ΚΑΣΕΛΛ	1.690.671	2.114.370	1.641.136	2.500.030	1.698.925	1.567.200
ΚΕΦΑΛΑΣ	1.529.826	1.668.716	1.272.688	1.498.341	1.367.614	1.327.584
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	8.255.121	11.654.254	11.269.447	9.492.212	7.605.485	9.419.111
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	1.963.260	2.120.812	1.889.028	1.733.308	1.403.635	1.810.374
ΕΛΧΑΛΚ	806.464	1.025.375	1.252.696	1.594.509	1.715.579	2.381.774
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	2.565.846	2.747.071	3.733.241	3.587.547	3.193.441	3.345.814
KARPEA	5.285.780	6.800.284	6.640.891	5.460.459	4.682.650	3.970.740
LIVELIA	3.415.866	2.901.078	5.149.587	4.431.994	4.773.204	2.651.943
Σύνολο	276.338.767	296.121.781	282.917.168	279.427.323	239.608.496	248.495.331

Στο παρακάτω γράφημα μπορούμε να δούμε αναλυτικά τις μέσες πωλήσεις των επιχειρήσεων για όλα τα χρόνια της ανάλυσης. Συνολικά, μόλις 3 εταιρείες ξεπερνούν τα 30 εκατομμύρια ευρώ, ενώ 4 σημείωσαν τιμές μεταξύ 10 και 20 εκατομμυρίων ευρώ, και 7 εταιρείες έχουν ως μέσο όρο πωλήσεων τιμές μεταξύ 5 και 10 εκατομμυρίων ευρώ. Οι υπόλοιπες 6 εταιρείες σημείωσαν μέσο όρο πωλήσεων κάτω από 4 εκατομμύρια ευρώ για τα έτη 2015 έως 2020.

Γράφημα 2.10: Μέσες πωλήσεις επιχειρήσεων για τα έτη 2015-2020 (σε εκατομμύρια €)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Θεωρητική προσέγγιση της χρηματοοικονομικής ανάλυσης

3.1 Η Χρησιμότητα της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης

Καταρχάς, με το όρο Χρηματοοικονομική Ανάλυση εννοούμε την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων, δηλαδή την αξιολόγηση και αξιοποίηση των δεδομένων των λογιστικών καταστάσεων του Ισολογισμού, των Αποτελεσμάτων Χρήσης, και του Πίνακα Διάθεσης Κερδών.

Μέσα από τις οικονομικές καταστάσεις, μπορούμε να αντλήσουμε σημαντικές πληροφορίες, οι οποίες μπορούν με τη βοήθεια των αριθμοδεικτών και άλλων χρηματοοικονομικών εργαλείων, να διευκολύνουν τους ενδιαφερόμενους στη λήψη σημαντικών αποφάσεων. Τέτοιες αποφάσεις συνήθως περιλαμβάνουν την περιουσιακή και κεφαλαιακή διάρθρωση, την αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών πόρων, τον ιστορικό έλεγχο του καθαρού αποτελέσματος (κέρδος ή ζημιά), την εκτίμηση της χρηματοπιστωτικής κατάστασης και αποδοτικότητας της επιχείρησης, με στόχο την αξιοποίηση των συγκεκριμένων στοιχείων για τον σωστό μελλοντικό προγραμματισμό της επιχείρησης. Η αναγνώριση των δυνατών σημείων είναι ιδιαίτερα σημαντική, διότι μόνο τότε η επιχείρηση θα μπορέσει να τα χρησιμοποιήσει προς όφελός της και να τα κάνει ακόμη δυνατότερα, όπως επίσης και η αναγνώριση των αδύνατων σημείων, καθώς θα βοηθήσει την επιχείρηση να λάβει τα απαραίτητα διορθωτικά μέσα.

Τα συμπεράσματα αυτά βασίζονται σε επιστημονικά κριτήρια, όμως αξίζει να επισημανθεί πως μερικές φορές τα αποτελέσματα αυτά δεν αντικατοπτρίζουν την ολοκληρωμένη εικόνα μιας επιχείρησης, καθώς μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες μπορούν να μας βοηθήσουν έτσι ώστε να δούμε την κατάσταση σφαιρικότερα.

Η χρηματοοικονομική ανάλυση μπορεί να διακριθεί στην εσωτερική και στην εξωτερική. Η εσωτερική ανάλυση γίνεται από λογιστές, αναλυτές, στελέχη και γενικότερα από άτομα τα οποία βρίσκονται εντός της οντότητας, και σαν αποτέλεσμα έχουν πρόσβαση σε μεγάλο πλήθος πληροφοριών, όπως λογιστικά έγγραφα, στοιχεία και πληροφορίες που διατηρεί η επιχείρηση. Επιπλέον, η εσωτερική ανάλυση, γίνεται από υπαλλήλους ή ελεγκτές της

επιχειρήσεως οι οποίοι ως στόχο έχουν να ορίσουν το βαθμό αποδοτικότητάς και να βγάλουν συμπεράσματα από τις μεταβολές της οικονομικής της θέσης της επιχείρησης. Η μεγάλη εγκυρότητα και εμβάθυνση στον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης είναι χαρακτηριστικά στοιχεία της εσωτερικής ανάλυσης, καθώς μπορεί να ερμηνεύσει πιο ολοκληρωμένα ορισμένα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης για λογαριασμό της διοικήσεως.

Από την άλλη μεριά, η εξωτερική ανάλυση διεξάγεται από άτομα που βρίσκονται εκτός του κύκλου της επιχείρησης (όπως πελάτες, προμηθευτές, τράπεζες, μέτοχοι και άλλοι) οι οποίοι έχουν στην διάθεσή τους μόνο τις δημοσιευμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Αυτό φυσικά κάνει τέτοιου είδους αναλύσεις δυσκολότερες αλλά και λιγότερο έγκυρες σε σχέση με τις εσωτερικές. Ένα άλλο πρόβλημα της εξωτερικής ανάλυσης είναι «οι λαθροχειρίες των ισολογισμών και οι αδυναμίες των ελεγκτών» να τις αντιμετωπίσουν (Γαγάνης και Ζοπουνίδης, 2008).

3.2 Ανάλυση μέσω αριθμοδεικτών

Σε μια οικονομική μονάδα, τα πιο πολλά στοιχεία της χρηματοοικονομικής της κατάστασης, όπως ο βαθμός ανάπτυξης ή οι οφειλές, μπορούν να ποσοτικοποιηθούν. Αυτό γίνεται με τη χρήση αριθμοδεικτών, οι οποίοι ουσιαστικά συνδέουν πληροφορίες και αποτελέσματα, τα οποία βρίσκονται μέσα στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, όπως οι ισολογισμοί.

Ιστορικά, οι αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της απόδοσης των επιχειρήσεων από τα τέλη του 19ου αιώνα. Αποτελούν πολύ σημαντικά εργαλεία για τον αναλυτή για την σύγκριση, την ερμηνεία αλλά και την αξιοπιστία των στοιχείων που προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Πιο αναλυτικά, οι αριθμοδείκτες είναι σχέσεις μεταξύ μεγεθών που σχηματίζονται με στόχο να προσδιοριστεί η χρηματοοικονομική κατάσταση μιας οικονομικής μονάδας ή κάποιου τομέα της. Επί της ουσίας, είναι κλάσματα, με αντικείμενο σύγκρισης τον αριθμητή και βάση σύγκρισης τον παρονομαστή. Συχνά οι αριθμοδείκτες εκφράζονται σε ποσοστά επί τοις εκατό, γεγονός που τους καθιστά εύκολους στην κατανόηση από τις ενδιαφερόμενες ομάδες.

Οι αριθμοδείκτες μας βοηθούν να προσδιορίσουμε καταλληλότερα την σχέση που έχουν βασικά επιχειρηματικά μεγέθη μεταξύ τους, να πάρουμε σωστότερες αποφάσεις που θα επηρεάσουν την επιχείρηση και να αναλύσουμε αποτελέσματα εις βάθος έτσι ώστε στο μέλλον να είμαστε σε θέση να εκμεταλλευτούμε ορθολογικότερα τα μέσα δράσης της επιχείρησης.

Είναι προφανές πως μπορούν να δημιουργηθούν πολλές και διάφορες κατηγορίες χρηματοοικονομικών δεικτών, αρκεί να δημιουργηθεί ένα κλάσμα. Ένας αριθμοδείκτης, όμως, για να είναι πραγματικά χρήσιμος και αξιόπιστος θα πρέπει να συνδέει δύο στοιχεία της χρηματοοικονομικής κατάστασης, τα οποία μεταξύ τους να έχουν κάποιο νόημα. Ακόμα, πρέπει να αναφερθεί πως για να έχει νόημα ένας αριθμοδείκτης θα πρέπει να συγκριθεί ή να συνδυαστεί με άλλους αριθμοδείκτες ή με κάποιο σημείο αναφοράς όπως για παράδειγμα ένας αριθμοδείκτης του ευρύτερου κλάδου της επιχείρησης, ενός ανταγωνιστή, ή με αριθμοδείκτες παλαιότερων χρήσεων. Κύριο πλεονέκτημα των αριθμοδεικτών είναι το ότι

επιτρέπουν στον αναλυτή να ελαχιστοποιήσει την επιρροή του παράγοντα του μεγέθους, τόσο κατά τις διαστρωματικές όσο και κατά τις διαχρονικές συγκρίσεις.

Συνοψίζοντας, οι αριθμοδείκτες είναι σημαντικά εργαλεία που επιτρέπουν στον αναλυτή να συγκρίνει και να ερμηνεύσει τα στοιχεία που προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Είναι ικανοί να ρίξουν φως στα ισχυρά αλλά και τα τρωτά σημεία της επιχείρησης, βοηθώντας μας να αντιληφθούμε καλύτερα την οικονομική κατάσταση αυτής, και σε αυτούς βασίζονται πολλές σημαντικές αποφάσεις, έτσι ώστε κάθε ενέργεια να αποσκοπεί προς το συμφέρον της επιχείρησης. Φυσικά, δεν πρέπει να παραβλέπεται το γεγονός πως ο δείκτης αντικατοπτρίζει απλώς την πραγματικότητα, και πως υπάρχουν σχεδόν πάντα κι άλλες παράμετροι, τις οποίες πρέπει να διαχειριστεί η εκάστοτε διοίκηση.

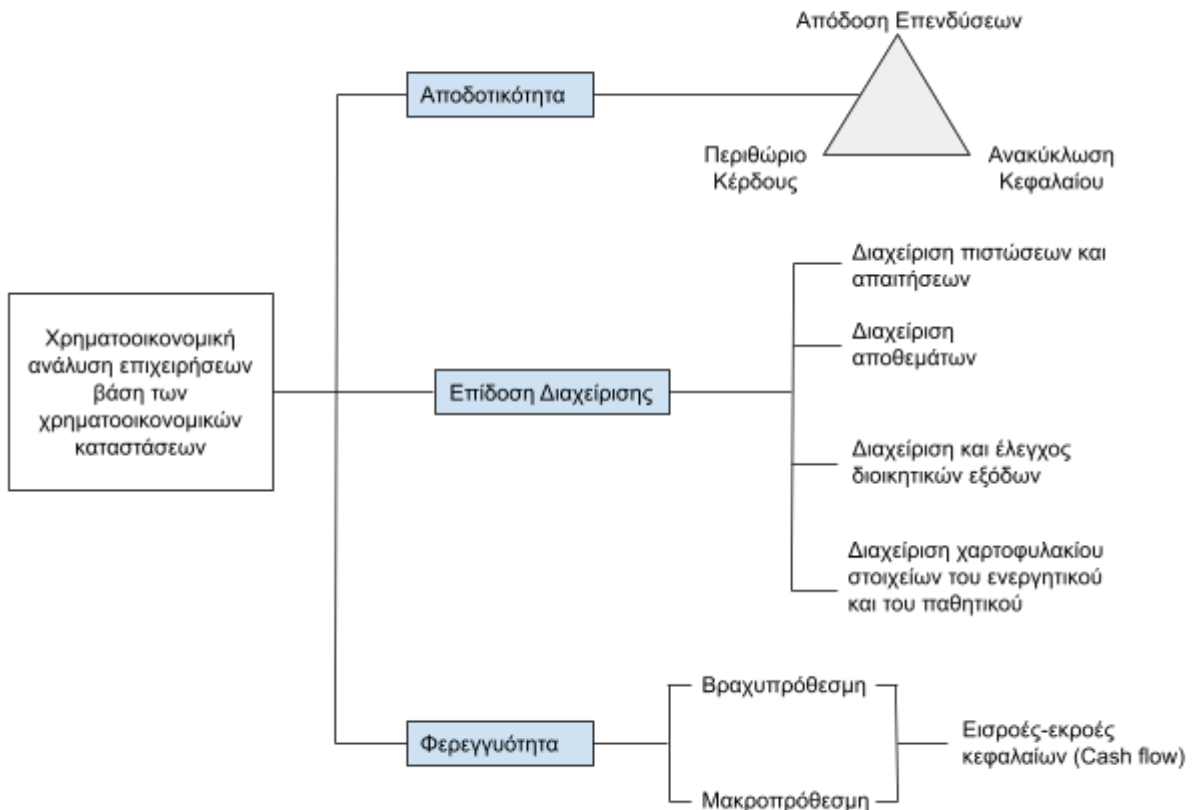
3.3 Κυριότερες κατηγορίες αριθμοδεικτών

Σύμφωνα με την μεθοδολογία χρηματοοικονομικής ανάλυσης που αναπτύχθηκε το 1978 από τον J.K.Courtis, ο διαχωρισμός των αριθμοδεικτών γίνεται στις εξής κατηγορίες: αποδοτικότητα, επίδοση διαχείρισης και φερεγγυότητα.

- Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας:
Οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας μας βοηθούν να αντιληφθούμε το πόσο ικανή είναι μια επιχείρηση να παράγει κέρδη από το σύνολο των δραστηριοτήτων της. Τα αποτελέσματά τους είναι σημαντικά για τους μετόχους, αναλυτές, εργαζόμενους, πελάτες και εν δυνάμει επενδυτές της επιχείρησης, καθώς μέσα από αυτά έχουμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της δυναμικότητας των κερδών, της μακροχρόνιας βιωσιμότητάς της και της ικανότητας της εκάστοτε διοίκησης. Ουσιαστικά, μέσω των αριθμοδεικτών αυτών αντιλαμβανόμαστε το πόσο επιτυχημένη ή όχι είναι μια επιχείρηση.
- Αριθμοδείκτες Επίδοσης Διαχείρισης:
Οι αριθμοδείκτες αυτής της κατηγορίας μας δείχνουν πόσο αποτελεσματική είναι μια επιχείρηση στο να χρησιμοποιεί τα περιουσιακά της στοιχεία, με σκοπό το κέρδος.
- Αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας:
Οι αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας μας πληροφορούν για το εάν μια επιχείρηση μπορεί να ανταποκριθεί και να ικανοποιήσει τους πιστωτές και τις υποχρεώσεις της. Υψηλές τιμές των δεικτών αυτών σημαίνουν πως η επιχείρηση είναι φερέγγυα και υγιής.

Η μεθοδολογία χρηματοοικονομικής ανάλυσης παρουσιάζεται σχηματικά παρακάτω σύμφωνα με τον J.K.Courtis (1978), ο οποίος στοχεύοντας να προβλέψει την κατάσταση των επιχειρήσεων στο μέλλον, επιχείρησε να πραγματοποιήσει μια καταγραφή όσων χρηματοοικονομικών δεικτών είχαν χρησιμοποιηθεί ως μεταβλητές σε διάφορες μελέτες. Μέσα από αυτή την έρευνα έγινε η καταγραφή 79 συνολικά αριθμοδεικτών οι οποίοι ομαδοποιήθηκαν στις τρεις βασικές κατηγορίες που αναφέρθηκαν.

Σχήμα 3.3: Μεθοδολογία χρηματοοικονομικής ανάλυσης

3.3.1 Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

Οι δείκτες αποδοτικότητας μας βοηθούν να κατανοήσουμε το πόσο αποδοτική είναι μια επιχείρηση. Η έννοια της αποδοτικότητας ουσιαστικά αναφέρεται στις επιλογές και στην ικανότητα μιας επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη. Τρεις βασικές υποκατηγορίες είναι το περιθώριο κέρδους, η απόδοση επενδύσεων και η ανακύκλωση του κεφαλαίου.

1) Περιθώριο Κέρδους

a) Μικτό Περιθώριο Κέρδους

Ορίζεται ως ο λόγος των μικτών αποτελεσμάτων χρήσης (Πωλήσεις-Κόστος Πωλήσεων) προς τις πωλήσεις μιας επιχείρησης. Δείχνει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα και την τιμολογιακή πολιτική ενός οικονομικού οργανισμού. Συνήθως προτιμάται ένας υψηλός λόγος, καθώς σημαίνει πως η επιχείρηση μπορεί να καλύπτει τα έξοδα της και ταυτόχρονα έχει ένα ικανοποιητικό καθαρό κέρδος, αναλογικά με τις πωλήσεις και τα ίδια κεφάλαια που έχει δεσμεύσει. Αντικατοπτρίζει δηλαδή την ικανότητα μιας επιχείρησης να πωλεί αποθέματα για

υψηλότερα κέρδη. Αντίθετα, μια χαμηλή τιμή υποδηλώνει πως τα προϊόντα της έχουν υψηλό κόστος παραγωγής. Πολλαπλασιάζεται με εκατό και εκφράζεται επί τοις εκατό (%).

$$\text{Μικτό Περιθώριο Κέρδους} = \frac{\text{Πωλήσεις} - \text{Κόστος Πωλήσεων}}{\text{Πωλήσεις}}$$

b) Καθαρό Περιθώριο Κέρδους

Ορίζεται ως ο λόγος των καθαρών αποτελεσμάτων μετά φόρων προς τις καθαρές πωλήσεις της επιχείρησης. Εκφράζει το κέρδος ενός οικονομικού οργανισμού αφού έχουν αφαιρεθεί το κόστος πωληθέντων, τα λοιπά έξοδα και οι φόροι. Φυσικά, όσο μεγαλύτερη η τιμή του αριθμοδείκτη τόσο πιο κερδοφόρα είναι η επιχείρηση. Πιο αναλυτικά, μας δείχνει το καθαρό κέρδος της επιχείρησης για κάθε 1€ πωλήσεων που επιτυγχάνει, και αυτό συνήθως εκφράζεται σε ποσοστό επί τοις εκατό. Αυτό σημαίνει πως εάν για παράδειγμα η τιμή του δείκτη είναι 5%, για κάθε 1€ από πωλήσεις μόνο τα 0,05€ είναι το καθαρό κέρδος της επιχείρησης. Η εφαρμογή της αρμόζουσας τιμολογιακής πολιτικής και η κατάλληλη διαχείριση των εξόδων της επιχείρησης είναι παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά την τιμή του δείκτη.

$$\text{Καθαρό Περιθώριο Κέρδους} = \frac{\text{Κέρδη μετά από φόρους}}{\text{Πωλήσεις}}$$

2) Απόδοση Επενδύσεων

a) Χρηματοοικονομική Αποδοτικότητα (ή απόδοση ιδίων κεφαλαίων)

Ορίζεται ως ο λόγος των καθαρών κερδών μετά φόρων προς το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης. Η χρηματοοικονομική αποδοτικότητα αποτελεί ένδειξη της ικανότητας μιας επιχείρησης να ανταμείβει τους μετόχους της συμπεριλαμβανομένων των μάνατζερ (Ζοπουνίδης, 2020). Ουσιαστικά, ο δείκτης αυτός μας δείχνει τα κέρδη των ιδιοκτητών ανά κάθε επενδυμένη τους χρηματική μονάδα. Υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει πως η επιχείρηση ευημερεί ενώ αντίθετα εάν η τιμή του δείκτη είναι χαμηλή τότε τα επενδυμένα κεφάλαια δεν αποδίδουν όσο αναμενόταν. Λόγοι που επηρεάζουν την τιμή του δείκτη μπορεί να είναι οι οικονομικές συνθήκες, οι επιλογές της διοίκησης, κάποιο λειτουργικό πρόβλημα κ.α. Σύμφωνα με διεθνείς νόρμες, τιμές άνω του 25% είναι πολύ ικανοποιητικές, ενδιάμεσα του 0% και 25% είναι μέτριες και μικρότερες του 0% μη ικανοποιητικές. Φυσικά, μεγάλο ρόλο παίζει και ο κλάδος δραστηριότητας της επιχείρησης, καθώς οι τιμές που θεωρούνται ικανοποιητικές μπορεί να διαφέρουν. Για αυτό το λόγο οι αναλυτές θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί όσον αφορά τα συμπεράσματά τους. Εκφράζεται σε ποσοστό επί τοις εκατό (%).

$$\text{Χρηματοοικονομική Αποδοτικότητα} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη μετά από φόρους}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

b) Βιομηχανική Αποδοτικότητα (ή αποδοτικότητα ενεργητικού)

Ορίζεται ως ο λόγος των κερδών μιας επιχείρησης πριν την εφαρμογή τόκων και φόρων προς το σύνολο ενεργητικού της. Η Βιομηχανική Αποδοτικότητα αποτελεί ένδειξη της ικανότητας μιας επιχείρησης να παράγει κέρδη χρησιμοποιώντας τη συνολική της παραγωγική μηχανή (σύνολο του ενεργητικού του ισολογισμού). Ο δείκτης αυτός μας βοηθά να καταλάβουμε εάν με τις τρέχουσες πηγές χρηματοδότησης, η επιχείρηση καταφέρνει να παράγει κέρδη. Όσο πιο υψηλή είναι, τόσο πιο αποτελεσματική είναι η επιχείρηση. Τιμές άνω του 20% θεωρούνται ικανοποιητικές, μεταξύ 5%-20% είναι μέτριες και κάτω του 5% μη ικανοποιητικές. Εκφράζεται σε ποσοστό επί τοις εκατό (%).

$$\text{Βιομηχανική Αποδοτικότητα} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη προ τόκων και φόρων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

3) Ανακύκλωση Κεφαλαίου

a) Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού (ή ταχύτητα κυκλοφορίας ενεργητικού)

Ορίζεται ως ο λόγος του συνόλου των πωλήσεων προς το σύνολο του ενεργητικού. Αντικειμενικός στόχος της επένδυσης κεφαλαίων σε κάποια οικονομική οντότητα και της μετατροπής τους σε ενεργητικά στοιχεία, είναι η παραγωγή κέρδους από τη χρήση τους και η επιστροφή αυτού του κέρδους στους επενδυτές. Ο συγκεκριμένος δείκτης μας βοηθά να μετρήσουμε τη συνολική αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης αναλογικά με τις πωλήσεις της. Είναι θεμιτό για την επιχείρηση να χρησιμοποιεί τα περιουσιακά της στοιχεία με τρόπο κατάλληλο ώστε να μεγιστοποιεί τις πωλήσεις της. Μείωση της τιμής του δείκτη ανά τα χρόνια, σημαίνει πως η επιχείρηση δεν χρησιμοποιεί στο μέγιστο τα στοιχεία του συνόλου του ενεργητικού της σε σχέση με τις πωλήσεις, και αυτό χαρακτηρίζεται ως υπερεπένδυση κεφαλαίων. Βέβαια, ο δείκτης αυτός επηρεάζεται και από την μέθοδο απόσβεσης που ακολουθεί η εταιρεία.

$$\text{Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

b) Δείκτης Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων

Ορίζεται ως ο λόγος του κύκλου εργασιών (πωλήσεις) προς τα ίδια κεφάλαια. Ο δείκτης αυτός δείχνει τον βαθμό τον οποίο το ίδιο κεφάλαιο αναπληρώθηκε μέσω των πωλήσεων στη διάρκεια ενός οικονομικού έτους. Συνεπώς δείχνει πόσες πωλήσεις πέτυχε η επιχείρηση με κάθε μονάδα ιδίων κεφαλαίων. Υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει πως η επιχείρηση μπορεί και αξιοποιεί αποδοτικά τα ίδια της κεφάλαια για να πετυχαίνει μεγάλες πωλήσεις. Ο δείκτης εκφράζεται σε φορές.

$$\text{Δείκτης Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

ς) Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων

Ορίζεται ως ο λόγος των πωλήσεων προς τις υποχρεώσεις μιας επιχείρησης. Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης μας δείχνει την ταχύτητα με την οποία μια οικονομική μονάδα καλύπτει τις υποχρεώσεις της. Υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει πως η επιχείρηση είναι συνεπής. Πρακτικά πρέπει να είναι αρκετά μεγαλύτερος της μονάδας.

$$\text{Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Υποχρεώσεις}}$$

3.3.2 Αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας

Οι αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας παρουσιάζουν την ικανότητα ενός οικονομικού οργανισμού να ανταπεξέρχεται στις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του. Παράλληλα, είναι χρήσιμοι για τους πιστωτές, καθώς μπορούν να αντιληφθούν ευκολότερα τον βαθμό προστασίας που απολαμβάνουν επενδύοντας τα κεφάλαιά τους. Καλές τιμές του δείκτη δείχνουν πως μια επιχείρηση είναι φερέγγυα και οικονομικά υγιής.

Οι αριθμοδείκτες Ρευστότητας είναι μία υποκατηγορία, η οποία έχει να κάνει με το πόσο ικανός είναι ένας οργανισμός να ανταπεξέρχεται έγκαιρα στις λήγουσες υποχρεώσεις του. Προσδιορίζεται δηλαδή η τρέχουσα οικονομική θέση του οργανισμού. Υψηλές τιμές των δεικτών αυτών σημαίνει πως η επιχείρηση μπορεί να επιβιώσει βραχυχρόνια και πως τα κεφάλαια των μετόχων και των πιστωτών είναι ασφαλή.

Οι αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας είναι μια δεύτερη υποκατηγορία αριθμοδεικτών, η οποία μας δείχνει εάν μια επιχείρηση είναι βιώσιμη μακροπρόθεσμα. Μας δείχνουν μια πιο καθαρή εικόνα για την περιουσιακή συγκρότηση της επιχείρησης και για τον τρόπο χρηματοδότησής της, όπως για παράδειγμα τα δανειακά κεφάλαια.

Οι αριθμοδείκτες που θα μελετηθούν είναι οι εξής:

1. Δείκτης Γενικής Ρευστότητας (ή δείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας)

Ορίζεται ως ο λόγος του κυκλοφορούντος ενεργητικού προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της εταιρείας. Δείχνει ουσιαστικά το περιθώριο ασφαλείας που διατηρεί η επιχείρηση, για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της, σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Τιμές του δείκτη άνω του 2 είναι πολύ καλές, ανάμεσα σε 1,5 και 2 είναι καλές, μεταξύ 1 και 1,5 είναι μέτριες και μικρότερες του 1 είναι μη ικανοποιητικές. Όπως και με όλους τους αριθμοδείκτες, πρέπει βέβαια να τονίσουμε την σημασία σύγκρισης του δείκτη με τον μέσο όρο του κλάδου ή με προηγούμενες χρονιές, καθώς πολύ υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει μεγάλη συγκέντρωση μετρητών ή αποθεμάτων. Μπορούμε να υποθέσουμε

πως αυτό είναι λάθος εάν δεν υπάρχει κάποιος σχεδιασμός από πίσω, καθώς τα περιουσιακά στοιχεία αυτά ενδεχομένως να μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αλλού έτσι ώστε να επιφέρουν επιπλέον κέρδος.

$$\text{Δείκτης Γενικής Ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

2. Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας (ή ειδικής ή πραγματικής ρευστότητας)

Ορίζεται ως ο λόγος της διαφοράς των αποθεμάτων από το κυκλοφορούν ενεργητικό, προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μιας επιχείρησης. Ο δείκτης αυτός μας δείχνει σε τι ποσοστό μπορούν τα ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης, να καλύψουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Μπορούμε να θεωρήσουμε πως σε ορισμένες περιπτώσεις αυτός ο δείκτης είναι πιο ρεαλιστικός από τον προηγούμενο, καθώς τα αποθέματα μιας εταιρείας δεν είναι πάντα άμεσα ρευστοποιήσιμα. Τιμές μεγαλύτερες του 1 αποδεικνύουν την υψηλή ρευστότητα της επιχείρησης. Αντιθέτως, όσο μικρότερη είναι η τιμή, τόσο μεγαλύτερη είναι η αδυναμία αποπληρωμής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης, με κατώτατο αποδεκτό όριο να θεωρείται το 0,5.

$$\text{Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

3. Δείκτης Ταμειακής Ρευστότητας

Ορίζεται ως ο λόγος του σύνολο του διαθέσιμου ενεργητικού προς το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ο δείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων και των λογαριασμών καταθέσεων όψεως των τραπεζών, καλύπτουν τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της. Υψηλές τιμές του δείκτη σημαίνουν και υψηλό βαθμό ρευστότητας. Εάν βέβαια η επιχείρηση μπορεί να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της με μικρό βαθμό ρευστότητας, τότε μπορούμε να υποθέσουμε πως θα ήταν πιο επιθυμητό να προβεί σε επενδύσεις με σκοπό το επιπλέον κέρδος, παρά να συσσωρεύει τα διαθέσιμα της χωρίς να τα χρησιμοποιεί. Πρακτικά, τιμές κοντά στο 40%, υποδηλώνουν πως τα ταμειακά διαθέσιμα αρκούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων της επιχείρησης.

$$\text{Δείκτης Ταμειακής Ρευστότητας} = \frac{\text{Διαθέσιμο Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

4. Δείκτης Συνολικής Ικανότητας Δανεισμού

Ορίζεται ως ο λόγος του συνόλου των υποχρεώσεων μιας επιχείρησης προς το σύνολο του ενεργητικού της. Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει το πόσο χρηματοοικονομικά αυτόνομη είναι μια επιχείρηση, δηλαδή εμφανίζει το ποσοστό επενδύσεων που χρηματοδοτήθηκαν

μέσω ξένων κεφαλαίων. Παράλληλα είναι ένα ενδεικτικό μέγεθος του πόσο ασφαλείς είναι οι πιστωτές της εταιρείας από τα περιουσιακά της στοιχεία του ενεργητικού της. Μεγάλες τιμές του δείκτη, σημαίνουν πως η εταιρεία είναι πολύ επιβαρυνμένη με οφειλές και δάνεια προς τρίτους και συνήθως δεν θα προτιμηθεί από πιστωτές. Αντίθετα, μικρές τιμές δείχνουν πως η επιχείρηση θα μπορέσει να ανταπεξέλθει σε μελλοντικούς χρηματοδότες και το ρίσκο που παίρνουν είναι σχετικά μικρό. Σε διεθνή κλίμακα, τιμές του αριθμοδείκτη αυτού μέχρι 67% είναι ικανοποιητικές, ενώ για μεγαλύτερες τιμές, και ειδικά άνω του 80%, η επιχείρηση θεωρείται υπερχρεωμένη.

$$\text{Δείκτης Συνολικής Ικανότητας Δανεισμού} = \frac{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

5. Δείκτης Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού

Ορίζεται ως ο λόγος των ιδίων κεφαλαίων του οικονομικού οργανισμού προς το άθροισμα των ιδίων κεφαλαίων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων του. Ο δείκτης αυτός μας δείχνει αν καλύπτεται μακροπρόθεσμα η χρηματοδοτική πολιτική της επιχείρησης. Δείχνει επίσης, το κατά πόσο τα κεφάλαια της επιχείρησης καλύπτονται από διαρκή κεφάλαια. Διαρκή κεφάλαια είναι το άθροισμα των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων και των ιδίων κεφαλαίων. Ουσιαστικά με τη βοήθεια αυτού του αριθμοδείκτη, οι μακροχρόνιοι πιστωτές μπορούν να έχουν μια εικόνα για το βαθμό προστασίας τους. Εάν χρησιμοποιηθεί μακροχρόνια, ο δείκτης μπορεί να αποδώσει την συμπεριφορά των ιδίων κεφαλαίων προς τα μακροχρόνια ξένα και τα ίδια κεφάλαια, οπότε περιγράφεται σε γενικές γραμμές το πλάνο και οι επιλογές της διοίκησης μιας επιχείρησης, για χρήση ξένων κεφαλαίων με σκοπό την χρηματοδότηση των πλάνων της. Όσο πιο χαμηλή η τιμή του δείκτη, τόσο πιο πολλά τα μακροχρόνια δάνεια που έχει συνάψει η εταιρεία, άρα και μειώνεται η ικανότητά της να τα καλύψει.

$$\text{Δείκτης Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Ίδια Κεφάλαια} + \text{Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

6. Ταχύτητα Κυκλοφορίας Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης:

Ορίζεται ως ο λόγος του καθαρού κύκλου εργασιών της επιχείρησης προς το καθαρό κεφάλαιο κίνησης. Το κεφάλαιο κίνησης με τη σειρά του, ορίζεται ως το κυκλοφορούν ενεργητικό μείον τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης. Το κεφάλαιο κίνησης αντιπροσωπεύει την αξία των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης, που απομένει, αν υποθέσουμε ότι όλες οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις έχουν εξοφληθεί. Εάν το κεφάλαιο κίνησης είναι μεγαλύτερο του μηδενός, τα εύκολα ρευστοποιήσιμα στοιχεία καλύπτουν τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις με συνέπεια την ικανότητα της εταιρείας να πληρώνει χωρίς προβλήματα. Ο προσδιορισμός του άριστου ύψους του κεφαλαίου κίνησης είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα για την επιχείρηση γιατί αυτό συνδέεται με την ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της. Αυξάνοντας την ταχύτητα κυκλοφορίας του κεφαλαίου κίνησης, επιτυγχάνεται η πιο εντατική χρησιμοποίηση του γιατί το ίδιο κεφάλαιο κίνησης ανακυκλώνεται, άρα το κόστος του ανά μονάδα πέφτει. Για παράδειγμα, μια τιμή του

δείκτη ίση με 1,5 μας δείχνει ότι η επιχείρηση μέσα στη χρήση πέτυχε πωλήσεις 1,5 € από κάθε 1 € καθαρού κεφαλαίου κίνησης. Ο αριθμοδείκτης αυτός συνεξετάζεται με τον δείκτη γενικής ρευστότητας καθώς και με τους δείκτες ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων και απαιτήσεων. Ο δείκτης χρησιμοποιείται κυρίως για διαχρονικές συγκρίσεις.

$$\text{Ταχύτητα Κυκλοφορίας Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Κεφάλαιο Κίνησης}}$$

3.3.3 Αριθμοδείκτες Επίδοσης Διαχείρισης

Χρησιμοποιούνται για να δηλώσουν το πόσο αποτελεσματικά χρησιμοποιεί μια επιχείρηση τα περιουσιακά της στοιχεία και την πιστωτική της πολιτική. Ουσιαστικά με τη βοήθεια των συγκεκριμένων αριθμοδεικτών μπορούμε να έχουμε μια εικόνα για τον βαθμό μετατροπής ορισμένων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, προϊόντων και αποθεμάτων, σε πωλήσεις και ταμειακά διαθέσιμα. Ιδανικά, η διοίκηση της επιχείρησης θα πρέπει να μπορεί να ρυθμίσει τον ρυθμό είσπραξης ρευστοποιήσιμων στοιχείων από τους πελάτες σε σχέση με τον ρυθμό αποπληρωμής των υποχρεώσεών της, πράγμα το οποίο προφανώς δεν είναι εύκολο, αφού για κάθε αποτέλεσμα χρήσης η ισορροπία μεταξύ εσόδων και εξόδων είναι διαφορετική ανά έτος.

1. Δείκτης Επιβάρυνσης από Χρηματοοικονομικά Έξοδα (ή σημασίας χρηματοοικονομικών εξόδων)

Ορίζεται ως ο λόγος των χρηματοοικονομικών εξόδων (δηλαδή χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα) προς τις πωλήσεις της επιχείρησης. Ουσιαστικά αυτός ο δείκτης, συσχετίζει τις χρηματοοικονομικές δαπάνες με τις πωλήσεις του οργανισμού. Υψηλή τιμή σημαίνει δυσκολία της επιχείρησης ως προς την κάλυψη των εξόδων της, κι αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μειωθούν τα καθαρά της έσοδα.

$$\text{Δείκτης Επιβάρυνσης από Χρηματοοικονομικά έξοδα} = \frac{\text{Χρηματοοικονομικά έξοδα}}{\text{Πωλήσεις}}$$

2. Μέσος Χρόνος Παραμονής Αποθεμάτων στην Αποθήκη

Ορίζεται ως ο λόγος των μέσων αποθεμάτων επί 365 ημέρες προς το κόστος πωληθέντων της επιχείρησης. Ο αριθμοδείκτης αυτός εκφράζεται σε ημέρες. Επομένως, ο δείκτης μας ενημερώνει για τον μέσο χρόνο παραμονής των αποθεμάτων στην αποθήκη της επιχείρησης

μέσα στη χρήση. Όπως είναι λογικό, στις βιομηχανικές επιχειρήσεις, οι οποίες παράλληλα κάνουν και την εμπορία των προϊόντων που παράγουν, ο κύκλος διαρκεί περισσότερες ημέρες. Συνήθως, όταν οι τιμές του δείκτη είναι χαμηλές, διαφαίνεται μια επιτυχημένη τακτική από τη διοίκηση και πιθανότατα ένας ορθός προγραμματισμός της διαδικασίας παραγωγής. Βέβαια, η επιχείρηση θα πρέπει να βρει μια χρυσή τομή, να μην δεσμεύει άσκοπα κεφάλαια για την αποθήκευση και τη συντήρηση υψηλών επιπέδων αποθεμάτων, αλλά παράλληλα θα πρέπει να έχει επαρκή αποθέματα, ώστε να μπορεί να εξυπηρετήσει τους πελάτες της. Επίσης, όσο μεγαλύτερος είναι ο χρόνος παραμονής των αποθεμάτων στην επιχείρηση, μικραίνει ο βαθμός ρευστότητάς της. Ο δείκτης εξετάζεται διαχρονικά.

$$\text{Μέσος Χρόνος Παραμονής Αποθεμάτων στην Αποθήκη} = \frac{365 * \text{Μέσο Απόθεμα}}{\text{Κόστος Πωληθέντων}}$$

3. Δείκτης Ταχύτητας Είσπραξης Απαιτήσεων

Ο συγκεκριμένος δείκτης ορίζεται ως ο λόγος του μέσου όρου του συνόλου των απαιτήσεων (εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις) επί 365, δηλαδή τις ημέρες του χρόνου, προς τις πωλήσεις της επιχείρησης. Εκφράζεται σε ημέρες και μας ενημερώνει για το πόσες ημέρες χρειάστηκαν οι πελάτες για να εξοφλήσουν την επιχείρηση. Όσο πιο γρήγορα γίνεται η είσπραξη των απαιτήσεων τόσο ελαχιστοποιείται η πιθανότητα ζημιών από αναξιόπιστους πελάτες. Η διαχρονική παρακολούθηση της τιμής του δείκτη είναι χρήσιμη καθώς μας βοηθά να βγάλουμε πιο ασφαλή συμπεράσματα για την ποιότητα και τη ρευστότητα των απαιτήσεων. Αξίζει να σημειωθεί πως ο δείκτης μπορεί να θεωρηθεί υπερεκτιμημένος, καθώς δεν υπάρχει η δυνατότητα άμεσης παρατήρησης των πωλήσεων με πίστωση και γι' αυτό χρησιμοποιείται το σύνολο των πωλήσεων.

$$\text{Δείκτης Ταχύτητας Είσπραξης Απαιτήσεων} = \frac{365 * \text{Μέσος όρος Απαιτήσεων}}{\text{Πωλήσεις}}$$

4. Περίοδος Αποπληρωμής Εμπορικών Υποχρεώσεων:

Ορίζεται ως ο λόγος των εμπορικών υποχρεώσεων (Προμηθευτές) πολλαπλασιασμένο με 365, προς τις πωλήσεις της επιχείρησης. Σύμφωνα με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο στην κατηγορία των προμηθευτών συμπεριλαμβάνονται οι Προμηθευτές, τα Γραμμάτια Πληρωτέα και Επιταγές και οι Πιστωτές Διάφοροι. Μεγάλη τιμή σε ημέρες σημαίνει αργούς ρυθμούς αποπληρωμής των οφειλών ενώ μικρή τιμή σε ημέρες σημαίνει πως οι προμηθευτές λαμβάνουν τις απαιτήσεις τους γρήγορα με αποτέλεσμα να έχουμε την δυνατότητα για καλύτερες διαπραγματεύσεις και συμφωνίες. Σε συνδυασμό με τον προηγούμενο δείκτη μπορούμε να εξάγουμε χρήσιμα συμπεράσματα για την άμεση ή ταμειακή ρευστότητα ενός οργανισμού.

$$\text{Περίοδος Αποπληρωμής Εμπορικών Υποχρεώσεων} = \frac{365 * \text{Εμπορικές Υποχρεώσεις}}{\text{Πωλήσεις}}$$

5. Δείκτης Σημασίας Γενικών και Διοικητικών Εξόδων

Είναι ο λόγος των γενικών και διοικητικών εξόδων (έξοδα διοίκησης + διάθεσης + λοιπά έξοδα) προς τις πωλήσεις. Ουσιαστικά φανερώνει τη σχέση που υπάρχει μεταξύ των λειτουργικών εξόδων μιας επιχείρησης και του κύκλου εργασιών της. Η επιχείρηση θα πρέπει να στοχεύει στην ελαχιστοποίηση της τιμής αυτού του δείκτη. Για να είμαστε σε θέση να καταλάβουμε περισσότερο τυχόν αλλαγές της τιμής του δείκτη, είναι σημαντικό να αναφερθεί πως εάν για κάποιο λόγο η επιχείρηση έχει μια αλλαγή στις πωλήσεις της, τότε ανάλογα θα μεταβληθούν και τα λειτουργικά της έξοδα.

$$\text{Δείκτης Σημασίας Γενικών και Διοικητικών Εξόδων} = \frac{\text{Γενικά και Διοικητικά Έξοδα}}{\text{Πωλήσεις}}$$

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Χρηματοοικονομική ανάλυση επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα διεξαχθεί η χρηματοοικονομική ανάλυση των επιχειρήσεων, με τη χρήση των αριθμοδεικτών που αναλύθηκαν προηγουμένως.

Όπως έχει αναφερθεί και νωρίτερα, οι επιδόσεις των επιχειρήσεων του συγκεκριμένου κλάδου συνήθως παρουσιάζουν μια περιοδικότητα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός πως κατά κανόνα έχουμε μια καλή χρονιά από άποψη παραγωγής η οποία ακολουθείται από μια κακή χρονιά. Αυτό έχει να κάνει με τη φύση του δέντρου της ελιάς και την ικανότητά του να παράγει καρπούς. Φυσικά υπάρχουν και περιπτώσεις όπου για δύο συνεχόμενες χρονιές θα έχουμε υψηλή παραγωγή, αλλά ξέρουμε πως στη επόμενη ή ακόμα και στις δύο επόμενες χρονιές θα έχουμε σίγουρα χαμηλότερες επιδόσεις. Αυτή η περιοδικότητα υπάρχει φυσικά σε όλα τα ελαιοπαραγωγικά κράτη, λόγω όμως των διεθνών αγορών και του εμπορίου του κλάδου, συνήθως οι τιμές παραμένουν σχετικά σταθερές.

Βέβαια, τα αποτελέσματα των δεικτών επηρεάζονται και από άλλους παράγοντες που έχουν να κάνουν με την τυποποίηση και εμπορία του ελαιόλαδου, καθώς για τα αποτελέσματα της κάθε επιχείρησης δεν ευθύνεται μόνο η παραγωγή της εκάστοτε χρονιάς αλλά και τα μετέπειτα στάδια της τυποποίησης και διάθεσης των τελικών προϊόντων στις αγορές.

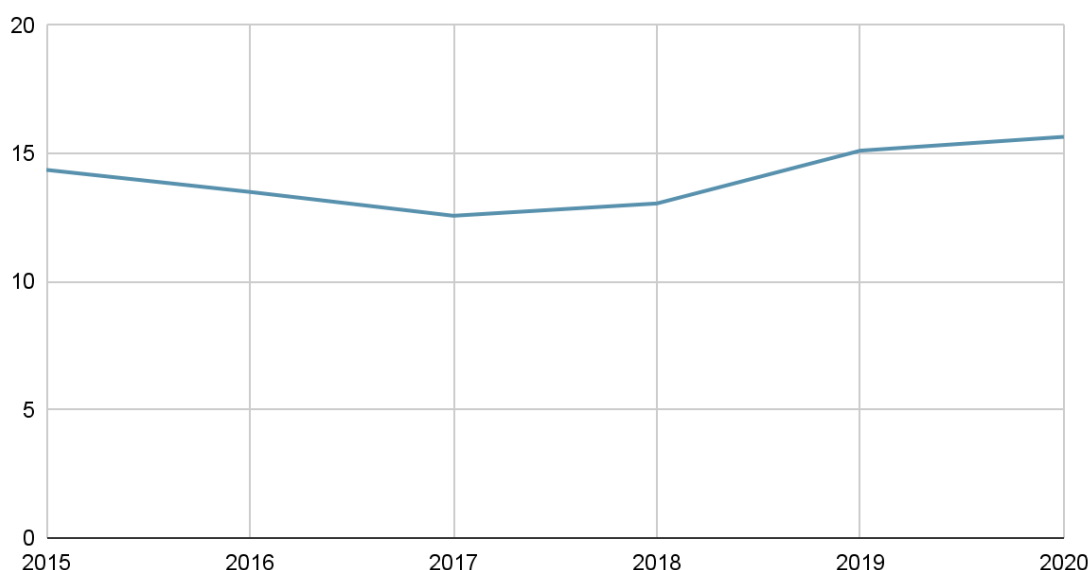
4.1 Ανάλυση αποδοτικότητας επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου

Οι δείκτες αποδοτικότητας μας βοηθούν να προσδιορίσουμε πόσο επιτυχημένη ή αποτυχημένη είναι μια επιχείρηση σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Ουσιαστικά καταλαβαίνουμε αν μια επιχείρηση παράγει κέρδη από τις δραστηριότητές της, πράγμα το οποίο μεταφράζεται και σε κέρδη για τους επενδυτές της. Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται τα αποτελέσματα των δεικτών αποδοτικότητας, για όλες τις επιχειρήσεις της ανάλυσης.

Πίνακας 4.1.1: Μικτό περιθώριο κέρδους (αποτελέσματα εκφρασμένα σε %)

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	9,13	9,27	10,97	14,33	18,88	19,60
ΜΙΝΕΡΒΑ	20,83	21,00	22,41	18,89	22,16	24,93
ΕΜΕΛΚΟ	8,61	9,11	9,75	10,05	12,62	12,97
ΗΛΕΙΑΚΗ	7,40	8,17	6,13	6,44	8,31	7,70
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	12,82	7,93	7,93	5,23	14,02	8,55
ΑΒΕΑ	11,03	9,86	12,10	10,72	9,55	11,47
ΦΑΚΛΑΡΗ	7,75	6,59	8,05	8,46	8,77	7,70
NUTRIA	3,77	6,70	5,42	11,63	12,26	14,01
TERRA CRETA	14,80	11,36	11,18	18,69	19,02	18,41
ΕΛΛΕΚΕΛ	8,28	8,54	9,18	10,95	15,98	14,99
ΦΟΥΦΑ	15,39	12,63	17,67	21,95	20,67	24,90
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	11,50	6,66	8,63	9,60	14,94	13,13
ΚΑΣΕΛΛ	12,20	8,29	7,83	0,48	9,97	2,99
ΚΕΦΑΛΑΣ	9,04	7,35	4,95	5,96	0,54	6,67
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	25,38	23,09	19,59	17,32	20,55	24,67
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	9,02	7,66	9,54	7,70	7,98	11,16
ΕΛΧΑΛΚ	47,40	47,30	34,79	39,99	30,87	29,97
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	15,22	14,38	13,34	17,53	17,02	18,93
ΚΑΡΡΕΑ	20,77	23,91	19,08	21,48	28,46	30,27
LIVELIA	16,87	20,22	12,91	3,68	9,55	9,99
Μέσος όρος	14,36	13,50	12,57	13,05	15,11	15,65

Γράφημα 4.1.1: Μικτό περιθώριο κέρδους (μ.ο.) (%)

Όπως βλέπουμε από τους μέσους όρους των επιχειρήσεων το μικτό περιθώριο κέρδους του κλάδου κινείται σε σταθερά επίπεδα καθ' όλη τη διάρκεια της ανάλυσης, με χειρότερη χρονιά το 2017 και καλύτερη το 2020. Παρ' όλα αυτά, τα αποτελέσματα του κλάδου είναι μέτρια καθώς καμία χρονιά δεν ξεπερνούν το 16%.

Για το 2015 η εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ έχει τα καλύτερα αποτελέσματα με τιμή 47,4%. Επίσης οι εταιρείες ΜΙΝΕΡΒΑ, ΜΠΛΑΟΥΕΛ και ΚΑΡΠΕΑ, έχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα με τιμές πάνω από 20%. Αντίθετα, υψηλό κόστος παραγωγής των προϊόντων της φαίνεται να έχει η NUTRIA η οποία βρίσκεται στην χειρότερη θέση με το χαμηλότερο ποσοστό 3,77%.

Για το 2016, η εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ συνεχίζει να έχει πολύ υψηλές τιμές του δείκτη με ποσοστό 47,3%, ενώ στη χειρότερη θέση πολύ κοντά μεταξύ τους, βρίσκονται οι εταιρείες ΦΑΚΛΑΡΗ, ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ και NUTRIA, με την τελευταία βέβαια να διπλασιάζει σχεδόν την τιμή του δείκτη σε σύγκριση με πέρυσι.

Το 2017 η οποία ήταν η χειρότερη χρονιά, η ίδια εταιρεία με πριν φαίνεται να έχει τις καλύτερες τιμές με 34,79%. Ακολουθούν ξανά ΜΙΝΕΡΒΑ, ΜΠΛΑΟΥΕΛ και ΚΑΡΠΕΑ με ποσοστά κοντά στο 20% και τέλος την χειρότερη επίδοση έχουν οι εταιρείες ΚΕΦΑΛΑΣ, NUTRIA και ΗΛΕΙΑΚΗ. Αξίζει να αναφέρουμε πως σε μια φαινομενικά κακή χρονιά η ΦΟΥΦΑ κατάφερε να αυξήσει το ποσοστό μικτού περιθωρίου κέρδους πάνω από 5%.

Το 2018 η εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ παραμένει η εταιρεία με τα καλύτερα αποτελέσματα με ποσοστό σχεδόν 40%, ενώ σημαντική αύξηση της τιμής του δείκτη σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές εμφανίζουν οι εταιρείες ΑΓΡΟΒΙΜ, NUTRIA, ΦΟΥΦΑ και TERRA CRETA. Αντίθετα, προβλήματα φαίνεται πως αντιμετωπίζει η εταιρεία ΚΑΣΕΛΛ η οποία έχει την χαμηλότερη τιμή του δείκτη κοντά στο μηδέν, αλλά και η LIVELIA η οποία έχει ποσοστό 3,68%, σχεδόν 9% μικρότερο από πέρυσι.

Για το 2019 ξανά η ίδια εταιρεία έχει το καλύτερο αποτέλεσμα με τιμή 30,87%, το οποίο βέβαια είναι χαμηλότερο από τις προηγούμενες χρονιές της. Μεγάλη βελτίωση φαίνεται να έχουν οι εταιρείες ΕΛΑΙΑ ΓΗ και ΚΑΣΕΛΛ με 8,79% και 9,49% αύξηση του δείκτη αντίστοιχα. Στη χειρότερη θέση βρίσκεται η εταιρεία ΚΕΦΑΛΑΣ με τιμή του δείκτη κοντά στο μηδέν.

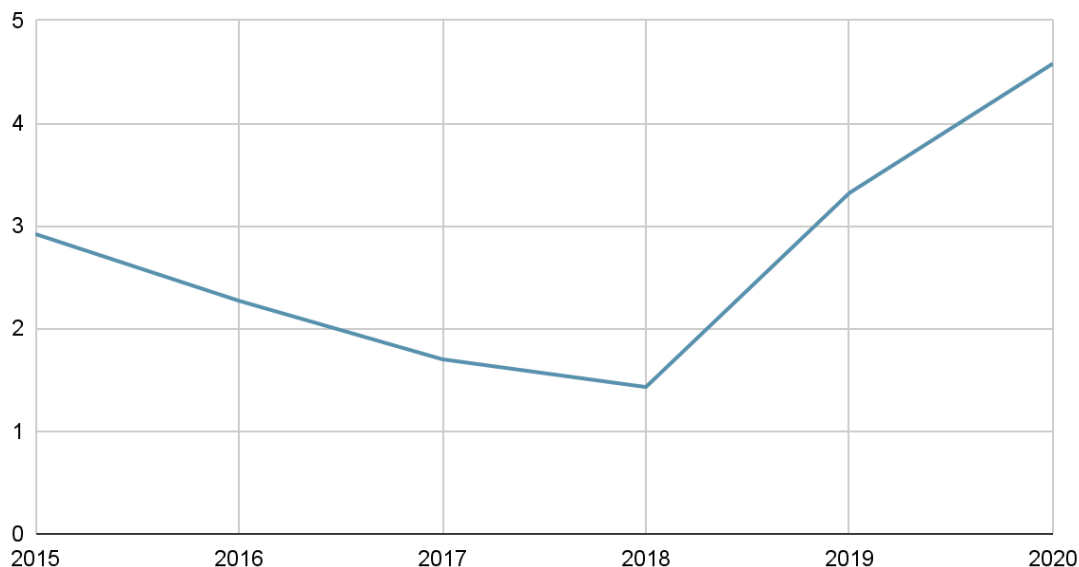
Τέλος, για το 2020 την καλύτερη τιμή έχει η εταιρεία ΚΑΡΠΕΑ με 30,27% και ακολουθεί η ΕΛΧΑΛΚ με 29,97%, σχεδόν τη διπλάσια του μέσου όρου της χρονιάς. Πολύ καλές τιμές έχουν ξανά οι εταιρείες ΜΙΝΕΡΒΑ, ΜΠΛΑΟΥΕΛ και ΦΟΥΦΑ, με ποσοστά τα οποία αγγίζουν το 25%.Επίσης καλή τιμή έχει και η ΑΓΡΟΒΙΜ με 19,6%, ποσοστό το οποίο έχει αυξητική τάση καθ' όλη τη διάρκεια της ανάλυσης. Επίσης η εταιρεία ΚΕΦΑΛΑΣ ανέκαμψε, και πλέον στη χειρότερη θέση βρίσκεται ξανά η ΚΑΣΕΛΛ, η οποία μετά τη μεγάλη βελτίωση που είχε την προηγούμενη χρονιά, με την τιμή του δείκτη να ξαναπέφτει στο 2,99%.

Πίνακας 4.1.2: Καθαρό περιθώριο κέρδους (αποτελέσματα εκφρασμένα σε %)

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	-0,32	1,08	2,10	2,70	7,08	8,35
ΜΙΝΕΡΒΑ	2,23	3,35	3,61	0,62	0,40	2,23
ΕΜΕΛΚΟ	0,92	1,06	0,66	-1,17	0,02	3,65
ΗΛΕΙΑΚΗ	-2,13	1,02	-0,02	0,76	1,27	1,50
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	6,95	5,57	4,90	3,07	2,96	5,46
ΑΒΕΑ	0,53	0,46	3,31	4,25	0,73	0,23
ΦΑΚΛΑΡΗ	0,14	0,05	0,92	0,46	-2,29	0,81
NUTRIA	6,92	3,75	-4,52	-1,33	0,77	3,10
TERRA CRETA	2,14	3,94	4,03	7,42	7,86	9,38
ΕΛΛΕΚΕΛ	0,24	2,21	-3,19	4,63	6,74	7,28
ΦΟΥΦΑ	5,64	5,60	7,64	9,82	9,39	11,24
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	2,54	0,11	0,83	1,41	2,62	2,06
ΚΑΣΕΛΛ	1,51	1,51	0,40	0,06	2,01	7,54
ΚΕΦΑΛΑΣ	3,14	3,35	-1,07	5,26	-0,63	5,83
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	3,24	3,70	-1,36	-3,18	1,05	3,30
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	0,91	0,29	1,04	0,05	0,58	1,44
ΕΛΧΑΛΚ	13,08	-12,42	4,40	-15,44	13,26	9,69

ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	-0,17	1,22	0,87	2,69	2,84	3,33
KARPEA	5,76	7,33	3,78	3,57	8,09	8,78
LIVELIA	5,14	12,11	5,59	2,88	1,56	-3,56
Μέσος όρος	2,92	2,27	1,70	1,43	3,32	4,58

Γράφημα 4.1.2: Καθαρό περιθώριο κέρδους (μ.ο.) (%)

Από τον πίνακα καθαρού περιθωρίου κέρδους βλέπουμε πως συνολικά στον κλάδο τα κέρδη των επιχειρήσεων ακολουθούν φθίνουσα πορεία μέχρι το 2018 αλλά στη συνέχεια αυξάνονται, κάνοντας το 2020 την πιο επικερδή χρονιά του κλάδου.

Για το 2015 οι εταιρείες ΕΛΑΙΑ ΓΗ, NUTRIA και ΕΛΧΑΛΚ φαίνεται να μην αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα και να είναι αρκετά κερδοφόρες καθώς οι τιμές του δείκτη είναι πάνω από τον μέσο όρο. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις ΑΓΡΟΒΙΜ, ΗΛΕΙΑΚΗ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ φαίνεται να είναι σε δύσκολη θέση αφού οι τιμές του δείκτη είναι αρνητικές.

Το 2016 βλέπουμε πως ήταν μια κακή χρονιά για την εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ καθώς έπειτα από μια πολύ κερδοφόρα χρονιά κατέληξε να είναι στην δυσκολότερη θέση από όλες τις εταιρείες. Οι επιχειρήσεις που φαίνεται πως τα πήγαν καλύτερα αυτή τη χρονιά είναι οι LIVELIA ακολουθούμενη από την ΚΑΡΠΕΑ.

Το 2017 όπως φαίνεται πως εκτός των εταιρειών ΦΟΥΦΑ, ΑΒΕΑ και ΕΛΧΑΛΚ οι οποίες σημείωσαν μια αξιόλογη αύξηση των τιμών του δείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους, οι υπόλοιπες εταιρείες παρέμειναν στα ίδια επίπεδα ή χειρότερη η θέση τους, με τις NUTRIA, ΕΛΛΕΚΕΛ, ΜΠΛΑΟΥΕΛ και ΚΕΦΑΛΑΣ να έχουν δείκτες με τιμές κάτω από το μηδέν.

Το 2018 οι επιχειρήσεις TERRA CRETA και ΦΟΥΦΑ ξεχωρίζουν καθώς έχουν τις υψηλότερες τιμές του δείκτη 7,42% και 9,82% αντίστοιχα, γεγονός που δείχνει ότι ακόμα και στην χειρότερη χρονιά από όλες δεν φάνηκε να παρουσιάζουν προβλήματα. Αξιοσημείωτη είναι και η πορεία της ΕΛΛΕΚΕΛ και της ΚΕΦΑΛΑΣ που παρά την προηγούμενη κακή χρονιά της κατάφερε να ανακάμψει καθώς η τιμή του δείκτη αυξήθηκε κατά 7,82 και 6,33 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα. Από την άλλη, ήταν μια πολύ κακή χρονιά για την απόδοση της εταιρείας ΕΛΧΑΛΚ καθώς έχει την χαμηλότερη τιμή του δείκτη αρκετά υπό του μηδενός.

Το 2019 βέβαια βλέπουμε ξανά την εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ να έχει την καλύτερη τιμή του δείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους, με μια εντυπωσιακή αύξηση της τιμής της τάξεως των 28,7 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Είναι εμφανές πως η συγκεκριμένη επιχείρηση ακολουθεί μια περιοδικότητα. Πολύ καλή χρονιά είχαν οι επιχειρήσεις ΑΓΡΟΒΙΜ, ΚΑΡΠΕΑ, ΦΟΥΦΑ και TERRA CRETA, με τις δύο πρώτες να έχουν σημαντική αύξηση των τιμών του δείκτη σε σύγκριση με την περσινή χρονιά και τις άλλες δύο να διατηρούν τα καλά τους ποσοστά. Στην χειρότερη θέση είναι η εταιρεία ΦΑΚΛΑΡΗ, η οποία φαίνεται πως γενικά παρουσιάζει χαμηλή αποδοτικότητα.

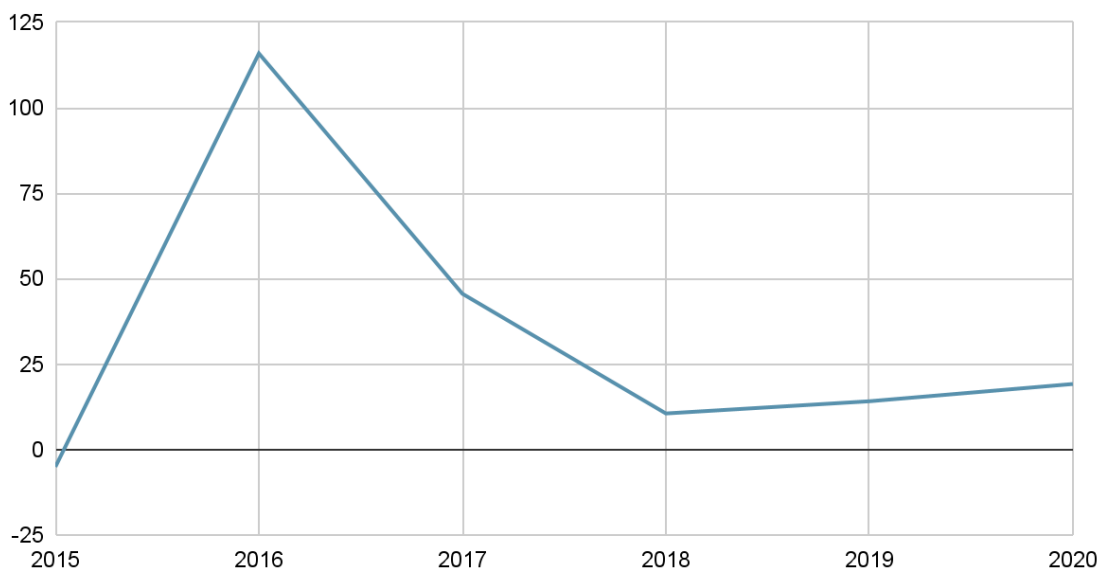
Τέλος, το 2020 σχεδόν όλες οι εταιρείες σημείωσαν αύξηση του καθαρού περιθωρίου κέρδους τους, γεγονός που σημαίνει πως ήταν μια καλή χρονιά για τον κλάδο. Η εταιρεία LIVELIA φαίνεται βέβαια πως αντιμετώπισε δυσκολίες, καθώς είχε τη χειρότερη χρονιά της με αρνητική τιμή του δείκτη. Αντίθετα η εταιρεία ΦΟΥΦΑ είχε τα καλύτερα αποτελέσματα. Αξιοσημείωτη είναι η συνολική πορεία των εταιρειών TERRA CRETA και ΑΓΡΟΒΙΜ, καθώς κάθε χρονιά της ανάλυσης οι τιμές του δείκτη ακολούθησαν αυξητική πορεία.

Πίνακας 4.1.3: Χρηματοοικονομική αποδοτικότητα (αποτελέσματα εκφρασμένα σε %)

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	-5,81	18,08	30,98	31,13	47,31	45,91
ΜΙΝΕΡΒΑ	3,25	4,63	4,28	0,81	0,47	4,08
ΕΜΕΛΚΟ	13,93	13,59	6,82	-10,44	0,20	37,47
ΗΛΕΙΑΚΗ	-190,22	2069,86	-38,44	21,81	17,15	13,81
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	33,76	28,73	20,12	13,78	10,92	20,12
ΑΒΕΑ	1,20	0,99	6,34	8,02	1,15	0,27
ΦΑΚΛΑΡΗ	1,24	0,30	3,94	2,59	-10,61	4,36
NUTRIA	17,84	10,75	-15,84	-5,50	2,83	10,12
TERRA CRETA	8,79	21,00	18,96	27,46	18,60	19,60
ΕΛΛΕΚΕΛ	1,63	11,13	-24,25	26,50	26,13	23,27
ΦΟΥΦΑ	7,25	8,42	12,34	13,12	10,79	17,63

ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	7,70	0,65	5,91	8,48	7,95	10,06
ΚΑΣΕΛΛ	6,31	7,31	1,48	0,31	7,11	19,73
ΚΕΦΑΛΑΣ	15,06	14,91	-3,77	17,90	-2,01	15,20
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	15,33	22,25	-9,64	-23,47	5,86	18,55
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	-81,57	-37,86	817,10	25,36	71,47	68,24
ΕΛΧΑΛΚ	6,66	-8,74	3,65	-19,45	15,24	13,39
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	-30,38	66,95	38,36	53,31	27,32	28,54
ΚΑΡΡΕΑ	56,62	48,11	21,14	14,30	21,74	16,68
LIVELIA	10,03	16,72	12,05	5,07	2,75	-3,59
Μέσος όρος	-5,07	115,89	45,58	10,55	14,12	19,17

Γράφημα 4.1.3: Χρηματοοικονομική αποδοτικότητα (μ.ο.) (%)

Καταρχάς παρατηρούμε πως έχουμε 2 πάρα πολύ μεγάλες τιμές στον πίνακα για τις χρονιές 2016 και 2017. Αυτό συμβαίνει διότι συγκεκριμένες επιχειρήσεις για αυτά τα έτη είχαν για εσωτερικούς λόγους πολύ χαμηλά ποσοστά ιδίων κεφαλαίων. Σαν αποτέλεσμα επηρεάζονται κατα πολύ οι μέσοι όροι των τιμών του δείκτη χρηματοοικονομικής αποδοτικότητας, με αποτέλεσμα να έχουμε μια πλασματική εικόνα για τον κλάδο συνολικά. Κάτω από κανονικές συνθήκες, μπορούμε να υποθέσουμε ασφαλώς ότι οι τιμές του κλάδου κυμαίνονται μεταξύ 5% και 20%, οι οποίες αντιπροσωπεύουν καλύτερα τη συνολική εικόνα του κλάδου. Με βάση αυτό, μπορούμε να βγάλουμε το συμπέρασμα πως οι τιμές του αριθμοδείκτη είναι μέτριες για όλες τις χρονιές που αναλύουμε, και πως για το σύνολο του κλάδου η απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων που έχουν διατεθεί είναι μέτρια ικανοποιητική.

Πιο συγκεκριμένα, το 2015 οι εταιρείες ΚΑΡΠΕΑ και ΕΛΑΙΑ ΓΗ έχουν πολύ ικανοποιητικές τιμές. Οι υπόλοιπες κυμαίνονται σε μέτρια επίπεδα, εκτός από τις ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ, ΑΓΡΟΒΙΜ και ΗΛΕΙΑΚΗ οι οποίες έχουν αρνητικές τιμές του δείκτη, πράγμα που σημαίνει πως τα ίδια κεφάλαια αυτών των εταιρειών δεν αποφέρουν κανένα κέρδος.

Το 2016 οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, ΕΛΑΙΑ ΓΗ και ΚΑΡΠΕΑ φαίνεται να τα έχουν πάει εξαιρετικά καλά. Εν αντιθέσει, οι εταιρείες ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ, ΕΛΧΑΛΚ είχαν τιμές υπό του μηδενός, ενώ οι ΑΒΕΑ, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ είχαν τιμές πολύ κοντά στο μηδέν άρα τα επενδυμένα κεφάλαια δεν απέφεραν τα δέοντα στους επενδυτές.

Το 2017 η εταιρεία ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ κατάφερε να έχει την υψηλότερη τιμή του δείκτη, με τις ΑΓΡΟΒΙΜ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ να ακολουθούν έχοντας πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα. Η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ, η οποία είχε μάλιστα σημειώσει την υψηλότερη τιμή του κλάδου στην προηγούμενη χρήση, και οι ΝΟΥΤΡΙΑ, ΕΛΛΕΚΕΛ, και ΜΠΛΑΟΥΕΛ είχαν τις χειρότερες επιδόσεις με αρνητικές τιμές του δείκτη.

Το 2018 οι εταιρείες ΑΓΡΟΒΙΜ, ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και ΤΕΡΡΑ ΚΡΕΤΑ έχουν τα καλύτερα αποτελέσματα του κλάδου με τιμές άνω του 25%. Αντίθετα, τις χειρότερες τιμές και μάλιστα αρνητικές έχουν οι εταιρείες ΜΠΛΑΟΥΕΛ, ΕΛΧΑΛΚ, και ΕΜΕΛΚΟ όλες κάτω του -10%.

Το 2019 οι επιχειρήσεις ΑΓΡΟΒΙΜ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ κατάφεραν να είναι ξανά στην θέση με τα καλύτερα αποτελέσματα. Οι εταιρείες ΦΑΚΛΑΡΗ και ΚΕΦΑΛΑΣ είχαν τις μικρότερες τιμές του δείκτη και μάλιστα αρνητικές, ακολουθούμενες από τις ΕΜΕΛΚΟ και ΜΙΝΕΡΒΑ με τιμές κοντά στο μηδέν.

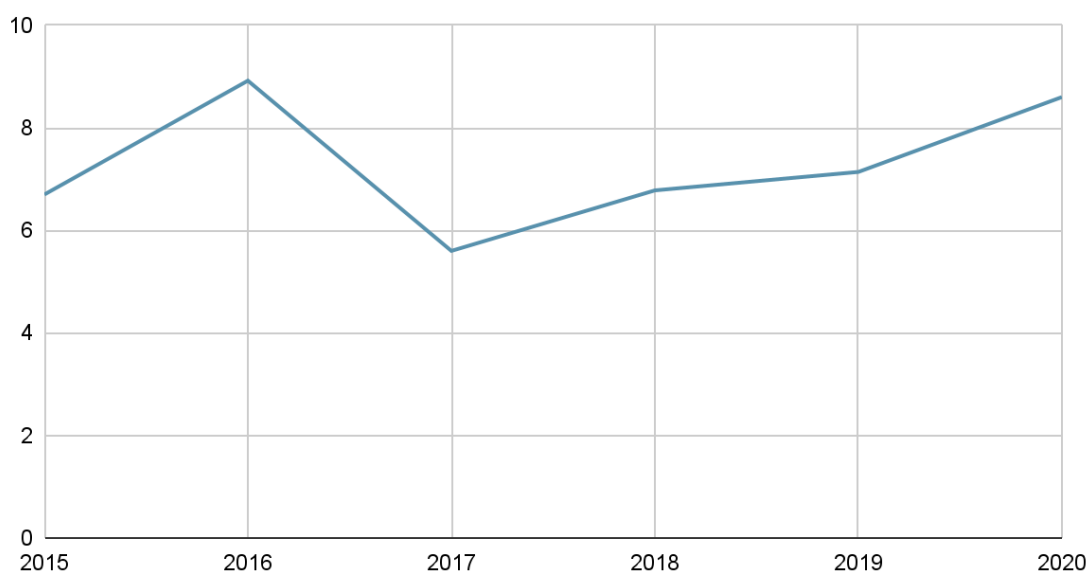
Τέλος, το 2020 φαίνεται να ήταν μια καλή χρονιά για τους περισσότερους καθώς μόνο μία εταιρεία, η LIVELIA, είχε αρνητικό αποτέλεσμα, ενώ ούτε η ΑΒΕΑ τα πήγε πολύ καλύτερα καθώς η τιμή του δείκτη ήταν κοντά στο μηδέν. Τις καλύτερες επιδόσεις με διαφορά, είχαν οι εταιρείες ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ, ΑΓΡΟΒΙΜ, και ΕΜΕΛΚΟ η οποία είχε μια εντυπωσιακή αύξηση στην τιμή του δείκτη με πάνω από 37 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Πίνακας 4.1.4: Βιομηχανική αποδοτικότητα (αποτελέσματα εκφρασμένα σε %)

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	1,00	3,69	6,29	9,23	11,88	16,23
ΜΙΝΕΡΒΑ	2,85	1,47	3,39	1,94	2,83	4,86
ΕΜΕΛΚΟ	7,33	10,43	7,55	2,76	4,22	1,57
ΗΛΕΙΑΚΗ	-5,68	26,08	4,02	7,22	5,46	4,45
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	16,39	12,04	10,07	7,28	6,28	12,85

ΑΒΕΑ	2,68	1,12	4,46	4,81	2,30	1,76
ΦΑΚΛΑΡΗ	3,63	3,02	1,84	3,17	0,96	2,06
NUTRIA	1,87	0,88	-0,20	2,67	4,68	6,37
TERRA CRETA	6,10	11,08	11,46	23,45	17,82	19,15
ΕΛΛΕΚΕΛ	4,52	5,61	-5,77	18,67	23,80	16,89
ΦΟΥΦΑ	6,96	10,03	13,98	16,46	12,97	20,51
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	8,99	2,28	5,61	7,53	6,14	7,03
ΚΑΣΕΛΛ	4,77	4,30	2,62	1,98	3,89	7,48
ΚΕΦΑΛΑΣ	7,59	8,62	0,18	8,40	0,79	8,32
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	9,65	12,41	0,49	-1,69	4,28	8,97
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	6,41	4,83	6,13	3,05	2,40	7,54
ΕΛΧΑΛΚ	7,71	3,77	7,65	-2,60	6,46	6,49
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	7,56	6,06	3,65	4,66	5,53	6,03
ΚΑΡΡΕΑ	24,71	32,53	15,17	10,74	16,92	16,13
LIVELIA	9,00	18,25	13,47	5,90	3,23	-2,73
Μέσος όρος	6,70	8,92	5,60	6,78	7,14	8,60

Γράφημα 4.1.4: Βιομηχανική αποδοτικότητα (μ.ο.) (%)

Παρατηρούμε πως η καλύτερη χρονιά για τον κλάδο με βάση τον δείκτη βιομηχανικής αποδοτικότητας ήταν το 2016 με τιμή 8,92%. Αντίθετα, η αμέσως επόμενη χρονιά ήταν η χειρότερη, με τιμή του δείκτη το 2017 να είναι ίση με 5,60%. Συνολικά όλες οι χρονιές ήταν

μέτρια ικανοποιητικές για τον εξεταζόμενο κλάδο. Αξίζει να σχολιαστεί πως η αρνητική τιμή του δείκτη σημαίνει πως οι επιχειρήσεις έχουν ζημιά για τις συγκεκριμένες χρονιές.

Το 2015 την υψηλότερη τιμή του δείκτη με διαφορά είχε η εταιρεία KARPEA με ποσοστό που έφτασε το 24,71% το οποίο είναι πολύ ικανοποιητικό, ενώ επόμενη ήταν η εταιρεία ΕΛΑΙΑ ΓΗ με ποσοστό 16,39%. Αντίθετα, τις χειρότερες επιδόσεις είχαν οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ η οποία είχε και τη μοναδική αρνητική τιμή, ακολουθούμενη από τις εταιρείες ΑΓΡΟΒΙΜ και NUTRIA.

Για το 2016 την καλύτερη βιομηχανική αποδοτικότητα είχε ξανά η εταιρεία KARPEA με ποσοστό 32,53%, το οποίο είναι και το υψηλότερο όλων των ετών. Εντυπωσιακή αύξηση της τιμής του δείκτη είχε η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ η οποία από την χειρότερη θέση του περσινού έτους, κατάφερε να έχει ποσοστό 26,08%. Την χειρότερη επίδοση είχαν οι εταιρείες NUTRIA, ΑΒΕΑ και ΜΙΝΕΡΒΑ με ποσοστά κοντά στο 1%.

Για το 2017 η εταιρεία KARPEA συνεχίζει να έχει την καλύτερη επίδοση με τιμή 15,17%, ακολουθούμενη από τις εταιρείες ΦΟΥΦΑ και LIVELIA με τιμές 13,98% και 13,37% αντίστοιχα. Αρνητικές τιμές σημείωσαν οι εταιρείες ΕΛΛΕΚΕΛ και NUTRIA ενώ δεν τα πήγαν καλά ούτε οι εταιρείες ΚΕΦΑΛΑΣ και ΜΠΛΑΟΥΕΛ οι οποίες είχαν τιμές πολύ κοντά στο μηδέν.

Την καλύτερη τιμή του 2018 είχε η εταιρεία TERRA CRETA με 23,45% , οι τιμές της οποίας μέχρι και αυτή τη χρονιά σημειώνουν μόνο άνοδο. Ακολουθούν οι εταιρείες ΕΛΛΕΚΕΛ και ΦΟΥΦΑ, με την τιμή της πρώτης να σημειώνει εντυπωσιακή άνοδο της τάξεως των 24,44 ποσοστιαίων μονάδων. Παράλληλα, στην χειρότερη θέση με βάση τον συγκεκριμένο δείκτη έχουν οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ και ΜΠΛΑΟΥΕΛ με αρνητικές τιμές.

Το 2019 η εταιρεία ΕΛΛΕΚΕΛ εξακολουθεί να διατηρεί την καλή της πορεία, η οποία μαζί με τις TERRA CRETA και KARPEA έχουν τις υψηλότερες τιμές του κλάδου. Κακή χρονιά ήταν για τις εταιρείες ΦΑΚΛΑΡΗ αλλά και ΚΕΦΑΛΑΣ, στην οποία παρατηρούμε μια περιοδικότητα.

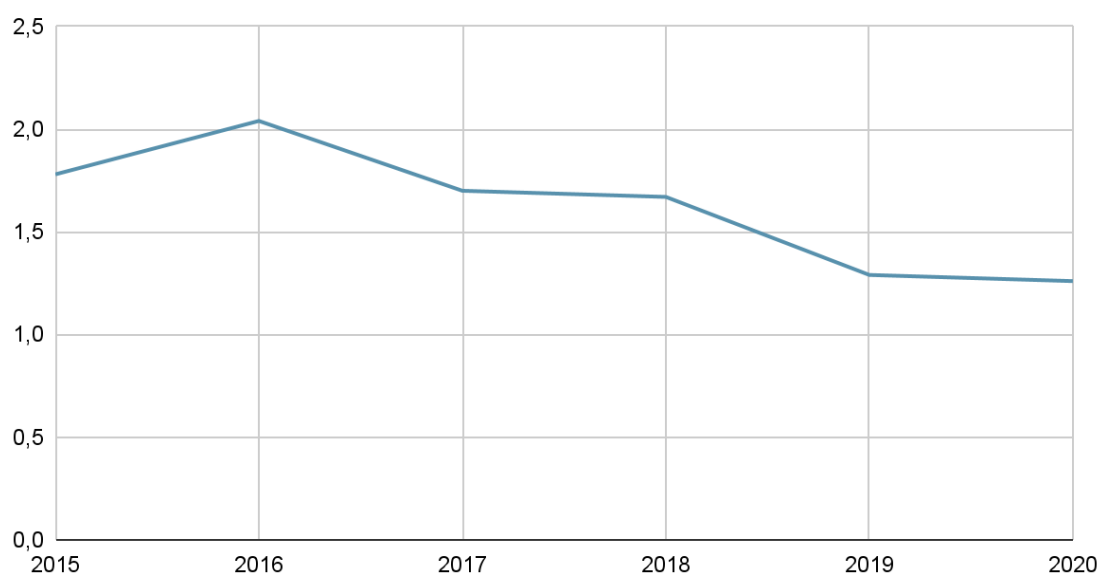
Τέλος, για το 2020 οι εταιρείες ΦΟΥΦΑ και TERRA CRETA έχουν ικανοποιητικές τιμές κοντά στο 20%, και μπορούμε γενικά να βγάλουμε το συμπέρασμα πως έχουν υψηλά ποσοστά κερδών σε σχέση με την περιουσία τους. Ακολουθούν οι εταιρείες KARPEA, ΕΛΛΕΚΕΛ και ΑΓΡΟΒΙΜ με τιμές λίγο πάνω από το 16%. Η εταιρεία LIVELIA φαίνεται πως τα τελευταία χρόνια αντιμετώπισε κάποια προβλήματα με αποτέλεσμα να έχει την χειρότερη τιμή για αυτή τη χρονιά, τη μοναδική αρνητική μάλιστα. Επίσης οι εταιρείες ΑΒΕΑ, ΕΜΕΛΚΟ και ΦΑΚΛΑΡΗ έχουν μη ικανοποιητικά ποσοστά.

Πίνακας 4.1.5: Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	2,96	2,31	2,10	2,20	1,39	1,48
ΜΙΝΕΡΒΑ	0,99	0,89	0,80	0,91	0,89	0,87

ΕΜΕΛΚΟ	2,74	3,66	2,64	1,78	1,81	1,55
ΗΛΕΙΑΚΗ	5,02	8,87	3,83	4,10	2,20	2,04
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	1,65	1,53	1,45	1,60	1,49	1,73
ΑΒΕΑ	1,12	1,04	0,92	0,96	0,74	0,58
ΦΑΚΛΑΡΗ	1,74	1,28	0,98	1,14	0,71	0,92
NUTRIA	0,81	0,87	0,88	1,03	0,96	0,95
TERRA CRETA	1,39	2,20	2,16	2,10	1,64	1,52
ΕΛΛΕΚΕΛ	2,67	1,71	2,35	3,24	2,63	1,69
ΦΟΥΦΑ	0,87	1,24	1,30	1,18	1,04	1,35
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	2,24	3,19	3,25	2,83	1,36	2,10
ΚΑΣΕΛΛ	1,11	1,28	1,03	1,40	1,00	0,75
ΚΕΦΑΛΑΣ	1,75	2,00	1,37	1,41	1,47	1,25
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	1,62	1,96	1,80	1,64	1,30	1,35
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	1,60	1,55	1,48	1,46	1,16	1,58
ΕΛΧΑΛΚ	0,17	0,21	0,24	0,31	0,32	0,43
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	1,10	0,98	1,28	1,07	0,92	1,02
ΚΑΡΡΕΑ	2,71	2,99	2,49	1,73	1,40	1,22
LIVELIA	1,24	1,07	1,70	1,42	1,41	0,77
Μέσος όρος	1,78	2,04	1,70	1,67	1,29	1,26

Γράφημα 4.1.5: Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού (μ.ο.)

Οι τιμές του μέσου όρου του δείκτη Κυκλοφορίας Ενεργητικού είναι χαμηλότερες του 2 για όλες τις χρονιές εκτός από το 2016 όπου είναι 2,04. Συνολικά για όλα τα έτη, ο μέσος όρος του δείκτη είναι το 1,62 οπότε μπορεί να θεωρηθεί ως χαρακτηριστική τιμή του κλάδου.

Το 2015 υψηλές τιμές του δείκτη σημείωσαν οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΑΓΡΟΒΙΜ, ΕΜΕΛΚΟ, ΚΑΡΡΕΑ και ΕΛΛΕΚΕΛ. Αντίθετα, τις χειρότερες τιμές του δείκτη έχουν οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΦΟΥΦΑ και ΝΟΥΤΡΙΑ με τιμές κάτω της μονάδας. Οι τιμές των υπολοίπων εταιρειών μπορούμε να πούμε πως ήταν ικανοποιητικές.

Για το 2016 εξαιρετικά υψηλή τιμή για τον κλάδο, ίση με 8,87, είχε πάλι η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ, ακολουθούμενη από τις ΕΜΕΛΚΟ και ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ με 3,66 και 3,19 αντίστοιχα. Αντίθετα, οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΜΙΝΕΡΒΑ και ΝΟΥΤΡΙΑ είχαν τιμές μικρότερες της μονάδας.

Το 2017 η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ έχει ξανά το καλύτερο αποτέλεσμα, με τιμή 3,83, όμως αυτή τη φορά είναι εμφανώς πιο κοντά στον μέσο όρο του κλάδου σε σχέση με την περσινή χρήση. Πολύ καλά αποτελέσματα είχαν και οι εταιρείες ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ και ΕΜΕΛΚΟ. Στην αντίθετη μεριά βρίσκονται ξανά οι επιχειρήσεις ΕΛΧΑΛΚ, ΜΙΝΕΡΒΑ και ΝΟΥΤΡΙΑ.

Όσον αφορά το 2018 παρατηρούμε πως η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ βρίσκεται ξανά να έχει την καλύτερη τιμή του εξεταζόμενου κλάδου, ακολουθούμενη από τις ΕΛΛΕΚΕΛ και ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ. Οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ και ΜΙΝΕΡΒΑ παραμένουν οι χειρότερες του κλάδου όσον αφορά τον συγκεκριμένο δείκτη.

Το 2019 είναι εμφανές πως σχεδόν σε όλες τις επιχειρήσεις έχουμε μια πτώση της τιμής του δείκτη. Βέβαια για ακόμα μια χρονιά τις υψηλότερες τιμές του δείκτη έχουν οι εταιρείες ΕΛΛΕΚΕΛ, ΗΛΕΙΑΚΗ και ΕΜΕΛΚΟ, ενώ τις χαμηλότερες τιμές έχουν οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΑΒΕΑ.

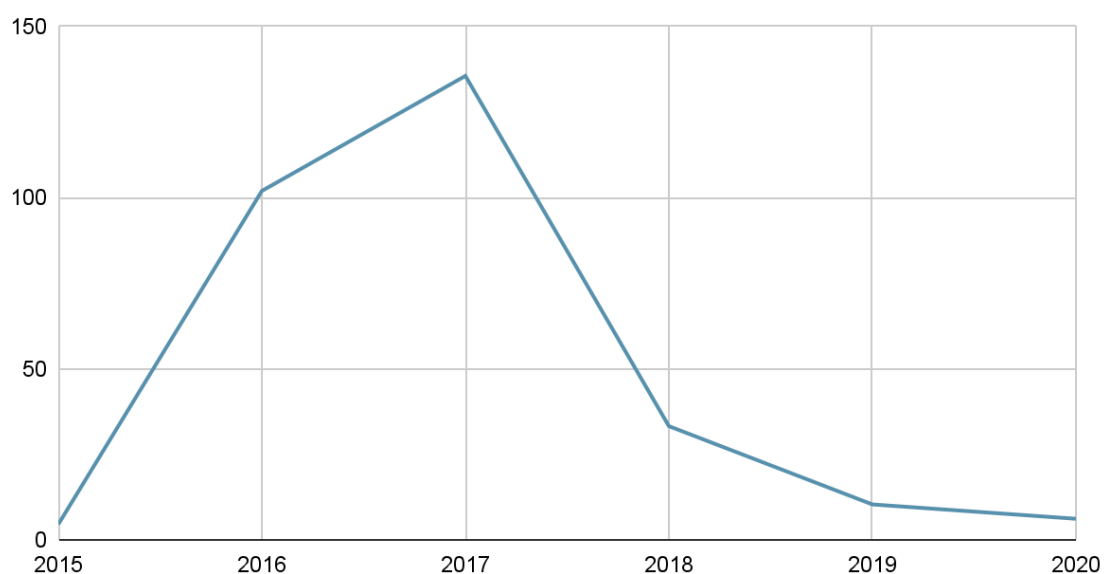
Τέλος, το 2020 παρατηρούμε από τον μέσο όρο πως ήταν η χειρότερη χρονιά για τον κλάδο συνολικά. Οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ και ΕΛΑΙΑ ΓΗ είχαν τα καλύτερα αποτελέσματα, με την πρώτη να βρίσκεται στις εταιρείες με τα καλύτερα αποτελέσματα του συγκεκριμένου δείκτη για 6 συνεχόμενες χρήσεις, πράγμα που φανερώνει πως χρησιμοποιεί πολύ αποδοτικά τα περιουσιακά της στοιχεία. Στον αντίποδα, βρίσκονται οι εταιρείες ΚΑΣΕΛΛ, ΑΒΕΑ και ΕΛΧΑΛΚ, με την τελευταία να έχει τιμές πολύ χαμηλότερες της μονάδας καθ' όλη τη διάρκεια της ανάλυσης.

Πίνακας 4.1.6: Δείκτης Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	18,05	16,66	14,79	11,54	6,68	5,49
ΜΙΝΕΡΒΑ	1,46	1,38	1,19	1,31	1,18	1,83

ΕΜΕΛΚΟ	15,19	12,79	10,32	8,90	9,88	10,25
ΗΛΕΙΑΚΗ	-89,22	2024,96	1797,13	28,52	13,55	9,18
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	4,85	5,16	4,10	4,49	3,69	3,68
ΑΒΕΑ	2,24	2,14	1,92	1,89	1,58	1,15
ΦΑΚΛΑΡΗ	8,60	5,60	4,29	5,65	4,64	5,38
NUTRIA	2,58	2,87	3,51	4,14	3,66	3,26
TERRA CRETA	4,11	5,33	4,71	3,70	2,37	2,09
ΕΛΛΕΚΕΛ	6,68	5,03	7,61	5,73	3,88	3,20
ΦΟΥΦΑ	1,29	1,51	1,61	1,34	1,15	1,57
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	3,03	6,04	7,15	6,01	3,03	4,88
ΚΑΣΕΛΛ	4,18	4,85	3,69	5,60	3,53	2,62
ΚΕΦΑΛΑΣ	4,80	4,45	3,52	3,41	3,17	2,61
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	4,73	6,02	7,10	7,38	5,57	5,62
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	-89,80	-129,02	785,79	537,96	124,24	47,52
ΕΛΧΑΛΚ	0,51	0,70	0,83	1,26	1,15	1,38
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	176,36	54,85	44,18	19,82	9,60	8,58
ΚΑΡΡΕΑ	9,83	6,56	5,59	4,01	2,69	1,90
LIVELIA	1,95	1,38	2,16	1,76	1,76	1,01
Μέσος όρος	4,57	101,96	135,56	33,22	10,35	6,16

Γράφημα 4.1.6: Δείκτης Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων (μ.ο.)

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε και από το γράφημα, το 2017 έχουμε την υψηλότερη μέση τιμή του κλάδου ενώ το 2015 έχουμε την χαμηλότερη. Παρόλα αυτά, οι μεγάλες διακυμάνσεις οφείλονται κατά κύριο λόγο σε 2 επιχειρήσεις με ακραίες τιμές, οπότε μπορούμε να υποθέσουμε πως η μέση τιμή δεν είναι η αντιπροσωπευτική του συνολικού κλάδου.

Το 2015 παρατηρούμε πως η εταιρεία ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ έχει χαρακτηριστικά την υψηλότερη τιμή του δείκτη, πράγμα που σημαίνει πως τα ίδια κεφάλαια που χρησιμοποιεί αποδίδουν πάρα πολύ. Πολύ καλές τιμές επίσης έχουν οι εταιρείες ΑΓΡΟΒΙΜ και ΕΜΕΛΚΟ. Αντίθετα, τις χαμηλότερες -και μάλιστα αρνητικές- τιμές του κλάδου έχουν οι εταιρείες ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΗΛΕΙΑΚΗ, πράγμα που σημαίνει πως για αυτή τη χρονιά τα ίδια κεφάλαια τους είχαν αρνητικές τιμές και αυτά.

Το 2016 φαίνεται πως η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ βρήκε τρόπο να αυξήσει τα ίδια της κεφάλαια αλλά παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα καθώς το αποτέλεσμα του δείκτη είναι πάρα πολύ υψηλό. Σε πολύ καλές τιμές του δείκτη κυμαίνονται ξανά οι εταιρείες ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και ΑΓΡΟΒΙΜ. Αντίθετα, η ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ φαίνεται βρίσκεται ακόμα σε δύσκολη θέση όσον αφορά τον συγκεκριμένο δείκτη αφού συνεχίζει να έχει αρνητική τιμή. Ακολουθούν οι τις εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, LIVELIA και ΜΙΝΕΡΒΑ.

Το 2017 η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ συνεχίζει να έχει την μεγαλύτερη τιμή του δείκτη με πολύ μεγάλη διαφορά από τους υπόλοιπους. Επίσης παρατηρούμε πως η εταιρεία ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ κατάφερε να αυξήσει τα κεφάλαιά της σε σχέση με πέρυσι, με αποτέλεσμα την πολύ υψηλότερη τιμή του δείκτη. Ακολουθούν σταθερά οι εταιρείες ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και ΑΓΡΟΒΙΜ. Τις χειρότερες επιδόσεις φαίνεται να έχουν οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΜΙΝΕΡΒΑ και ΦΟΥΦΑ.

Όσον αφορά το 2018, η εταιρεία ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ έχει ξανά την υψηλότερη τιμή του δείκτη. Οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και ΑΓΡΟΒΙΜ φαίνεται πως έχουν πολύ καλές τιμές αν και είναι χαμηλότερες από τις προηγούμενες χρονιές. Τις χαμηλότερες τιμές του εξεταζόμενου κλάδου έχουν οι ίδιες εταιρείες με πριν με τιμές που δεν ξεπερνούν κατά πολύ την μονάδα.

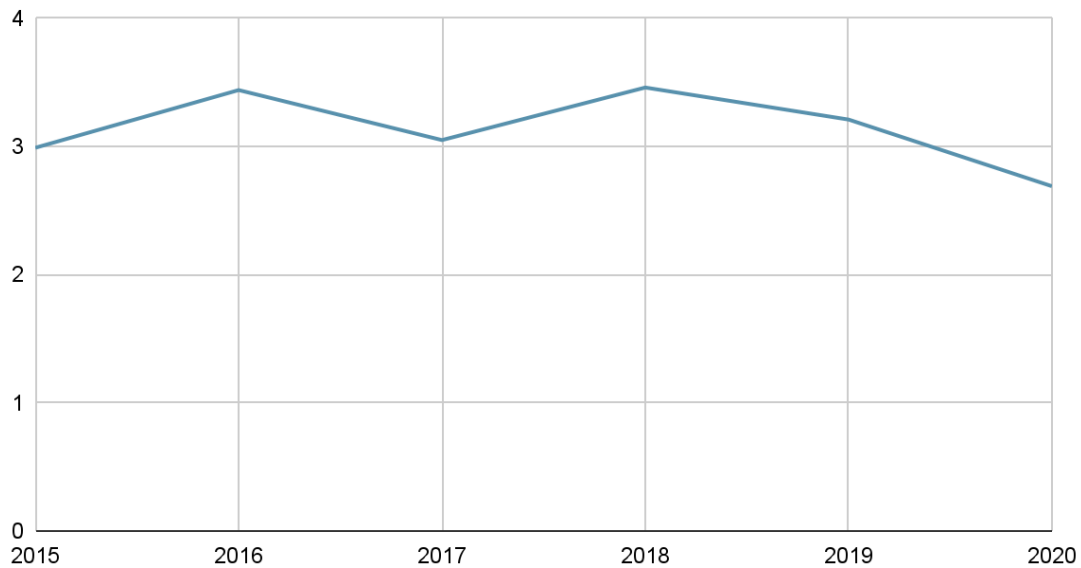
Το 2019 η εταιρεία ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ συνεχίζει να έχει την πιο υψηλή τιμή του δείκτη πράγμα που σημαίνει πως η καθαρή της θέση αυξάνεται με τον χρόνο, αφού οι συνολικές της πωλήσεις κυμαίνονται στα ίδια σχεδόν επίπεδα. Οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΕΜΕΛΚΟ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ έχουν κι αυτές πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα. Αντίθετα, οι τρεις προηγούμενες εταιρείες, ΕΛΧΑΛΚ, ΜΙΝΕΡΒΑ και ΦΟΥΦΑ βρίσκονται για τρίτη συνεχόμενη χρονιά στις θέσεις με τις χαμηλότερες επιδόσεις.

Τέλος, το 2020 η εταιρεία ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ έχει πάλι την υψηλότερη τιμή του δείκτη, εμφανώς μειωμένη βέβαια με τις προηγούμενες χρονιές. Ξανά, οι εταιρείες ΕΜΕΛΚΟ, ΗΛΕΙΑΚΗ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ έχουν τα αμέσως επόμενα πιο ικανοποιητικά αποτελέσματα. Αντίθετα, οι εταιρείες LIVELIA, ΑΒΕΑ και για έκτη χρονιά η εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ, έχουν τις χαμηλότερες τιμές του κλάδου.

Πίνακας 4.1.7: Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	3,55	2,69	2,45	2,72	1,76	2,02
ΜΙΝΕΡΒΑ	3,17	2,62	2,55	3,06	3,80	1,67
ΕΜΕΛΚΟ	3,34	5,13	3,55	2,22	2,21	1,82
ΗΛΕΙΑΚΗ	4,75	8,91	3,84	4,89	2,63	2,62
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	2,49	2,18	2,24	2,50	2,50	3,25
ΑΒΕΑ	2,30	2,08	1,79	1,96	1,40	1,18
ΦΑΚΛΑΡΗ	2,19	1,67	1,27	1,43	0,84	1,10
NUTRIA	1,19	1,25	1,18	1,39	1,31	1,36
TERRA CRETA	2,10	3,79	4,06	4,86	5,43	5,59
ΕΛΛΕΚΕΛ	5,46	2,91	3,73	9,14	10,55	3,96
ΦΟΥΦΑ	2,71	7,14	6,54	9,80	10,61	9,95
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	9,68	7,09	6,15	5,54	2,53	3,77
ΚΑΣΕΛΛ	1,56	1,79	1,43	1,86	1,40	1,04
ΚΕΦΑΛΑΣ	2,77	3,62	2,25	2,40	2,76	2,42
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	2,46	2,90	2,42	2,11	1,69	1,85
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	1,57	1,53	1,48	1,46	1,17	1,63
ΕΛΧΑΛΚ	0,24	0,30	0,34	0,42	0,44	0,62
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	1,11	1,00	1,32	1,13	1,02	1,16
ΚΑΡΡΕΑ	3,74	5,49	4,47	3,09	2,97	3,46
LIVELIA	3,42	4,72	7,97	7,26	7,14	3,24
Μέσος όρος	2,99	3,44	3,05	3,46	3,21	2,69

Γράφημα 4.1.7: Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων (μ.ο.)

Ο συγκεκριμένος δείκτης δείχνει το πόσο γρήγορα μπορεί μια επιχείρηση να καλύψει τις υποχρεώσεις της σε σχέση με τις πωλήσεις που πραγματοποιεί. Ιδανικά πρέπει να είναι αρκετά πιο μεγάλος της μονάδας για να θεωρηθεί ικανοποιητικός, και όπως βλέπουμε από τους μέσους όρους, αυτό ισχύει για όλες τις χρονιές.

Πιο συγκεκριμένα, για το 2015 την υψηλότερη τιμή του δείκτη ίση με 9,68 έχει η εταιρεία ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ και ακολουθούν η ΕΛΛΕΚΕΛ με τιμή 5,46 και η ΗΛΕΙΑΚΗ με 4,75. Τις χαμηλότερες τιμές έχουν οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και NUTRIA με τιμές 0,24, 1,11 και 1,19 αντίστοιχα.

Το 2016 τις καλύτερες επιδόσεις στον κλάδο φαίνεται να έχουν οι επιχειρήσεις ΗΛΕΙΑΚΗ, ΦΟΥΦΑ και ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ με τιμές που ξεπερνούν το εφτά. Οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και NUTRIA συνεχίζουν να έχουν τις χαμηλότερες τιμές του κλάδου.

Το 2017 παρατηρούμε πως η εταιρείες LIVELIA, και για τρίτη χρονιά οι ΦΟΥΦΑ και ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ έχουν τις καλύτερες τιμές με 7,97, 6,54 και 6,15 αντίστοιχα. Αντίθετα, για τρίτη χρονιά έχουμε τις ίδιες εταιρείες μαζί με την εταιρεία ΦΑΚΛΑΡΗ, να έχουν τις χειρότερες επιδόσεις όσον αφορά τον συγκεκριμένο δείκτη.

Για το 2018 αν και είναι η καλύτερη συνολικά χρονιά του κλάδου με μέσο όρο 3,46, το κομμάτι των επιχειρήσεων με τις χαμηλότερες επιδόσεις παραμένει το ίδιο όπως και τις προηγούμενες χρονιές καθώς δεν κατάφεραν να βγουν από αυτή τη θέση. Οι εταιρείες ΦΟΥΦΑ, ΕΛΛΕΚΕΛ και LIVELIA έχουν τις υψηλότερες τιμές του κλάδου οι οποίες ξεπερνούν το εφτά.

Το 2019 δεν αλλάζει κάτι όσον αφορά τις επιχειρήσεις με τις καλύτερες επιδόσεις. Οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και ΦΑΚΛΑΡΗ έχουν τα χαμηλότερα αποτελέσματα.

Τέλος, το 2020 όπου είναι και η χειρότερη χρονιά του κλάδου με μέσο όρο 2,69, μόνο η εταιρεία ΦΟΥΦΑ κατάφερε να διατηρήσει την υψηλή τιμή του δείκτη της στο 9,95, ενώ ακολουθούν η TERRA CRETA με τιμή 5,59 και η ΕΛΛΕΚΕΛ με τιμή 3,96. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις ΕΛΧΑΛΚ και ΦΑΚΛΑΡΗ για ακόμα μια χρονιά έχουν τις χαμηλότερες επιδόσεις, μαζί με την ΚΑΣΕΛΛ.

4.2 Ανάλυση φερεγγυότητας επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου

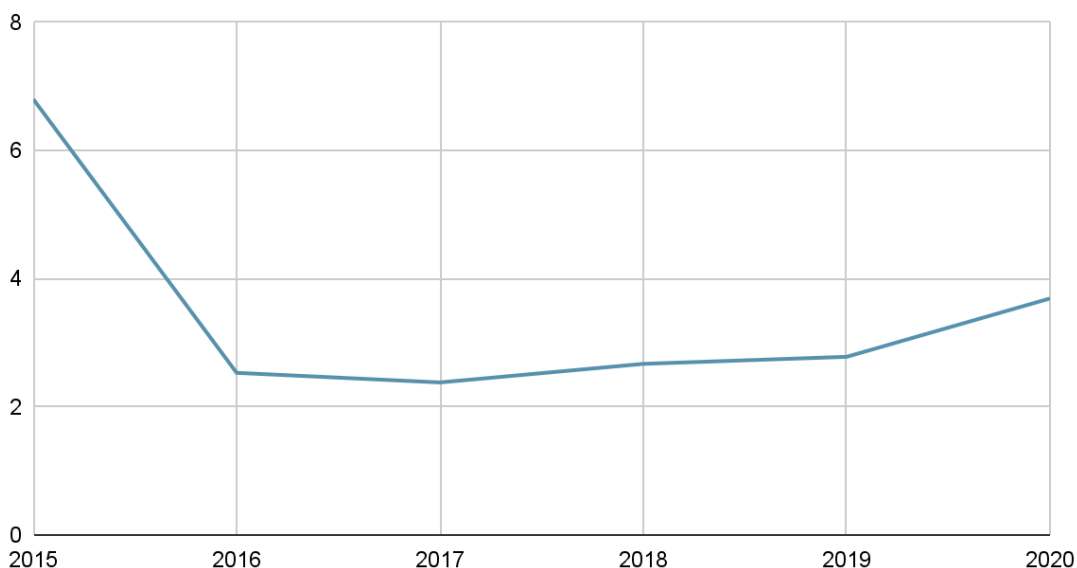
Οι παρακάτω αριθμοδείκτες φερεγγυότητας έχουν να κάνουν με την κατάσταση ρευστότητας και την δανειακή επιβάρυνση των επιχειρήσεων. Στους επόμενους πίνακες θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα των συγκεκριμένων δεικτών.

Πίνακας 4.2.1: Δείκτης Γενικής Ρευστότητας

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	1,26	1,08	1,00	0,92	1,15	1,75
ΜΙΝΕΡΒΑ	2,43	1,85	2,06	1,92	2,30	2,56
ΕΜΕΛΚΟ	1,02	1,06	1,33	1,20	1,10	0,88
ΗΛΕΙΑΚΗ	0,95	0,89	0,91	1,32	1,20	1,33
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	2,18	1,92	2,26	2,53	3,00	4,27
ΑΒΕΑ	1,08	1,06	1,06	1,05	1,00	1,15
ΦΑΚΛΑΡΗ	0,76	0,82	0,71	0,62	0,72	0,78
NUTRIA	0,84	1,10	1,01	0,98	0,95	1,16
TERRA CRETA	0,94	1,37	1,58	2,07	3,01	3,26
ΕΛΛΕΚΕΛ	1,94	1,65	1,54	2,73	3,91	3,60
ΦΟΥΦΑ	8,09	5,09	4,64	7,74	9,25	6,48

ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	2,70	2,43	2,21	2,52	2,07	2,95
ΚΑΣΕΛΛ	1,55	1,40	1,52	1,45	1,34	1,43
ΚΕΦΑΛΑΣ	1,40	1,68	1,55	1,63	1,70	3,64
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	1,38	1,28	1,77	1,35	0,94	1,24
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	0,77	0,66	0,68	0,57	0,62	0,63
ΕΛΧΑΛΚ	0,72	0,64	0,60	4,78	3,91	2,93
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	99,99	7,74	7,23	3,28	3,37	3,06
ΚΑΡΡΕΑ	2,11	3,05	2,59	2,62	4,85	13,19
LIVELIA	3,80	13,85	11,44	12,17	9,17	17,51
Μέσος όρος	6,80	2,53	2,38	2,67	2,78	3,69

Γράφημα 4.2.1: Δείκτης Γενικής Ρευστότητας (μ.ο.)

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας μας δείχνει πόσο εύκολα ή δύσκολα μπορεί μια επιχείρηση να ανταπεξέλθει άμεσα στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με τα μετρητά του ταμείου της και τους καταθετικούς της λογαριασμούς όψεως. Όσο μεγαλύτερη τιμή έχει, τόσο πιο εύκολα μπορεί να ανταποκριθεί η επιχείρηση.

Όσον αφορά το 2015 η εταιρεία ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ έχει μια εξαιρετικά υψηλή τιμή, το οποίο πιθανότατα οφείλεται στο γεγονός πως είτε λόγω κάποιου λάθους προηγούμενης χρήσης είτε λόγω διαχείρισης, οι εμπορικές τους υποχρεώσεις είχαν αρνητική τιμή και συνεπώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ήταν πολύ μειωμένες. Πολύ καλές τιμές έχουν οι εταιρείες ΦΟΥΦΑ, LIVELIA και ΜΙΝΕΡΒΑ, ενώ προβλήματα φαίνεται πως αντιμετωπίζουν οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ καθώς όλες έχουν τιμές κάτω της μονάδας.

Για το 2016 αρκετά υψηλή τιμή του δείκτη έχει η εταιρεία LIVELIA ίση με 13,85, ενώ ακολουθούν η ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ με 7,74 και η ΦΟΥΦΑ με 5,09, όλες τουλάχιστον δύο φορές πάνω από τον μέσο όρο του κλάδου. Αντίθετα, οι εταιρείες ίδιες τρεις εταιρείες με την προηγούμενη χρήση έχουν τις χειρότερες τιμές.

Το 2017 φαίνεται από τον μέσο όρο πως ήταν η χειρότερη χρονιά του κλάδου. Η εταιρεία LIVELIA έχει ξανά την καλύτερη τιμή του δείκτη, με τις ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και ΦΟΥΦΑ να ακολουθούν ξανά. Παράλληλα, οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΦΑΚΛΑΡΗ συνεχίζουν να έχουν τις χαμηλότερες επιδόσεις του κλάδου με τιμές κάτω της μονάδας.

Το 2018 οι επιχειρήσεις LIVELIA, ΦΟΥΦΑ και ΕΛΧΑΛΚ, έχουν τις υψηλότερες τιμές του δείκτη, με την τελευταία να έχει μια πολύ καλή χρονιά με βάση τον δείκτη, πρακτικά όμως αυτό το αποτέλεσμα είναι πλασματικό καθώς τα τραπεζικά της δάνεια μεταφέρθηκαν στον ισολογισμό από τις βραχυπρόθεσμες στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, εξού και η βελτίωση της τιμής του δείκτη.

Τις χειρότερες τιμές του δείκτη έχουν οι εταιρείες ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΑΓΡΟΒΙΜ, ξανά όλες κάτω της μονάδας.

Το 2019 την υψηλότερη επίδοση έχει η εταιρεία ΦΟΥΦΑ με τιμή 9,25. Πάρα πολύ καλή τιμή συνεχίζει να έχει και η LIVELIA με τιμή 9,17 η οποία ακολουθείται από την KARPEA με 4,85. Στον αντίποδα, οι εταιρείες ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ, ΦΑΚΛΑΡΗ, NUTRIA και ΜΠΛΑΟΥΕΛ, έχουν τις χαμηλότερες τιμές, οι οποίες είναι και πάλι μη ικανοποιητικές.

Τέλος το 2020 η εταιρεία LIVELIA σημείωσε τιμή 17,51 η οποία είναι και η υψηλότερη της μέχρι τώρα. Ακολουθεί και πάλι η KARPEA με τιμή 13,19, την υψηλότερη και αυτής της εταιρείας. Η ΦΟΥΦΑ ακόμα και αν έπεσε η τιμή του δείκτη της σε σχέση με πέρυσι, συνεχίζει να έχει μια πολύ καλή τιμή ίση με 6,48.

Παρά το γεγονός πως η χρονιά ήταν πάρα πολύ καλή για τον κλάδο γενικά, οι τιμές των εταιρειών ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΦΑΚΛΑΡΗ δεν κατάφεραν ούτε φέτος να ξεπεράσουν την μονάδα. Μη ικανοποιητική τιμή είχε και η ΕΜΕΛΚΟ.

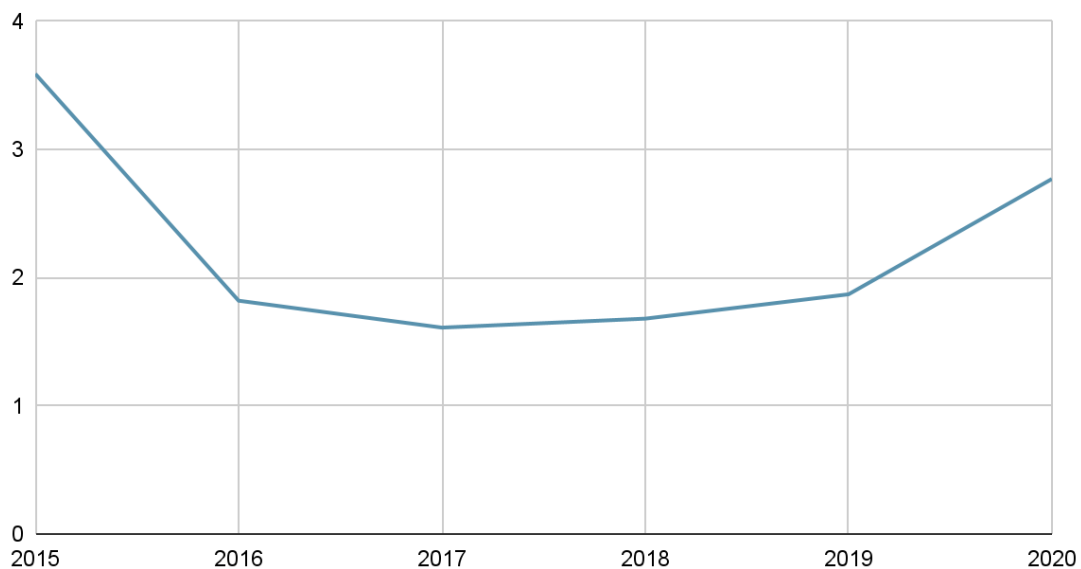
Πίνακας 4.2.2: Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	0,71	0,46	0,50	0,41	0,44	0,87
ΜΙΝΕΡΒΑ	1,69	1,28	1,42	1,03	1,44	1,70
ΕΜΕΛΚΟ	0,56	0,72	0,85	0,62	0,63	0,51
ΗΛΕΙΑΚΗ	0,42	0,24	0,34	0,44	0,53	0,48
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	1,71	1,29	1,64	1,68	2,44	3,59
ΑΒΕΑ	0,46	0,53	0,63	0,51	0,59	0,59

ΦΑΚΛΑΡΗ	0,52	0,64	0,52	0,47	0,50	0,60
NUTRIA	0,73	0,94	0,88	0,82	0,78	0,99
TERRA CRETA	0,56	0,68	0,93	1,23	2,13	2,35
ΕΛΛΕΚΕΛ	1,41	1,32	1,14	1,98	2,95	2,76
ΦΟΥΦΑ	6,04	3,02	3,65	6,12	7,45	5,33
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	0,73	0,84	0,99	1,14	0,66	0,94
ΚΑΣΕΛΛ	0,97	0,92	1,12	1,06	0,94	1,04
ΚΕΦΑΛΑΣ	0,91	1,11	0,82	0,92	0,90	2,43
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	0,78	0,53	0,76	0,72	0,49	0,57
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	0,56	0,26	0,23	0,25	0,28	0,33
ΕΛΧΑΛΚ	0,62	0,53	0,43	2,59	2,12	2,03
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	47,83	6,37	4,72	2,21	2,19	1,95
ΚΑΡΡΕΑ	1,71	2,26	2,23	2,10	4,13	11,65
LIVELIA	2,85	12,43	8,39	7,20	5,75	14,72
Μέσος όρος	3,59	1,82	1,61	1,68	1,87	2,77

Γράφημα 4.2.2: Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας (μ.ο.)

Ο συγκεκριμένος δείκτης συμπληρώνει αυτόν της γενικής ρευστότητας καθώς μας δείχνει το πόσο ικανή είναι μια επιχείρηση να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της με τα στοιχεία του ενεργητικού που είναι πιο άμεσα ρευστοποιήσιμα. Ο δείκτης αυτός θεωρείται ικανοποιητικός όταν λαμβάνει τιμές μεγαλύτερες της μονάδας.

Πιο συγκεκριμένα για το έτος 2015 τις καλύτερες τιμές του δείκτη πέτυχαν οι εταιρείες ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, ΦΟΥΦΑ και LIVELIA, ενώ τα μεγαλύτερα προβλήματα άμεσης ρευστότητας φαίνεται να έχουν οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΑΒΕΑ και ΦΑΚΛΑΡΗ.

Για το 2016, τις καλύτερες επιδόσεις έχουν οι εταιρείες LIVELIA και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ με αποτελέσματα πολλαπλάσια του μέσου όρου του κλάδου, ενώ ακολουθεί και η ΦΟΥΦΑ. Αντίθετα, στη χειρότερη θέση βρίσκονται οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΑΓΡΟΒΙΜ, τα αποτελέσματα των οποίων είναι μη αποδεκτά.

Συνεχίζοντας στο 2017 βλέπουμε πως οι εταιρείες με τις καλύτερες επιδόσεις δεν έχουν αλλάξει, ενώ οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ και ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ βρίσκονται ξανά με τις χειρότερες επιδόσεις ακολουθούμενες από την ΕΛΧΑΛΚ, όλες με αποτελέσματα κάτω του 0,5.

Το 2018 οι εταιρείες LIVELIA, ΦΟΥΦΑ και ΕΛΧΑΛΚ έχουν τις καλύτερες επιδόσεις, για την τελευταία όμως ισχύει ο λόγος που αναφέρει προηγουμένως στην ανάλυση του δείκτη γενικής ρευστότητας. Οι επιχειρήσεις ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ, ΑΓΡΟΒΙΜ και ΗΛΕΙΑΚΗ βρίσκονται ξανά στην χειρότερη θέση του κλάδου.

Το 2019 ΦΟΥΦΑ, ΚΑΡΡΕΑ και LIVELIA έχουν τις υψηλότερες τιμές του δείκτη, όλες πάνω από 4. Παράλληλα, οι εταιρείες ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΓΗ και η ΑΓΡΟΒΙΜ, για ακόμα μια χρονιά, μαζί με την ΜΠΛΑΟΥΕΛ, δεν κατάφεραν να έχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

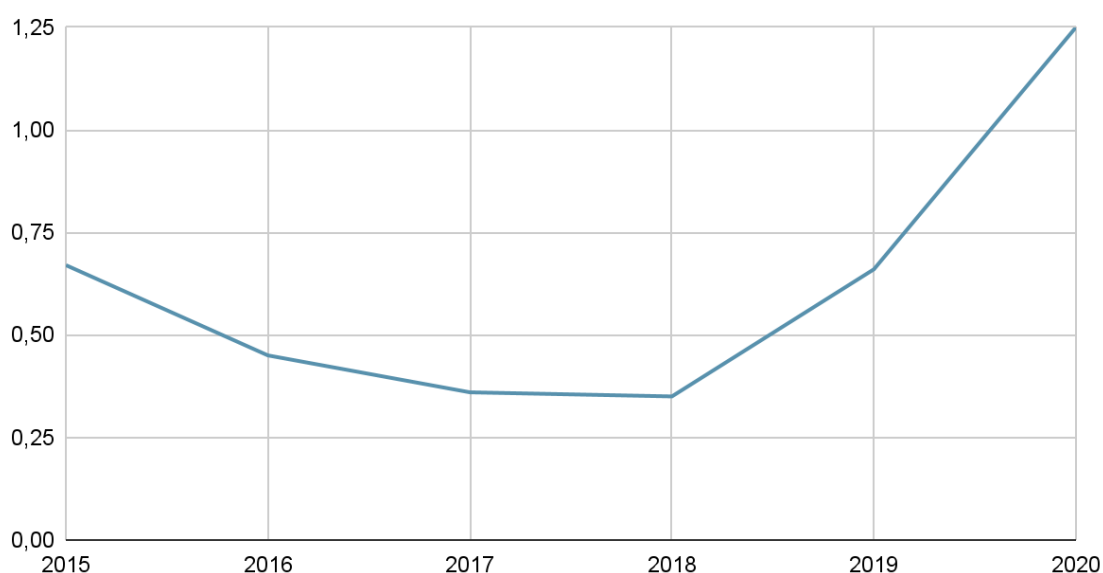
Τέλος, το 2020 βλέπουμε μια σημαντική αύξηση της μέσης τιμής του δείκτη, με τις εταιρείες που βρίσκονταν στην καλύτερη θέση πέρυσι να παραμένουν εκεί. Από την άλλη οι επιχειρήσεις ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ, ΗΛΕΙΑΚΗ και ΕΜΕΛΚΟ έχουν τις χαμηλότερες τιμές, με τις δύο πρώτες να φαίνεται πως θα έχουν σημαντικά προβλήματα ρευστότητας σε περίπτωση ανάγκης.

Πίνακας 4.2.3: Δείκτης Ταμειακής Ρευστότητας

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	0,08	0,46	0,02	0,03	0,03	0,08
ΜΙΝΕΡΒΑ	0,10	0,33	0,14	0,10	0,34	0,57
ΕΜΕΛΚΟ	0,17	0,10	0,17	0,02	0,08	0,02
ΗΛΕΙΑΚΗ	0,03	0,02	0,01	0,01	0,01	0,02
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	0,44	0,13	0,26	0,11	0,45	1,05
ΑΒΕΑ	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,07
ΦΑΚΛΑΡΗ	0,03	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02
NUTRIA	0,01	0,01	0,03	0,02	0,01	0,01
TERRA CRETA	0,02	0,04	0,03	0,13	0,56	0,98
ΕΛΛΕΚΕΛ	0,10	0,11	0,08	0,24	0,68	0,68
ΦΟΥΦΑ	3,05	0,65	1,21	2,72	3,20	1,15

ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	0,10	0,08	0,19	0,22	0,13	0,27
ΚΑΣΕΛΛ	0,10	0,21	0,21	0,30	0,15	0,32
ΚΕΦΑΛΑΣ	0,26	0,20	0,17	0,22	0,29	1,24
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	0,01	0,04	0,09	0,08	0,02	0,03
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	0,24	0,04	0,03	0,04	0,14	0,17
ΕΛΧΑΛΚ	0,10	0,10	0,01	0,17	0,23	0,13
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	7,33	1,34	1,93	0,92	1,02	0,76
ΚΑΡΡΕΑ	0,61	1,25	0,73	1,27	3,49	9,54
LIVELIA	0,56	3,81	1,86	0,46	2,29	7,80
Μέσος όρος	0,67	0,45	0,36	0,35	0,66	1,25

Γράφημα 4.2.3: Δείκτης Ταμειακής Ρευστότητας (μ.ο.)

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει το πόσο εύκολα μπορούν οι επιχειρήσεις να αποπληρώσουν τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις τους μόνο με τα διαθέσιμα μετρητά και τους λογαριασμών καταθέσεων όψεως που έχουν στη διάθεσή τους. Παρατηρούμε πως το 2017 και το 2018 είναι η χρονιά με τη χαμηλότερη μέση τιμή, ενώ στη συνέχεια παρατηρούμε μια αυξητική τάση της μέσης τιμής του δείκτη.

Το 2015 παρατηρούμε πως οι εταιρείες ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και ΦΟΥΦΑ έχουν τιμές αρκετά πάνω του μέσου όρου και παράλληλα τις καλύτερες του κλάδου. Τα λιγότερα ταμειακά διαθέσιμα έχουν οι εταιρείες ΜΠΛΑΟΥΕΛ, NUTRIA, ABEA και TERRA CRETA.

Το 2016 οι εταιρείες με τα καλύτερα αποτελέσματα είναι οι ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, KARPEA και LIVELIA, με τιμές μεγαλύτερες της μονάδας, ενώ στην χειρότερη θέση είναι οι εταιρείες NUTRIA, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΗΛΕΙΑΚΗ.

το 2017 οι εταιρείες ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, LIVELIA και ΦΟΥΦΑ είναι αυτές που μπορούν να καλύψουν ευκολότερα τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις τους με τα διαθέσιμα τους, όλες με τιμές μεγαλύτερες της μονάδας. Οι ΕΛΧΑΛΚ, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΗΛΕΙΑΚΗ είναι οι εταιρείες με τις χαμηλότερες τιμές του δείκτη, σχεδόν μηδενικές.

Το 2018 τις καλύτερες τιμές έχουν οι επιχειρήσεις KARPEA, ΦΟΥΦΑ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ. Αντίθετα οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΕΜΕΛΚΟ, ΦΑΚΛΑΡΗ και NUTRIA έχουν τις χαμηλότερες επιδόσεις, ξανά με τιμές σχεδόν μηδενικές.

Το 2019 οι εταιρείες KARPEA, ΦΟΥΦΑ και LIVELIA έχουν τις καλύτερες τιμές με 3,49, 3,20 και 2,29 αντίστοιχα. Από την άλλη μεριά οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, NUTRIA, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΜΠΛΑΟΥΕΛ έχουν ξανά τιμές οριακά μηδενικές.

Τέλος, το 2020 όπου είναι και η καλύτερη χρονιά με βάση τον μέσο όρο του δείκτη, την μεγαλύτερη αύξηση της τιμής του δείκτη τη βλέπουμε σε δύο από τις ήδη πρώτες εταιρείες του κλάδου για χρόνια, KARPEA και LIVELIA, ενώ οι NUTRIA, ΦΑΚΛΑΡΗ, ΗΛΕΙΑΚΗ και ΕΜΕΛΚΟ έχουν τις χειρότερες επιδόσεις για άλλη μια χρονιά.

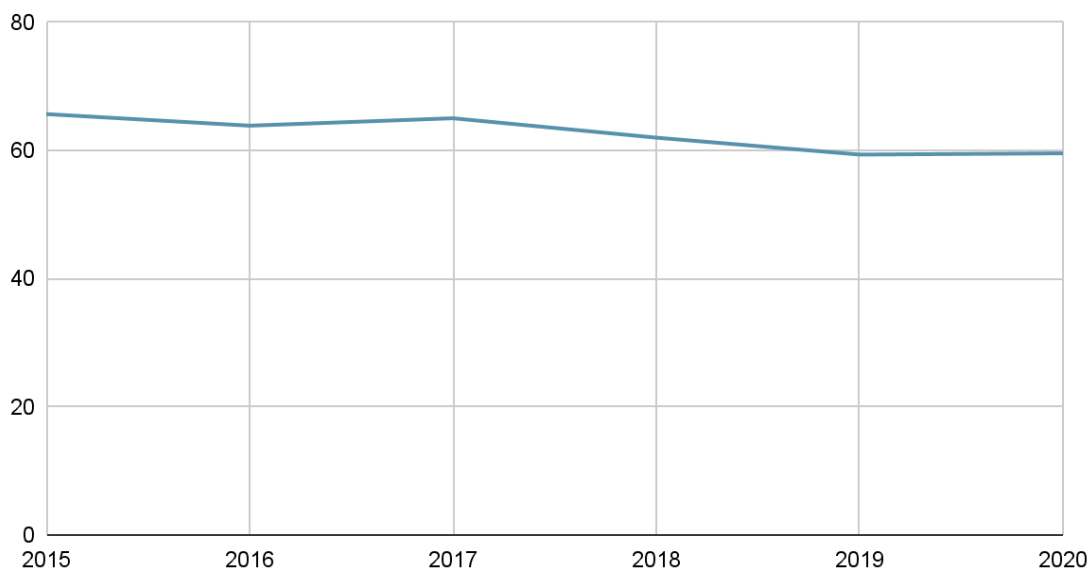
Εδώ αξίζει να αναφερθεί πως το γεγονός ότι τα αποτελέσματα πολλών επιχειρήσεων είναι σχετικά μικρά, ναι μεν δείχνει την έλλειψη ρευστότητας, αλλά μπορεί επίσης να δείχνει επιχειρήσεις οι οποίες δεν χρειάζονται υπέρογκα ποσά χρημάτων για να λειτουργήσουν και προτιμούν να τα επενδύουν από το να τα συσσωρεύουν ανούσια. Όπως και να έχει, η διοίκηση της κάθε επιχείρησης είναι αυτή που μπορεί να γνωρίζει καλύτερα τους λόγους πίσω από τα συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Πίνακας 4.2.4: Συνολική Ικανότητα Δανεισμού (εκφράζεται σε %)

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	83,58	86,11	85,77	80,93	79,15	73,11
ΜΙΝΕΡΒΑ	31,11	34,08	31,56	29,74	23,41	51,84
ΕΜΕΛΚΟ	81,97	71,38	74,42	80,03	81,70	84,91
ΗΛΕΙΑΚΗ	105,63	99,56	99,79	83,84	83,74	77,82
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	66,11	70,32	64,70	64,27	59,61	53,11
ΑΒΕΑ	48,83	50,25	51,31	48,88	52,71	49,05
ΦΑΚΛΑΡΗ	79,71	77,07	77,12	79,81	84,67	82,98
NUTRIA	68,38	69,22	74,47	74,39	73,20	70,14

TERRA CRETA	66,00	57,91	53,25	43,13	30,27	27,12
ΕΛΛΕΚΕΛ	48,88	58,82	63,16	35,42	24,89	42,64
ΦΟΥΦΑ	32,17	17,40	19,79	12,00	9,77	13,62
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	23,15	44,99	52,78	51,09	53,62	55,60
ΚΑΣΕΛΛ	71,42	71,26	72,08	75,03	71,63	71,53
ΚΕΦΑΛΑΣ	63,41	55,15	61,05	58,62	53,48	51,91
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	65,76	67,50	74,60	77,79	76,72	73,05
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	101,78	101,20	99,81	99,73	99,06	96,68
ΕΛΧΑΛΚ	67,56	69,95	71,09	75,11	72,12	69,19
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	99,37	98,21	97,10	94,62	90,43	88,07
ΚΑΡΡΕΑ	72,46	54,45	55,56	56,11	47,19	35,17
LIVELIA	36,34	22,62	21,28	19,51	19,77	23,75
Μέσος όρος	65,68	63,87	65,03	62,00	59,36	59,56

Γράφημα 4.2.4: Συνολική Ικανότητα Δανεισμού (μ.ο.) (%)

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι η χρονιά με την μεγαλύτερη συνολική ικανότητα δανεισμού ήταν το 2019 αφού ο μέσος όρος του δείκτη έχει το μικρότερο ποσοστό από όλα τα έτη της ανάλυσης. Αντίστοιχα, το 2015 είναι η χρονιά όπου το σύνολο των επιχειρήσεων εμφανίζει την μεγαλύτερη τιμή του δείκτη άρα τη μικρότερη συνολική ικανότητα δανεισμού. Η συνολική εικόνα που μας δίνεται για τον κλάδο είναι πως βρίσκεται σε οριακά ικανοποιητικό επίπεδο και πως δεν είναι υπερχρεωμένος, γεγονός θετικό δεδομένων των οικονομικών συνθηκών τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα. Επίσης παρατηρούμε πως από το

2017 και μετά ο δείκτης παρουσιάζει μια μικρή πτωτική τάση. Παρόλα αυτά οι μέσες τιμές ανά τα χρόνια είναι αρκετά κοντά μεταξύ τους.

Πιο αναλυτικά, το 2015 οι εταιρείες με την λιγότερη επιβάρυνση είναι οι ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ, ΜΙΝΕΡΒΑ και ΦΟΥΦΑ με ποσοστά 23,15%, 31,11% και 32,17% αντίστοιχα. Οι εταιρείες που φαίνεται πως είναι πιο επιβαρυνμένες με υποχρεώσεις και δάνεια είναι οι ΗΛΕΙΑΚΗ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ με 105,63%, 101,78% και 99,37% αντίστοιχα.

Όσον αφορά το 2016 έως και το 2019, τις καλύτερες επιδόσεις είχαν οι εταιρείες ΦΟΥΦΑ με μέση τιμή 14,74%, LIVELIA με μέση τιμή 20,80% και ΜΙΝΕΡΒΑ με μέση τιμή 29,70%.

Στον αντίποδα, τις χειρότερες τις είχαν οι εταιρείες ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ με μέση τιμή 99,95%, ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ με μέση τιμή 95,09% και ΗΛΕΙΑΚΗ με μέση τιμή 91,73%. Το 2019 στις εταιρείες με τις χειρότερες επιδόσεις προστίθεται και η ΦΑΚΛΑΡΗ.

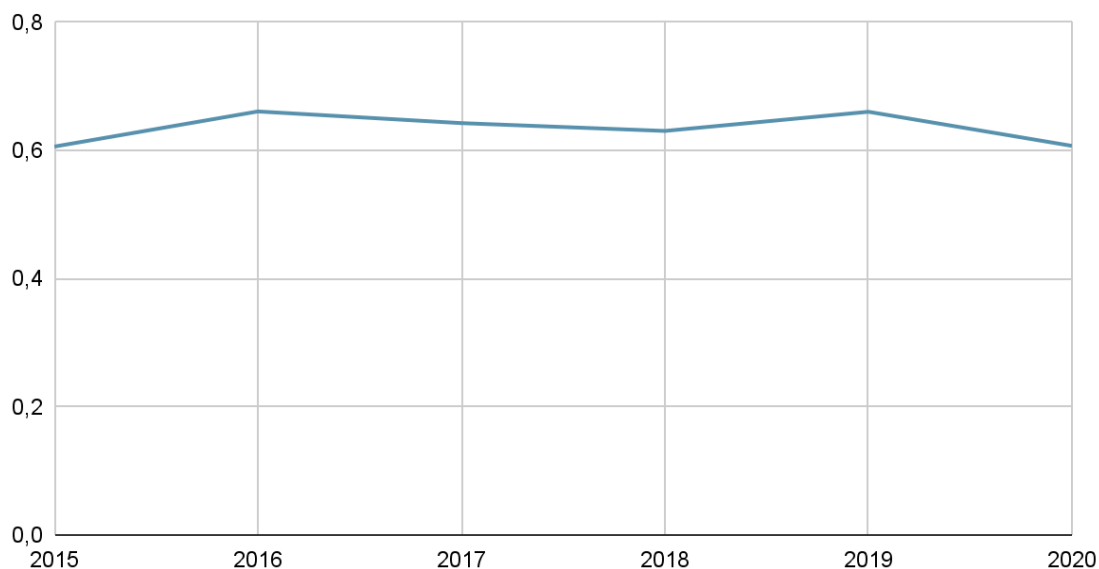
Τέλος, το 2020 οι εταιρείες με τις καλύτερες επιδόσεις, άρα με την λιγότερη δανειακή επιβάρυνση, ήταν ξανά οι εταιρείες ΦΟΥΦΑ και LIVELIA, αυτή τη φορά μαζί με την TERRA CRETA. Αυτές με τις χειρότερες επιδόσεις, άρα με την μεγαλύτερη δανειακή επιβάρυνση ήταν ξανά οι εταιρείες ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, αυτή τη φορά μαζί με την ΕΜΕΛΚΟ.

Πίνακας 4.2.5: Μακροπρόθεσμη Ικανότητα Δανεισμού

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	0,325	0,369	0,420	0,531	0,400	0,408
ΜΙΝΕΡΒΑ	0,985	0,989	0,990	0,988	0,989	0,608
ΕΜΕΛΚΟ	0,800	0,883	0,597	0,520	0,597	1,000
ΗΛΕΙΑΚΗ	-0,803	0,037	0,040	0,328	0,404	0,442
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	0,455	0,436	0,500	0,503	0,538	0,570
ΑΒΕΑ	0,836	0,851	0,874	0,897	0,902	0,806
ΦΑΚΛΑΡΗ	0,735	0,867	0,851	0,801	0,635	0,452
NUTRIA	0,958	0,619	0,616	0,650	0,714	0,633
TERRA CRETA	0,619	0,649	0,731	0,819	0,892	0,938
ΕΛΛΕΚΕΛ	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	0,774
ΦΟΥΦΑ	0,761	0,998	0,998	0,998	0,999	0,998
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	1,000	0,752	0,704	0,671	0,712	0,583
ΚΑΣΕΛΛ	0,552	0,565	0,517	0,503	0,548	0,567
ΚΕΦΑΛΑΣ	0,928	0,960	0,985	1,000	1,000	0,641
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	0,734	0,785	0,447	0,499	0,880	0,589
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	-0,070	-0,049	0,007	0,012	0,042	0,133

ΕΛΧΑΛΚ	0,991	0,994	0,997	0,272	0,313	0,354
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	0,006	0,020	0,032	0,070	0,124	0,158
KARPEA	0,518	0,675	0,704	0,692	0,658	0,698
LIVELIA	0,788	0,819	0,843	0,856	0,861	0,792
Μέσος όρος	0,606	0,661	0,643	0,631	0,660	0,607

Γράφημα 4.2.5: Μακροπρόθεσμη Ικανότητα Δανεισμού (μ.ο.)

Παρατηρούμε πως οι μέσες τιμές του κλάδου για όλες τις χρονιές ξεπερνούν το 0,6, γεγονός το οποίο είναι θετικό καθώς μας δείχνει πως στο σύνολό τους οι επιχειρήσεις είναι βιώσιμες και ναι μεν ο κλάδος στηρίζεται σε ένα ποσοστό από δάνεια, αλλά παράλληλα στηρίζεται και στα ίδια του κεφάλαια. Πιο αναλυτικά, όσο υψηλότερη τιμή έχει ο δείκτης, τόσο λιγότερες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις έχει η επιχείρηση.

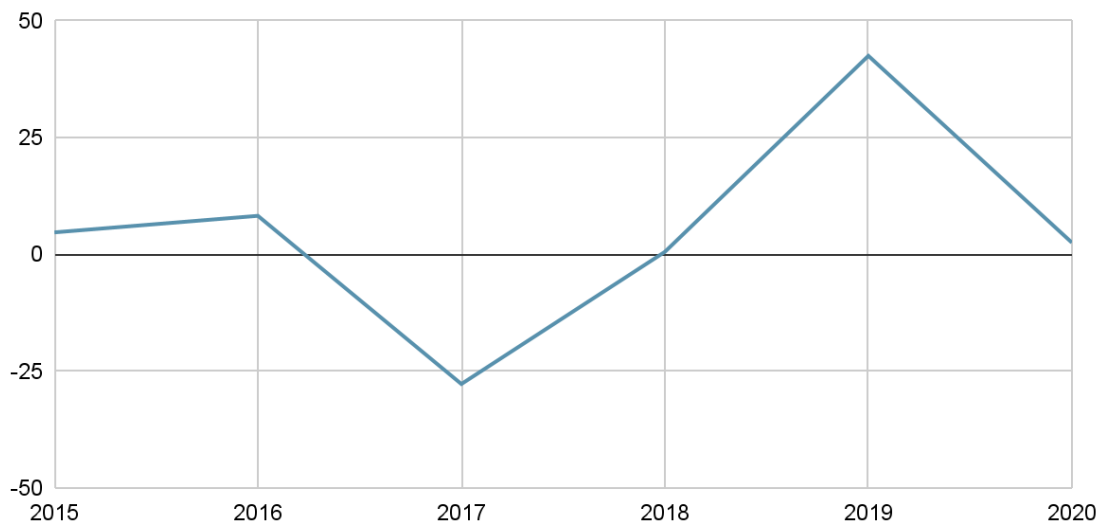
Μερικές από τις εταιρείες που μέσα στα χρόνια της ανάλυσης παρουσιάζουν πολύ υψηλά ποσοστά, άρα δεν είναι χρεωμένες, είναι οι ΜΙΝΕΡΒΑ, ΕΛΛΕΚΕΛ, ΦΟΥΦΑ και ΚΕΦΑΛΑΣ. Αντίθετα, οι εταιρείες με τα περισσότερα δάνεια είναι οι ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ, ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ και ΗΛΕΙΑΚΗ.

Πίνακας 4.2.6: Ταχύτητα Κυκλοφορίας Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	23,13	49,83	-718,15	-45,48	19,04	5,77
ΜΙΝΕΡΒΑ	2,29	3,15	2,46	3,43	3,03	2,61
ΕΜΕΛΚΟ	165,85	93,20	14,16	14,43	25,51	-15,65
ΗΛΕΙΑΚΗ	-103,59	-88,49	-43,26	23,26	18,58	12,34
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	5,46	5,20	3,93	3,63	2,99	2,98
ΑΒΕΑ	35,66	39,74	34,80	46,73	820,17	10,32
ΦΑΚΛΑΡΗ	-10,05	-9,89	-4,61	-4,01	-3,34	-6,69
NUTRIA	-7,83	16,44	113,24	-73,19	-31,95	11,21
TERRA CRETA	-47,64	16,83	10,27	6,40	3,73	3,01
ΕΛΛΕΚΕΛ	5,78	4,47	6,86	5,29	3,63	2,39
ΦΟΥΦΑ	1,13	1,76	1,81	1,47	1,30	1,84
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	5,68	8,07	7,98	6,63	3,58	4,31
ΚΑΣΕΛΛ	4,09	6,32	4,30	6,12	6,19	3,46
ΚΕΦΑΛΑΣ	7,32	5,53	4,09	3,79	3,96	1,90
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	8,08	12,09	5,42	8,57	-29,63	9,93
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	-9,52	-5,93	-6,25	-4,39	-3,90	-5,65
ΕΛΧΑΛΚ	-0,87	-0,85	-0,84	1,00	1,02	1,72
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	1,72	1,56	2,09	2,04	1,71	2,03
KARPEA	5,19	4,48	4,25	2,90	1,81	1,34
LIVELIA	2,31	1,51	2,46	2,12	2,55	1,26
Μέσος όρος	4,71	8,25	-27,75	0,54	42,50	2,52

Γράφημα 4.2.6: Ταχύτητα Κυκλοφορίας Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης (μ.ο.)

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, η χειρότερη χρονιά για τον κλάδο με βάση τη μέση τιμή ήταν το 2017, ενώ η καλύτερη χρονιά ήταν το 2019. Παρατηρούμε βέβαια πως λόγω κάποιων ακραίων τιμών επηρεάζεται πολύ και ο μέσος όρος του κλάδου. Αυτές οι ακραίες τιμές, συνήθως παρουσιάζονται γιατί το κυκλοφορούν ενεργητικό είναι σχεδόν ίσο με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, άρα ο παρονομαστής του κλάσματος είναι πολύ μικρός σχετικά με τις πωλήσεις. Επίσης, οι αρνητικές τιμές είναι αποτέλεσμα αρνητικού κεφαλαίου κίνησης.

Το 2015 οι εταιρείες ΕΜΕΛΚΟ, ΑΒΕΑ και ΑΓΡΟΒΙΜ έχουν τις υψηλότερες τιμές του δείκτη, με την πρώτη να πετυχαίνει πολύ υψηλή τιμή ίση 165,85. Αντίθετα οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ, ΤΕΡΡΑ ΚΡΕΤΑ και ΦΑΚΛΑΡΗ έχουν τις χειρότερες επιδόσεις, όλες με αρνητική τιμή του δείκτη.

Το 2016 τις καλύτερες επιδόσεις έχουν οι ίδιες εταιρείες με πριν. Επίσης, ξανά οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ και ΦΑΚΛΑΡΗ, ακολουθούμενες από την ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ έχουν τις χειρότερες επιδόσεις.

Όσον αφορά το 2017 οι εταιρείες ΝΟΥΤΡΙΑ, ΑΒΕΑ και ΕΜΕΛΚΟ έχουν τις υψηλότερες τιμές το δείκτη, με την πρώτη να έχει τιμή μεγαλύτερη του εκατό, ενώ οι δύο άλλες συνεχίζουν τα καλά αποτελέσματα για τρίτη συνεχόμενη χρονιά. Αντίθετα, η εταιρεία ΑΓΡΟΒΙΜ πετυχαίνει την χαμηλότερη τιμή του δείκτη καθ' όλη τη διάρκεια της ανάλυσης ίση με -718,15. Η τιμή αυτή προκύπτει από το γεγονός πως το κυκλοφορούν ενεργητικό της εταιρείας είναι πολύ κοντά σε μέγεθος με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Αν και αρχικά φαίνεται ακραία, οι τιμές των μεγεθών του αριθμοδείκτη δεν διαφέρουν κατά πολύ από άλλες χρονιές. Ακολουθούν οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ και ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ με τιμές -43,26 και -6,25 αντίστοιχα.

Για το 2018 οι εταιρείες ΕΜΕΛΚΟ και ΑΒΕΑ συνεχίζουν να βρίσκονται σε αυτές με τα καλύτερα αποτελέσματα. Ενδιαφέρον έχει η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ καθώς έπεται από 3 κακές χρονιές, έχει μια από τις τρεις καλύτερες επιδόσεις για την φετινή χρήση. Αντίθετα, οι εταιρείες ΑΓΡΟΒΙΜ, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΝΟΥΤΡΙΑ έχουν τις χειρότερες επιδόσεις του κλάδου, με την τελευταία να πάει κατευθείαν από την καλύτερη στη χειρότερη χρονιά της.

Όσον αφορά το 2019, τις υψηλότερες τιμές του κλάδου έχουν οι εταιρείες ΑΒΕΑ, ΕΜΕΛΚΟ και ΑΓΡΟΒΙΜ, με την πρώτη να πετυχαίνει την υψηλότερη τιμή που βλέπουμε στην συγκεκριμένη ανάλυση, ίση με 820,17. Από την άλλη, οι επιχειρήσεις ΝΟΥΤΡΙΑ, ΜΠΛΑΟΥΕΛ και ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ έχουν τις χαμηλότερες τιμές του δείκτη, -31,95, -29,63 και -3,90 αντίστοιχα.

Τέλος, οι εταιρείες ΗΛΕΙΑΚΗ και ΑΒΕΑ έχουν για άλλη μια χρονιά τις υψηλότερες τιμές του κλάδου, ίσες με 12,34 και 10,32 αντίστοιχα. Καλή τιμή έχει επίσης η εταιρεία ΝΟΥΤΡΙΑ με 11,21, η οποία παρατηρούμε πως έχει μια αρκετά μεγάλες μεταβολές το δείκτη κατά τη διάρκεια της ανάλυσης. Τις χειρότερες επιδόσεις σημειώνουν οι εταιρείες ΕΜΕΛΚΟ με -15,65, η οποία βρίσκεται για πρώτη φορά σε αυτή τη θέση, ακολουθούμενη από τις ΦΑΚΛΑΡΗ με -6,69 και την ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ με -5,65, με τις δύο τελευταίες να σημειώνουν αρνητικές τιμές για όλα τα έτη που αναλύθηκαν.

4.3 Ανάλυση επίδοσης διαχείρισης επιχειρήσεων παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου

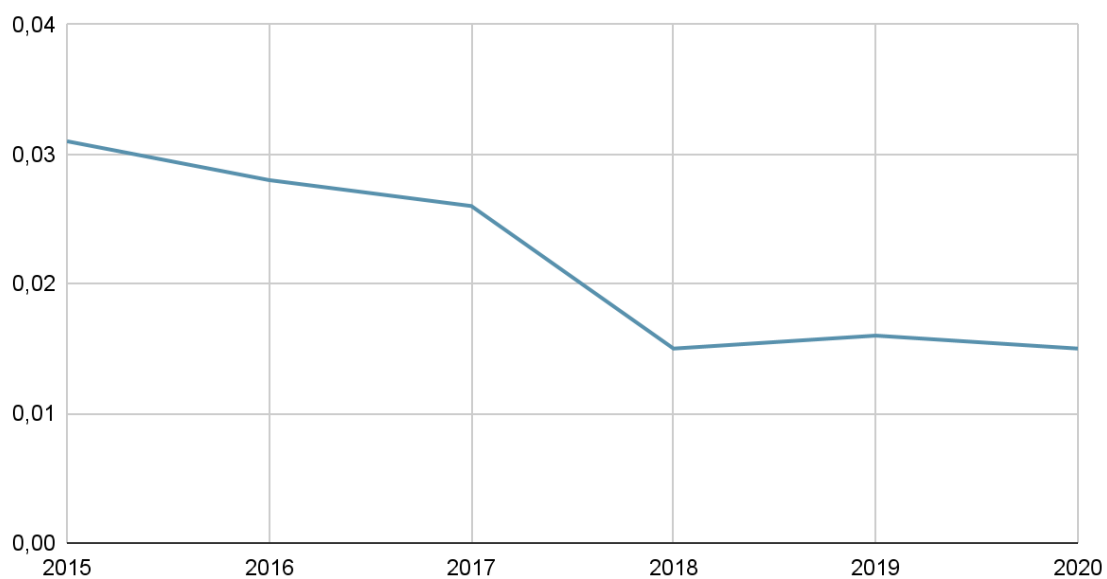
Οι αριθμοδείκτες αυτής της κατηγορίας φανερώνουν το πόσο ικανή είναι μια επιχείρηση στο να μετατρέπει τα προϊόντα και τα αποθέματα της σε πωλήσεις και ταμειακά διαθέσιμα. Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται τα αποτελέσματα των δεικτών επίδοσης διαχείρισης όλων των εταιρειών.

Πίνακας 4.3.1: Επιβάρυνση από χρηματοοικονομικά έξοδα

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	0,008	0,007	0,008	0,008	0,011	0,011
ΜΙΝΕΡΒΑ	0,002	0,002	0,007	0,012	0,012	0,023
ΕΜΕΛΚΟ	0,014	0,013	0,019	0,028	0,023	0,026

ΗΛΕΙΑΚΗ	0,004	0,002	0,005	0,005	0,007	0,001
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	0,002	0,000	0,000	0,002	0,003	0,003
ΑΒΕΑ	0,013	0,017	0,016	0,013	0,025	0,029
ΦΑΚΛΑΡΗ	0,017	0,020	0,026	0,019	0,036	0,031
NUTRIA	0,046	0,048	0,043	0,039	0,041	0,036
TERRA CRETA	0,023	0,011	0,006	0,005	0,004	0,002
ΕΛΛΕΚΕΛ	0,010	0,010	0,007	0,004	0,001	0,001
ΦΟΥΦΑ	0,002	0,000	0,000	0,000	0,001	0,000
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	0,004	0,005	0,005	0,007	0,012	0,006
ΚΑΣΕΛΛ	0,019	0,016	0,020	0,013	0,015	0,016
ΚΕΦΑΛΑΣ	0,012	0,010	0,012	0,007	0,012	0,008
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	0,015	0,013	0,016	0,021	0,022	0,018
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	0,027	0,026	0,026	0,018	0,013	0,027
ΕΛΧΑΛΚ	0,336	0,302	0,275	0,072	0,046	0,024
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	0,070	0,049	0,019	0,011	0,013	0,015
ΚΑΡΡΕΑ	0,008	0,005	0,007	0,012	0,015	0,017
LIVELIA	0,000	0,000	0,000	0,001	0,002	0,000
Μέσος όρος	0,031	0,028	0,026	0,015	0,016	0,015

Γράφημα 4.3.1: Επιβάρυνση από χρηματοοικονομικά έξοδα (μ.ο.)

Όσο μικρότερες είναι οι τιμές του δείκτη επιβάρυνσης από χρηματοοικονομικά έξοδα τόσο καλύτερη διαχείριση τείνει να κάνει η εκάστοτε εταιρεία καθώς αυτό σημαίνει πως δεν σπαταλά μεγάλο μέρος των πωλήσεων της για να καλύψει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις. Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε πως οι τιμές του μέσου όρου για κάθε χρονιά της ανάλυσης είναι χαμηλές, άρα αυτό σημαίνει πως γενικότερα η κάλυψη των χρηματοοικονομικών εξόδων των επιχειρήσεων του κλάδου της ελαιουργίας στην Ελλάδα, δεν απαιτεί μεγάλα ποσά επί των συνολικών πωλήσεων. Η υψηλότερη τιμή του μέσου όρου είναι 0,031 το 2015, ενώ βλέπουμε πως σταδιακά μειώνεται με τις 3 τελευταίες χρονιές της ανάλυσης να έχουν ουσιαστικά την ίδια χαμηλή τιμή. Παράλληλα, παρατηρούμε πως για όλες τις χρονιές η πλειοψηφία των επιχειρήσεων έχει τιμές χαμηλότερες της μέσης τιμής της εκάστοτε χρονιάς.

Πιο αναλυτικά, το 2015 τις καλύτερες επιδόσεις πέτυχαν οι εταιρείες LIVELIA, ΦΟΥΦΑ και ΕΛΑΙΑ ΓΗ με τιμές που δεν ξεπερνούν το 0,002. Τις χρονιές 2016 και 2017 οι ίδιες εταιρείες είχαν τις καλύτερες επιδόσεις, και όλες τους σημείωσαν μηδενικές τιμές. Το σκηνικό δεν αλλάζει ούτε το 2018, καθώς ξανά οι ίδιες εταιρείες με τις προηγούμενες χρήσεις έχουν τα καλύτερα αποτελέσματα με τιμές κάτω του 0,002. Για το 2019 και το 2020 οι επιχειρήσεις ΦΟΥΦΑ, ΕΛΛΕΚΕΛ και LIVELIA είναι αυτές με τις χαμηλότερες τιμές του δείκτη.

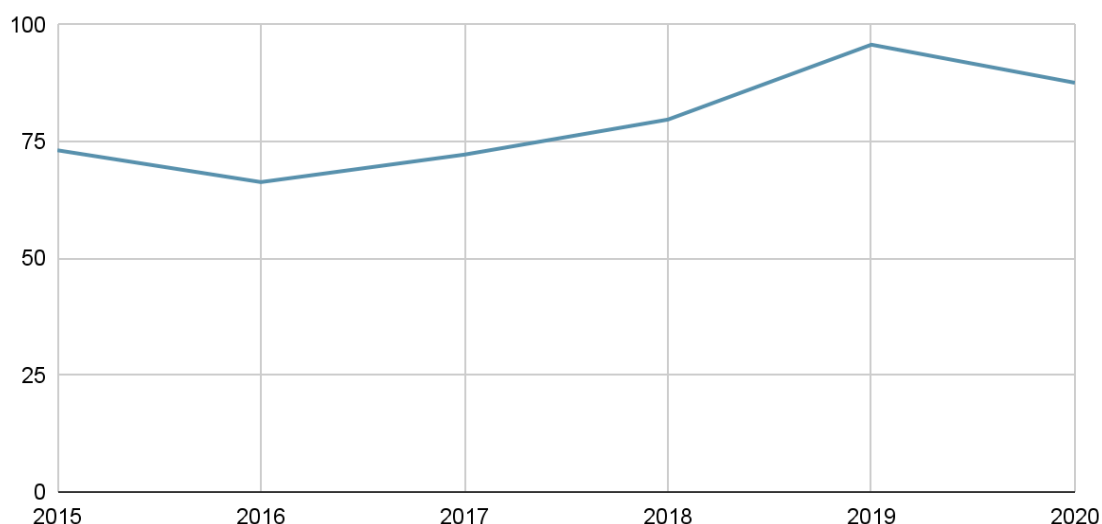
Στον αντίποδα, για τις χρονιές 2015 και 2016 τις χειρότερες επιδόσεις παρουσίασαν οι εταιρείες ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, ΕΛΧΑΛΚ και NUTRIA. Το 2017 οι επιδόσεις των εταιρειών NUTRIA και ΕΛΧΑΛΚ παραμένουν οι χειρότερες του κλάδου, ακολουθούμενες από τις ΦΑΚΛΑΡΗ και ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ. Ούτε το 2018 βελτιώθηκε η εικόνα των εταιρειών NUTRIA και ΕΛΧΑΛΚ, ακολουθούμενες αυτή την φορά από την ΕΜΕΛΚΟ. Το 2019 είναι η πέμπτη συνεχόμενη χρονιά για τις εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ και NUTRIA με τις υψηλότερη τιμές του δείκτη, η πρώτη με 0,046 η οποία είναι εμφανώς μικρότερη από τις προηγούμενες χρήσεις, και η δεύτερη με τιμή 0,041. Ακολουθεί η εταιρεία ΦΑΚΛΑΡΗ με τιμή 0,036. Τέλος, το έτος 2020 οι επιχειρήσεις NUTRIA, ΦΑΚΛΑΡΗ και ΑΒΕΑ έχουν τα χειρότερα αποτελέσματα με τιμές 0,036, 0,031 και 0,029 αντίστοιχα, όντας η έκτη συνεχόμενη χρονιά της NUTRIA που δεν κατάφερε να βελτιώσει τα αποτελέσματά της όσον αφορά τον συγκεκριμένο δείκτη.

Πίνακας 4.3.2: Μέσος χρόνος παραμονής αποθεμάτων στην αποθήκη (σε ημέρες)

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	38,91	51,58	67,24	63,51	94,13	89,96
ΜΙΝΕΡΒΑ	103,31	98,48	113,32	127,20	124,70	104,38
ΕΜΕΛΚΟ	34,75	39,38	37,00	69,50	75,63	92,91
ΗΛΕΙΑΚΗ	40,47	29,34	46,53	49,22	72,39	86,95
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	30,68	40,77	50,99	48,58	55,42	30,42
ΑΒΕΑ	89,32	89,35	88,10	88,92	111,29	148,88

ΦΑΚΛΑΡΗ	44,24	42,43	54,44	39,59	72,17	65,69
NUTRIA	39,43	36,11	34,44	35,58	42,49	44,18
TERRA CRETA	44,12	38,34	43,56	50,09	61,77	53,83
ΕΛΛΕΚΕΛ	38,26	45,41	40,41	38,52	39,46	47,37
ΦΟΥΦΑ	107,88	104,03	85,28	74,97	77,39	66,38
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	67,22	43,75	47,16	56,56	135,00	95,50
ΚΑΣΕΛΛ	93,17	79,43	84,68	47,81	80,79	87,49
ΚΕΦΑΛΑΣ	62,32	60,29	100,02	110,65	112,38	105,00
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	88,19	85,81	107,40	110,24	119,79	118,76
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	40,20	57,24	89,91	82,52	86,26	64,66
ΕΛΧΑΛΚ	249,10	238,44	227,74	298,83	301,19	183,38
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	147,69	56,30	60,75	95,28	120,98	122,51
KARPEA	32,52	33,73	31,80	40,67	59,06	56,30
LIVELIA	70,98	56,31	33,50	65,87	72,43	87,20
Μέσος όρος	73,14	66,33	72,21	79,71	95,74	87,59

Γράφημα 4.3.2: Μέσος χρόνος παραμονής αποθεμάτων στην αποθήκη (μ.ο.)

Ο συγκεκριμένος δείκτης μας ενημερώνει για τις ημέρες τις οποίες παραμένουν τα αποθέματα στις αποθήκες της κάθε επιχείρησης μέσα στην χρήση μέχρι να πωληθούν. Συνήθως οι χαμηλές τιμές του δείκτη δείχνουν μια επιτυχημένη τακτική από την πλευρά της διοίκησης και ίσως έναν ορθό προγραμματισμό παραγωγής.

Από τον παραπάνω πίνακα, η χαμηλότερη τιμή της μέσης τιμής του δείκτη φαίνεται να είναι το 2016 ενώ η υψηλότερη το 2019. Σε γενικές γραμμές όμως φαίνεται πως συνολικά τα αποθέματα του κλάδου δεν παίρνουν πάνω από 3 μήνες για να πωληθούν.

Πιο αναλυτικά, το 2015 οι εταιρείες με τις καλύτερες επιδόσεις είναι οι ΕΜΕΛΚΟ, KARPEA και ΕΛΑΙΑ ΓΗ όλες με τιμές χαμηλότερες από 35 ημέρες. Αντίθετα, η εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ έχει την χειρότερη τιμή του κλάδου με 249,10 ημέρες και ακολουθούν οι ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, ΦΟΥΦΑ και ΜΙΝΕΡΒΑ, όλες με τιμές μεγαλύτερες των 100 ημερών.

Το 2016 οι επιχειρήσεις KARPEA, NUTRIA και ΗΛΕΙΑΚΗ έχουν τις καλύτερες τιμές, ενώ ξανά οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΜΙΝΕΡΒΑ και ΦΟΥΦΑ είναι αυτές που διατηρούν τα προϊόντα τους στις αποθήκες τους περισσότερο από όλες τις υπόλοιπες.

Το 2017 βλέπουμε πως οι επιχειρήσεις KARPEA και NUTRIA συνεχίζουν να έχουν πολύ καλές τιμές, και ακολουθεί και η εταιρεία LIVELIA, η οποία παρουσιάζει την καλύτερη τιμή της καθ' όλη τη διάρκεια της ανάλυσης. Ξανά οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ και ΜΙΝΕΡΒΑ έχουν τις χειρότερες τιμές του κλάδου με 227,74 και 113,32 ημέρες αντίστοιχα, ακολουθούμενες από την ΜΠΛΑΟΥΕΛ με 107,40 ημέρες.

Το 2018 την καλύτερη τιμή έχει ξανά η εταιρεία NUTRIA μαζί με τις ΕΛΛΕΚΕΛ και ΦΑΚΛΑΡΗ, όλες με τιμή χαμηλότερη των 40 ημερών. Τις χειρότερες επιδόσεις παρουσιάζουν ξανά οι ίδιες εταιρείες με την περσινή χρήση, και σε αυτές προστίθεται και η εταιρεία ΚΕΦΑΛΑΣ.

Το 2019 οι ΕΛΛΕΚΕΛ, NUTRIA και ΕΛΑΙΑ ΓΗ έχουν τις καλύτερες τιμές του κλάδου με 39,46, 42,49 και 55,42 ημέρες αντίστοιχα. Για άλλη μια χρονιά οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ και ΜΙΝΕΡΒΑ έχουν τις χειρότερες επιδόσεις, μαζί με την εταιρεία ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ η οποία εμφανίζει τιμή 135 ημέρες, αρκετά υψηλότερη από ότι παρουσιάζει τις προηγούμενες χρονιές.

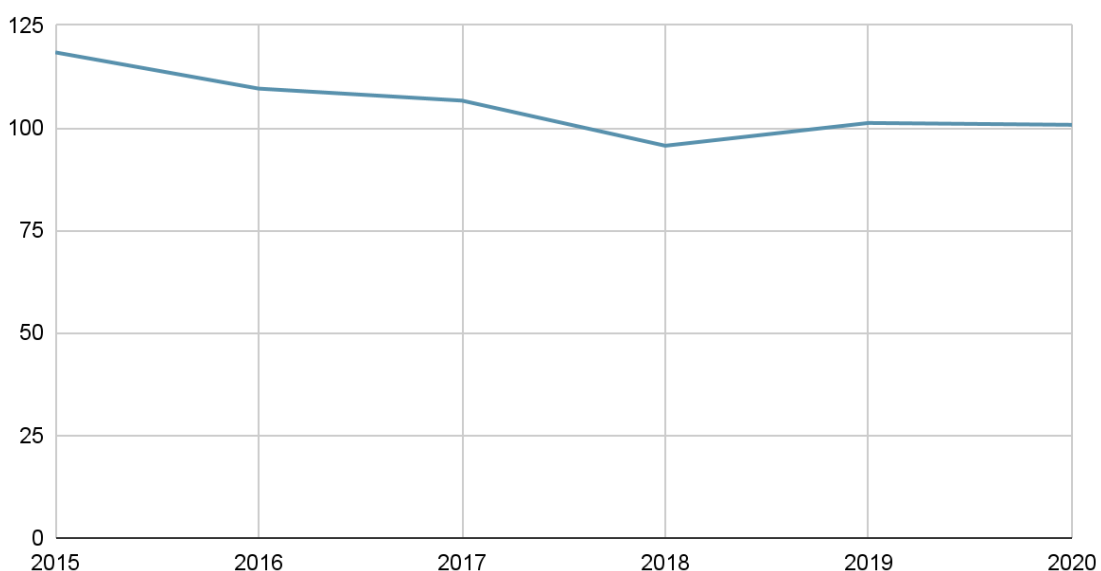
Τέλος για το 2020 οι επιχειρήσεις NUTRIA, ΕΛΛΕΚΕΛ και ΕΛΑΙΑ ΓΗ έχουν τις πιο χαμηλές τιμές του δείκτη, όλες κάτω των 50 ημερών. Αντίθετα, τις χειρότερες επιδόσεις έχει ξανά η εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ ακολουθούμενη από τις ΑΒΕΑ και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ, με τιμές 183,38, 148,88 και 122,51 ημέρες αντίστοιχα.

Πίνακας 4.3.3: Ταχύτητα είσπραξης απαιτήσεων (σε ημέρες)

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	38,61	38,76	48,38	45,91	49,30	40,90
ΜΙΝΕΡΒΑ	177,53	149,53	157,44	133,90	109,03	93,66
ΕΜΕΛΚΟ	39,36	40,75	52,73	73,15	71,93	100,33
ΗΛΕΙΑΚΗ	29,34	15,22	20,76	29,16	41,49	52,54
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	71,97	80,68	95,53	91,78	116,54	100,91

ΑΒΕΑ	57,01	62,98	89,44	85,85	103,44	137,17
ΦΑΚΛΑΡΗ	84,90	107,11	152,26	103,52	165,48	155,95
NUTRIA	211,51	204,98	198,78	179,46	188,63	193,25
TERRA CRETA	50,51	37,90	44,49	54,68	75,17	71,15
ΕΛΛΕΚΕΛ	106,94	126,77	113,68	84,81	77,71	97,53
ΦΟΥΦΑ	115,05	116,19	116,64	133,70	137,33	144,05
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	34,73	21,83	24,66	33,71	57,03	29,26
ΚΑΣΕΛΛ	129,26	107,54	139,67	97,61	142,16	163,00
ΚΕΦΑΛΑΣ	85,97	81,83	111,11	97,81	98,70	84,97
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	88,11	59,27	54,88	70,97	94,63	77,39
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	52,24	44,25	40,17	40,06	42,12	27,56
ΕΛΧΑΛΚ	737,69	553,78	431,74	291,58	225,69	188,17
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	85,51	139,35	89,74	80,50	97,74	102,02
KARPEA	68,77	45,70	58,85	78,88	51,36	39,92
LIVELIA	103,03	156,95	91,92	105,77	78,43	115,03
Μέσος όρος	118,40	109,57	106,64	95,64	101,19	100,74

Γράφημα 4.3.3: Ταχύτητα είσπραξης απαιτήσεων (μ.ο.)

Αυτός ο δείκτης μας ενημερώνει για το πόσες ημέρες χρειάστηκαν οι πελάτες να αποπληρώσουν τα χρέη τους προς την επιχείρηση. Μικρότερη τιμή του δείκτη, σημαίνει πως η εταιρεία εισπράττει γρηγορότερα. Όπως παρατηρούμε, για όλα τα χρόνια της μελέτης οι

μέσες τιμές του αριθμοδείκτη είναι αρκετά κοντά μεταξύ τους, με μικρότερη τιμή το 2018 με 95,64 ημέρες και μεγαλύτερη το 2015 με 118,40 ημέρες.

Επιπλέον, παρατηρούμε πως διαχρονικά οι πελάτες των εταιρειών ΗΛΕΙΑΚΗ, ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΑΓΡΟΒΙΜ είναι αυτοί που αποπληρώνουν τα χρέη τους γρηγορότερα σε σχέση με τους πελάτες των υπολοίπων εταιρειών, καθώς η μέση τιμή των ημερών για όλα τα έτη είναι 31,42 , 33,54 , 41,07 και 43,64 ημέρες αντίστοιχα.

Από την άλλη πλευρά, οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ και ΝUTRIA είναι αυτές οι οποίες διαχρονικά έχουν τις μεγαλύτερες τιμές του δείκτη ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων, με 404,78 και 196,10 ημέρες αντίστοιχα. Όσον αφορά την εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ βλέπουμε πως από την αρχή της ανάλυσης μέχρι το τέλος ο δείκτης έχει πτωτική τάση, πράγμα που πιθανότατα σημαίνει πως η εταιρεία έχει ξεκινήσει κάποια αλλαγή πολιτικής πάνω στο συγκεκριμένο κομμάτι και προσπαθεί να το διορθώσει. Αρκετά μεγάλους χρόνους αποπληρωμής έχουν επίσης οι εταιρείες ΜΙΝΕΡΒΑ,ΚΑΣΕΛΛ ΦΑΚΛΑΡΗ και ΦΟΥΦΑ με μέσες τιμές για όλα τα χρόνια μεγαλύτερες από 125 ημέρες.

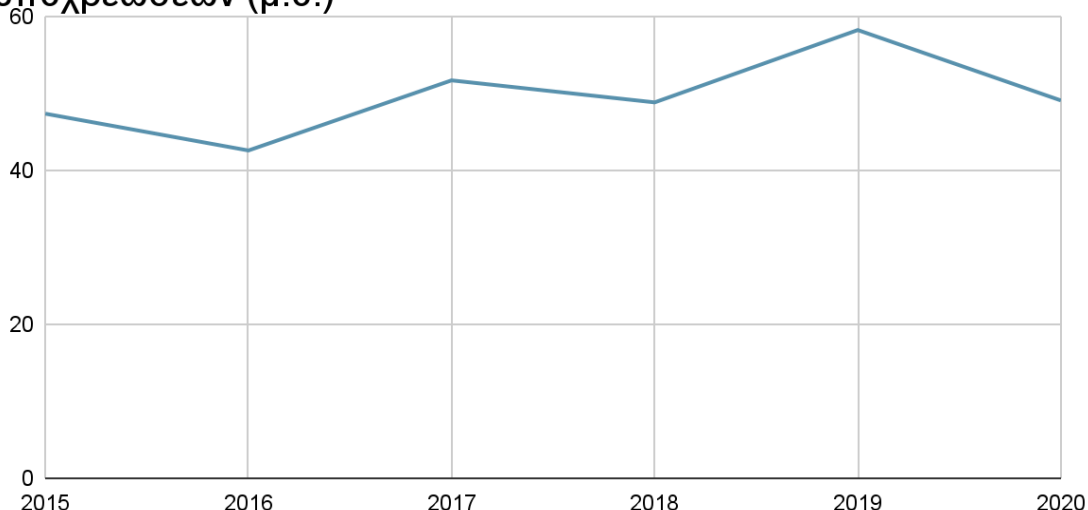
Πίνακας 4.3.4: Περίοδος αποπληρωμής εμπορικών υποχρεώσεων (σε ημέρες)

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	31,56	55,71	55,72	51,08	65,59	58,37
ΜΙΝΕΡΒΑ	91,18	96,80	84,22	102,09	77,11	67,99
ΕΜΕΛΚΟ	11,24	5,28	5,70	6,98	14,71	7,38
ΗΛΕΙΑΚΗ	47,35	17,17	56,67	42,10	87,98	79,24
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	46,93	49,50	57,66	55,89	50,52	30,66
ΑΒΕΑ	57,21	62,49	76,43	71,32	97,56	101,11
ΦΑΚΛΑΡΗ	55,40	83,25	105,83	79,56	126,91	85,12
ΝUTRIA	19,51	14,67	39,07	40,82	50,17	38,19
TERRA CRETA	28,58	20,03	21,68	25,16	24,13	29,65
ΕΛΛΕΚΕΛ	15,66	65,40	66,66	22,67	27,60	36,92
ΦΟΥΦΑ	26,18	23,05	28,54	13,65	12,83	15,47
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	0,68	20,95	26,34	31,62	64,37	34,36
ΚΑΣΕΛΛ	86,30	85,82	103,49	78,85	89,61	104,68
ΚΕΦΑΛΑΣ	89,85	63,91	116,82	118,99	100,73	69,59
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	46,31	28,90	30,96	34,81	50,47	42,57
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	20,61	19,38	29,29	23,92	33,86	20,52
ΕΛΧΑΛΚ	220,73	85,44	63,49	48,88	64,13	59,19

ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	-3,38	27,75	20,21	65,62	71,49	72,17
KARPEA	50,17	26,29	40,77	47,99	38,48	13,79
LIVELIA	5,42	0,00	4,39	14,89	16,57	14,92
Μέσος όρος	47,37	42,59	51,70	48,84	58,24	49,09

Γράφημα 4.3.4: Περίοδος αποπληρωμής εμπορικών υποχρεώσεων (μ.ο.)

Ο συγκεκριμένος δείκτης μας πληροφορεί για τον αριθμό των ημερών που χρειάστηκε η επιχείρηση για να αποπληρώσει τους προμηθευτές της. Μεγάλη τιμή σημαίνει αργούς ρυθμούς αποπληρωμής των οφειλών ενώ μικρή τιμή σημαίνει πως οι προμηθευτές λαμβάνουν τις απαιτήσεις τους γρήγορα.

Όπως και με τον προηγούμενο δείκτη παρατηρούμε από τον πίνακα πως οι μέσες τιμές του κλάδου κυμαίνονται για όλες τις χρονιές σε αρκετά κοντινά επίπεδα, με το 2016 να έχει την χαμηλότερη μέση τιμή 42,59 ημέρες ενώ το 2019 να έχει την υψηλότερη τιμή με 58,24 ημέρες.

Πιο αναλυτικά, οι εταιρείες ΕΜΕΛΚΟ και LIVELIA διατηρούν τις καλύτερες σχέσεις του εξεταζόμενου κλάδου με τους προμηθευτές τους όσον αφορά το συγκεκριμένο κομμάτι καθώς βλέπουμε πως για όλα τα εξεταζόμενα χρόνια, τους αποπληρώνουν σε λιγότερο από δεκαεπτά ημέρες.

Το 2015 πολύ καλές τιμές είχαν και οι εταιρείες ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ με τιμή μικρότερη της μιας ημέρας, και ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ με -3,38 ημέρες, πράγμα που σημαίνει πως οι προμηθευτές χρειάστηκε να καλύψουν κάποια διαφορά από προηγούμενα έτη. Αντίθετα, οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ, ΜΙΝΕΡΒΑ και ΚΕΦΑΛΑΣ χρειάστηκαν 220,73, 91,18 και 89,95 ημέρες αντίστοιχα.

Το 2016 ήταν πολύ καλή χρονιά και για την εταιρεία NUTRIA καθώς είχε την καλύτερή της επίδοση στα χρόνια της ανάλυσης με 14,67 ημέρες. Οι εταιρείες ΕΛΧΑΛΚ και ΜΙΝΕΡΒΑ

συνεχίζουν να έχουν τιμές υπερδιπλάσιες της μέσης τιμής του κλάδου που είναι 42,59, όπως επίσης και η εταιρεία ΚΑΣΕΛΛ.

Το έτος 2017 πολύ καλή τιμή με 20,21 ημέρες έχει και η εταιρεία ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ. Αντίθετα, οι εταιρείες ΚΕΦΑΛΑΣ, ΚΑΣΕΛΛ και ΦΑΚΛΑΡΗ έχουν τιμές του δείκτη μεγαλύτερες των 100 ημερών.

Το 2018 τις καλύτερες επιδόσεις μαζί με τις προαναφερθείσες εταιρείες ΕΜΕΛΚΟ και LIVELIA, έχει και η εταιρεία ΦΟΥΦΑ, καθώς όλες αποπλήρωσαν τις εμπορικές τους υποχρεώσεις σε λιγότερο από δεκαπέντε ημέρες. Η εταιρεία ΦΑΚΛΑΡΗ παρότι έριξε την τιμή του δείκτη κατά πάνω από 25 ημέρες σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, παραμένει μαζί με τις εταιρείες ΚΕΦΑΛΑΣ και ΜΙΝΕΡΒΑ σε αυτές με τις χειρότερες επιδόσεις.

Το 2019 οι ίδιες εταιρείες με την περσινή χρονιά συνεχίζουν να έχουν τις καλύτερες τιμές του κλάδου. Παράλληλα, οι εταιρείες ΦΑΚΛΑΡΗ και ΚΕΦΑΛΑΣ συνεχίζουν έχουν υψηλές τιμές του δείκτη με 126,91 και 100,73 ημέρες αντίστοιχα , ακολουθούμενες από την ΑΒΕΑ με τιμή 97,56 ημέρες.

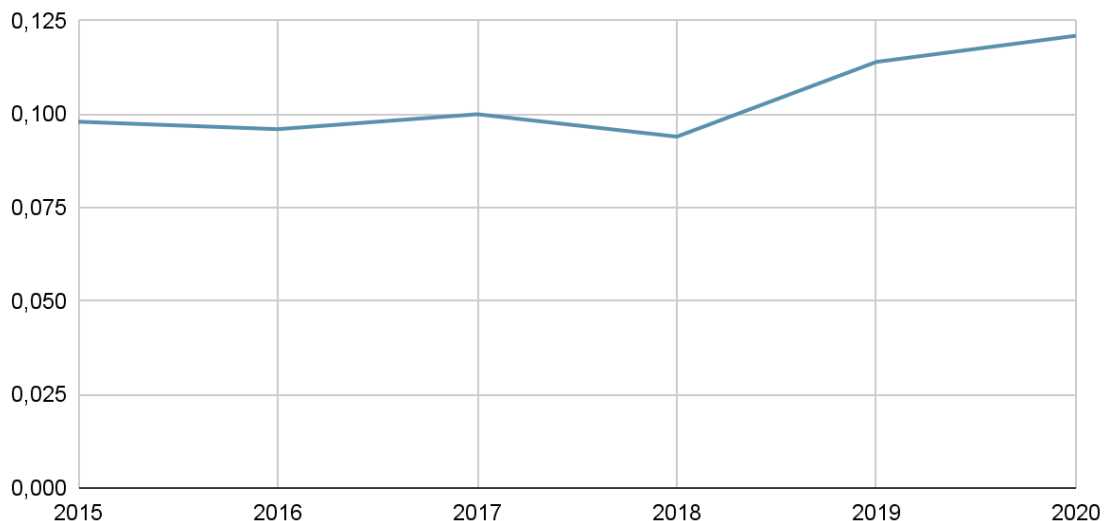
Τέλος, μαζί με τις LIVELIA και ΕΜΕΛΚΟ, η εταιρεία ΚΑΡΡΕΑ είχε την καλύτερή της χρονιά όσον αφορά τον συγκεκριμένο δείκτη καθώς χρειάστηκε λιγότερο από δύο εβδομάδες για να ανταπεξέλθει στις εμπορικές τις υποχρεώσεις. Αντίθετα, οι εταιρείες ΚΑΣΕΛΛ, ΑΒΕΑ και ΦΑΚΛΑΡΗ είχαν τις υψηλότερες τιμές του κλάδου με 104,68, 101,11 και 85,12 ημέρες αντίστοιχα.

Πίνακας 4.3.5: Δείκτης σημασίας γενικών και διοικητικών εξόδων

Επιχειρήσεις	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	0,083	0,081	0,080	0,097	0,099	0,084
ΜΙΝΕΡΒΑ	0,183	0,170	0,181	0,168	0,188	0,201
ΕΜΕΛΚΟ	0,059	0,064	0,069	0,085	0,103	0,144
ΗΛΕΙΑΚΗ	0,085	0,056	0,051	0,049	0,059	0,055
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	0,035	0,012	0,013	0,012	0,015	0,016
ΑΒΕΑ	0,089	0,063	0,063	0,061	0,073	0,086
ΦΑΚΛΑΡΗ	0,057	0,052	0,062	0,057	0,080	0,071
NUTRIA	0,067	0,064	0,064	0,100	0,080	0,090
TERRA CRETA	0,114	0,069	0,064	0,082	0,088	0,068
ΕΛΛΕΚΕΛ	0,067	0,077	0,046	0,052	0,070	0,063
ΦΟΥΦΑ	0,086	0,059	0,076	0,087	0,089	0,107

ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	0,085	0,064	0,069	0,070	0,108	0,099
ΚΑΣΕΛΛ	0,234	0,218	0,463	0,268	0,469	0,433
ΚΕΦΑΛΑΣ	0,047	0,030	0,048	0,000	0,000	0,000
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	0,211	0,184	0,202	0,195	0,209	0,228
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	0,050	0,046	0,055	0,057	0,066	0,067
ΕΛΧΑΛΚ	0,101	0,344	0,082	0,155	0,129	0,141
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	0,107	0,101	0,121	0,139	0,118	0,137
ΚΑΡΡΕΑ	0,123	0,131	0,133	0,153	0,165	0,182
LIVELIA	0,074	0,033	0,054	0,000	0,077	0,148
Μέσος όρος	0,098	0,096	0,100	0,094	0,114	0,121

Γράφημα 4.3.5: Δείκτης σημασίας γενικών και διοικητικών εξόδων (μ.ο.)

Ο δείκτης σημασίας γενικών και διοικητικών εξόδων μας δείχνει σε τι μέγεθος χρησιμοποιεί η επιχείρηση τις πωλήσεις της, για να καλύψει αυτά της τα έξοδα. Όπως παρατηρούμε από τον πίνακα οι μέσες τιμές του κλάδου για τις χρονιές 2015 έως και 2018 είναι πολύ κοντά μεταξύ τους. Στις επόμενες δύο χρονιές βλέπουμε μια αύξηση της μέσης τιμής και δη το 2020 όπου φτάνει το 0,121, την υψηλότερη τιμή του δείκτη στα χρόνια της ανάλυσης.

Πιο συγκεκριμένα οι εταιρείες ΚΕΦΑΛΑΣ, με τα γενικά και διοικητικά έξοδα να είναι μηδενικά από το 2018 έως το 2020, ΕΛΑΙΑ ΓΗ και ΗΛΕΙΑΚΗ ήταν αυτές με τα πιο καλά αποτελέσματα για όλα τα χρόνια της ανάλυσης με μέσες τιμές 0,021, 0,017 και 0,059 αντίστοιχα. Η εταιρεία ΗΛΕΙΑΚΗ αν και είχε σχετικά υψηλή τιμή του δείκτη το 2015, κατάφερε να την μειώσει τις

επόμενες χρονιές. Ενδιαφέρον έχει και η εταιρεία LIVELIA η οποία το 2018 δεν παρουσίασε καθόλου διοικητικά έξοδα.

Από την άλλη μεριά, οι εταιρείες με τα υψηλότερα γενικά και διοικητικά έξοδα είναι οι ΚΑΣΕΛΛ, ΜΠΛΑΟΥΕΛ και ΜΙΝΕΡΒΑ με μέσες τιμές του δείκτη 0,347, 0,205 και 0,182 αντίστοιχα, όλες πολύ πάνω από τον μέσο όρο του κλάδου. Εδώ ενδιαφέρον παρουσιάζει η εταιρεία ΕΛΧΑΛΚ η οποία φαίνεται να έχει πολύ αυξημένα γενικά και διοικητικά έξοδα την χρονιά 2016, συγκρίνοντάς το αποτέλεσμα με άλλες χρονιές αλλά και με τον μέσο όρο του κλάδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Πολυκριτήρια Μέθοδος PROMETHEE

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο αρχικά θα γίνει αναφορά στο θεωρητικό υπόβαθρο της μεθόδου PROMETHEE. Έπειτα θα ακολουθήσει μια σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε για την εφαρμογή της μεθόδου, και στο τέλος θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα και η κατάταξη όλων των επιχειρήσεων. Στην παρούσα διπλωματική εργασία θα γίνει εφαρμογή της μεθόδου PROMETHEE II, καθώς αυτή μας επιτρέπει την σύνθεση κριτηρίων για την συνολική αξιολόγηση των εταιρειών.

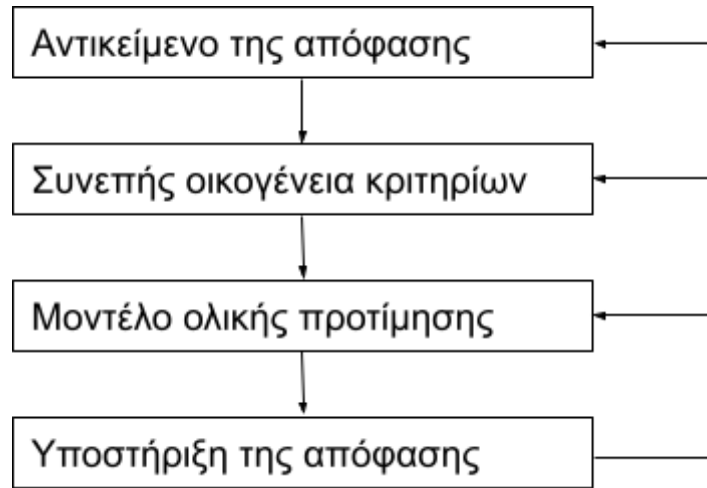
5.1 Πολυκριτήρια Ανάλυση Αποφάσεων

Η πολυκριτήρια ανάλυση αποφάσεων (multicriteria decision aid - MCDA ή multicriteria decision making - MCDM) αποτελεί έναν εξελιγμένο χώρο της επιχειρησιακής έρευνας. Οι τελευταίες τρεις δεκαετίες έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξή της, τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά.

Είναι πια προφανές πως η διαχείριση σύνθετων προβλημάτων λήψης αποφάσεων, δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσω μιας μονομερούς και μονοδιάστατης ανάλυσης. Αυτό βοήθησε την ανάπτυξη και την ευρεία εξάπλωση της πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων. Η προσπάθεια να συνυπολογιστούν όλες οι παράμετροι ενός προβλήματος αλλά και να εξεταστούν όλοι οι παράγοντες που παίζουν ρόλο στην λήψη της πιο ενδεδειγμένης απόφασης, δημιουργεί ένα πρόβλημα το οποίο έχει να κάνει με το πως θα γίνει η σύνθεση όλων αυτών των παραμέτρων, και αυτό ακριβώς είναι που πρέπει να λυθεί με τη χρήση της πολυκριτήριας ανάλυσης. Η πολυκριτήρια ανάλυση διαφέρει από τις άλλες μεθοδολογίες καθώς κατά τη σύνθεση όλων των πολύπλοκων παραμέτρων ενός προβλήματος, ο αποφασίζων έχει πια ενεργό ρόλο, και ξεφεύγει από το πλαίσιο της απλής παρακολούθησης και εφαρμογής των αποτελεσμάτων μαθηματικών υποδειγμάτων. Επιτρέπει τον εντοπισμό μιας μεμονωμένης προτιμώμενης εναλλακτικής λύσης ή την κατάταξη ή τη σύντομη λίστα πιθανών εναλλακτικών. Επίσης, παρέχει ένα πλαίσιο για τη διερεύνηση των συμβιβασμών μεταξύ διαφορετικών επιλογών.

Τα στάδια τα οποία ακολουθούνται για την αντιμετώπιση πολυκριτήριων προβλημάτων φαίνονται στο επόμενο σχήμα.

Σχήμα 5.1: Τα στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στα πλαίσια της Πολυκριτήριας Ανάλυσης (Δούμπος, 2009)

5.2 Η μέθοδος PROMETHEE

Οι μέθοδοι πολυκριτήριας ανάλυσης PROMETHEE (Preference Ranking Organization METHod for Enrichment Evaluation) και πιο συγκεκριμένα οι PROMETHEE I (μερική κατάταξη) και PROMETHEE II (ολική κατάταξη), αναπτύχθηκαν από τους Brans, Mareschal και Vincke, την δεκαετία του 1980 και ανήκουν στην οικογένεια των μεθόδων υπεροχής. Η χρήση της συγκεκριμένης μεθοδολογίας είναι ευρεία σε τομείς Βιομηχανίας, Ανθρώπινου δυναμικού, Τραπεζικών Συστημάτων, Επενδύσεων, Θετικών Επιστημών, Τουρισμού και άλλους. Η επιτυχία και η δημοφιλία αυτής της μεθοδολογίας ακόμη και σήμερα, βασίζεται στις μαθηματικές της ιδιότητες και την ευχρηστία της. Η φάση της ανάπτυξης της σχέσης υπεροχής που βασίζονται αυτές οι δύο μέθοδοι, στηρίζεται στον προσδιορισμό του δείκτη προτίμησης (preference index) $\pi(x_i, x_j)$:

$$\pi(x_i, x_j) = \sum_{k=1}^n w_k p_k(x_{ik}, x_{jk})$$

Ο μερικός δείκτης προτίμησης $p_k(x_{ik}, x_{jk})$ για το κριτήριο x_k ορίζεται συναρτήσει της διαφοράς $x_{ik} - x_{jk}$ μεταξύ των επιδόσεων των δύο εναλλακτικών στο κριτήριο x_k .

Ειδικότερα:

$$p_k(x_i, x_j) = \begin{cases} 0 & , x_{ik} < x_{jk} \\ h_k(x_{ik} - x_{jk}) & , x_{ik} \geq x_{jk} \end{cases}$$

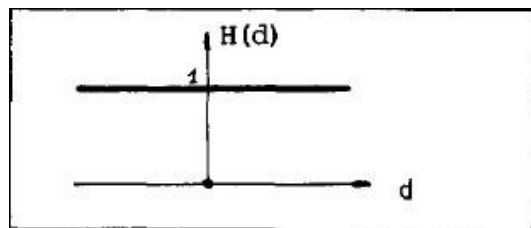
Η συνάρτηση h_k σχηματίζεται σύμφωνα με έξι τύπους γενικευμένων κριτηρίων (generalized criteria):

1. Σύνηθες κριτήριο :

Για αυτή την περίπτωση, εάν και μόνο εάν $x_{ik} = x_{jk}$, τότε υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των εναλλακτικών x_i και x_j . Σαφή προτίμηση της x_i έναντι της x_j , έχουμε εάν $x_{ik} > x_{jk}$. Η μορφή της συνάρτησης h_k είναι:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = f(x) = \begin{cases} 0 & , x_{ik} = x_{jk} \\ 1 & , x_{ik} > x_{jk} \end{cases}$$

Γραφική απεικόνιση Σύνηθες κριτηρίου
(usual criterion):

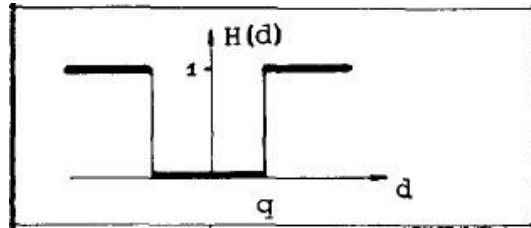
2. Σχεδόν κριτήριο :

Στην περίπτωση αυτού του κριτηρίου, όταν η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ των εκτιμήσεων των εναλλακτικών είναι μικρότερη από ένα όριο αδιαφορίας q_k , τότε θεωρείται πως υπάρχει αδιαφορία ανάμεσα στις x_i και x_j εναλλακτικές στο κριτήριο x_k .

Εάν η παραπάνω διαφορά είναι μεγαλύτερη ή ίση με το όριο αδιαφορίας, τότε η προτίμηση είναι ξεκάθαρη και η συνάρτηση h_k θα γίνει:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0 & , x_{ik} - x_{jk} < q_k \\ 1 & , x_{ik} - x_{jk} \geq q_k \end{cases}$$

Γραφική απεικόνιση Σχεδόν κριτηρίου
(quasi criterion):

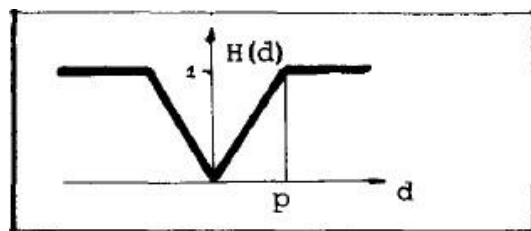

3. Κριτήριο γραμμικής προτίμησης :

Εάν υπάρχει ένα κατώφλι προτίμησης p_k και ισχύει ότι $x_{ik} - x_{jk} \leq p_k$, τότε ο βαθμός προτίμησης για την x_i αυξάνεται γραμμικά σε συνάρτηση με την παραπάνω διαφορά. Όταν $x_{ik} - x_{jk} > p_k$, τότε η προτίμηση είναι ξεκάθαρη. Έτσι, η μορφή της συνάρτησης h_k θα είναι:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} \frac{x_{ik} - x_{jk}}{p_k} & , x_{ik} - x_{jk} \leq p_k \\ 1 & , x_{ik} - x_{jk} > p_k \end{cases}$$

Γραφική απεικόνιση κριτηρίου γραμμικής προτίμησης
(criterion with linear preference):

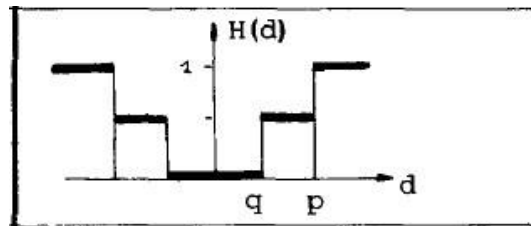
4. Κριτήριο επιπέδου :

Στο κριτήριο αυτό θεωρείται ότι χρησιμοποιείται τόσο το κατώφλι αδιαφορίας, όσο και το κατώφλι προτίμησης. Εάν $q_k < x_{ik} - x_{jk} \leq p_k$ τότε έχουμε ελαφρά προτίμηση για την εναλλακτική x_i . Στις υπόλοιπες περιπτώσεις ισχύουν όσα παρατηρήθηκαν στα 2 προηγούμενα γενικευμένα κριτήρια. Δηλαδή:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0 & , x_{ik} - x_{jk} \leq q_k \\ 0,5 & , x_{ik} - x_{jk} \in (q_k, p_k] \\ 1 & , x_{ik} - x_{jk} > p_k \end{cases}$$

Γραφική απεικόνιση Κριτηρίου επιπέδου
(level criterion):

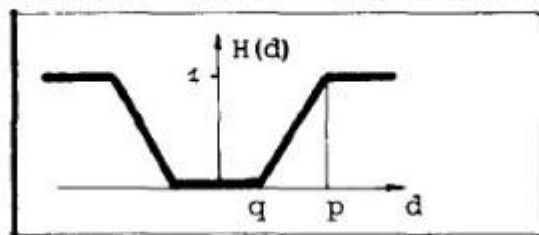

5. Κριτήριο γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας :

Εδώ, ο βαθμός προτίμησης ξεκινάει από το μηδέν και ξεκινάει να αυξάνεται γραμμικά ως τη μονάδα, όταν η τιμή της διαφοράς $x_{ik} - x_{jk}$ είναι ανάμεσα στο όριο αδιαφορίας και προτίμησης. Έτσι η συνάρτηση h_k διαμορφώνεται ως εξής:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0 & , x_{ik} - x_{jk} \leq q_k \\ \frac{x_{ik} - x_{jk} - q_k}{p_k - q_k} & , x_{ik} - x_{jk} \in (q_k, p_k] \\ 1 & , x_{ik} - x_{jk} > p_k \end{cases}$$

Γραφική απεικόνιση Κριτηρίου γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας
(criterion with linear preference and indifference area):

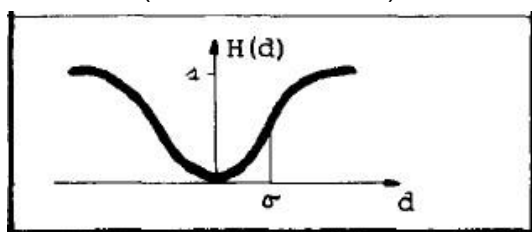

6. Κριτήριο του Gauss :

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, έχουμε μια συνεχή συνάρτηση που περιγράφει τον βαθμό προτίμησης, η οποία έχει την παρακάτω μορφή (η αλλαγή καμπυλότητας καθορίζεται από την παράμετρο σ) :

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = 1 - e^{\left(\frac{-(x_{ik} - x_{jk})^2}{2\sigma^2} \right)}$$

Γραφική απεικόνιση Κριτηρίου του Gauss
(Gaussian criterion):

Μπορούμε πια να υπολογίσουμε τον δείκτη προτίμησης για όλα τα ζεύγη εναλλακτικών, εξετάζοντας ταυτόχρονα όλα τα κριτήρια εκτίμησης. Οι τιμές του δείκτη προτίμησης είναι μεταξύ του κλειστού διαστήματος 0 έως 1 και έτσι:

- $\pi(x_i, x_j) \approx 0 \Rightarrow$ η x_i υπερέχει οριακά έναντι της x_j
- $\pi(x_i, x_j) \approx 1 \Rightarrow$ η x_i υπερέχει ισχυρά έναντι της x_j

Για να ταξινομήσουμε τις εναλλακτικές λύσεις, εκμεταλλευόμενοι την σχέση υπεροχής που προκύπτει, ορίζουμε δύο μεγέθη.

Η Ροή Εισόδου (entering flow) ή Αρνητική Ροή:

$$\varphi^-(x_i) = \frac{1}{m-1} \sum_{j=1}^m \pi(x_i, x_j)$$

Η Ροή Εξόδου (leaving flow) ή Θετική Ροή:

$$\varphi^+(x_i) = \frac{1}{m-1} \sum_{j=1}^m \pi(x_j, x_i)$$

Με το m μα ισούται με το πλήθος των εναλλακτικών προς αξιολόγηση.

Με την Ροή Εισόδου και την Ροή Εξόδου, έχουμε ουσιαστικά μια πρώτη ταξινόμηση για όλες τις εναλλακτικές. Η εξερχόμενη ροή $\varphi^+(x_i)$ μας δείχνει πως η εναλλακτική x_i υπερέχει ως προς τις υπόλοιπες, ενώ η εισερχόμενη ροή $\varphi^-(x_i)$ δηλώνει πως οι άλλες εναλλακτικές υπερέχουν της x_i .

Κάνοντας την αφαίρεση, ροή εξόδου μείον τη ροή εισόδου, προκύπτει η Καθαρή Ροή για κάθε εναλλακτική:

$$\varphi(x_i) = \varphi^+(x_i) - \varphi^-(x_i)$$

Η Καθαρή Ροή μας δείχνει ουσιαστικά πως αξιολογείται συνολικά η εναλλακτική x_i σε σχέση με όλες τις υπόλοιπες. Ακολουθώντας την μεθοδολογία PROMETHEE II, καταλήγουμε σε με τελική ταξινόμηση όλων των εναλλακτικών από τη μεγαλύτερη τιμή, άρα και την καλύτερη, προς τη μικρότερη τιμή, δηλαδή τη χειρότερη. Η σχέση ασυγκριτότητας δεν λαμβάνεται υπόψη, και η κατάταξη καθορίζεται ως εξής:

$$x_i > x_j \Leftrightarrow \varphi(x_i) > \varphi(x_j)$$

$$x_i \sim x_j \Leftrightarrow \varphi(x_i) = \varphi(x_j)$$

5.3 Εφαρμογή Μεθόδου PROMETHEE

Από το σύνολο των χρηματοοικονομικών δεικτών που έχουν αναλυθεί σε αυτή την εργασία, αυτοί που χρησιμοποιήθηκαν ως κριτήρια, είναι οι παρακάτω:

1. Δείκτης Γενικής Ρευστότητας
2. Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας
3. Δείκτης Επιβάρυνσης από Χρηματοοικονομικά Έξοδα
4. Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους
5. Δείκτης Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού
6. Δείκτης Βιομηχανικής Αποδοτικότητας
7. Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης
8. Δείκτης Μέσου Χρόνου Παραμονής Αποθεμάτων στην Αποθήκη

Η τελική επιλογή των αριθμοδεικτών έγινε με τη βοήθεια της στατιστικής μεθόδου της παραγοντικής ανάλυσης, μέσω του προγράμματος SPSS Statistics.

Ακόμα, από τους έξι τύπους γενικών κριτηρίων για τη συνάρτηση h_k που αναφέρθηκαν παραπάνω, χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο του Gauss.

5.3.1 Βάρη Κριτηρίων

Οι παραχωρήσεις του αναλυτή ή του αποφασίζοντα αναπαρίστανται ποσοτικά από τους συντελεστές στάθμισης σε ένα μοντέλο αξιών. Ωστόσο, επειδή είναι δύσκολο να προσδιοριστούν με ακρίβεια τα βάρη, υπάρχουν διάφορες μεθοδολογίες οι οποίες μας βοηθούν να τα υπολογίσουμε προσεγγιστικά.

Το ποια θα επιλέξουμε έχει να κάνει με την φύση του εκάστοτε προβλήματος και την προτίμηση του αναλυτή ή του αποφασίζοντα. Πρέπει βέβαια να έχουμε πάντα υπόψιν μας ότι ισχύει ο παρακάτω περιορισμός:

$$\sum_j^n w_j = 1$$

Όπου w_j είναι το βάρος του j-οστού κριτηρίου.

Ενδεικτικά, μερικές από τις μεθοδολογίες προσδιορισμού βαρών είναι οι: Equal Weighting (Ισοβαρή), Direct Assessment (Άμεση Εκτίμηση), ROC (Rank Order Centroid), SIMOS (γνωστή και ως μέθοδος των καρτών), AHP (Analytical Hierarchy Process), και άλλες.

Στην συγκεκριμένη διπλωματική εργασία θα ακολουθηθεί η μεθοδολογία Equal Weighting. Αυτό σημαίνει πως όλα τα κριτήρια αξιολόγησης θα έχουν την ίδια σημασία. Έτσι, θα σχηματιστεί μια γενική εικόνα της τελικής ταξινόμησης των επιχειρήσεων. Λόγω του περιορισμού που αναφέρθηκε παραπάνω, τα βάρη των κριτηρίων θα υπολογιστούν από την εξής σχέση:

$$w_j(EW) = \frac{1}{n}, j = 1, \dots, n$$

Όπου n είναι το πλήθος των κριτηρίων αξιολόγησης.

Άρα, τα βάρη που χρησιμοποιήθηκαν για την παρούσα εργασία, είναι τα παρακάτω:

w_1	w_2	w_3	w_4	w_5	w_6	w_7	w_8
0,125	0,125	0,125	0,125	0,125	0,125	0,125	0,125

Όπου:

w_1 : το βάρος του δείκτη Γενικής Ρευστότητας.

w_2 : το βάρος του δείκτη Άμεσης Ρευστότητας.

w_3 : το βάρος του δείκτη Επιβάρυνσης από Χρηματοοικονομικά Έξοδα.

w_4 : το βάρος του δείκτη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους.

w_5 : το βάρος του δείκτη Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού.

w_6 : το βάρος του δείκτη Βιομηχανικής Αποδοτικότητας.

w_7 : το βάρος του δείκτη Ταχύτητας Κυκλοφορίας Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης.

w_8 : το βάρος του δείκτη Μέσου Χρόνου Παραμονής Αποθεμάτων στην Αποθήκη.

5.4 Αποτελέσματα μεθόδου PROMETHEE

Καταρχάς, στον πίνακα 5.4.1 βλέπουμε τα αποτελέσματα των επιχειρήσεων, δηλαδή τις ολικές ροές της κάθε μίας για όλες τις χρονιές. Όσο πιο υψηλή είναι η τιμή, τόσο καλύτερη θέση καταλαμβάνει η επιχείρηση. Όπως έχει αναλυθεί παραπάνω, με βάση τις ολικές ροές καταλήξαμε στην τελική κατάταξη των εταιρειών ανά έτος, η οποία φαίνεται στον πίνακα 5.4.2.

Πίνακας 5.4.1: Ολικές ροές επιχειρήσεων

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	-0.0789	-0.0444	-0.2276	-0.2367	0.0316	0.0202
ΜΙΝΕΡΒΑ	0.0923	-0.0003	0.0760	0.1166	0.0300	-0.0576
ΕΜΕΛΚΟ	0.1057	0.1283	0.0236	-0.0533	-0.0788	-0.3018
ΗΛΕΙΑΚΗ	-0.4281	-0.1606	-0.3210	-0.1671	-0.0820	-0.0774
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	0.1866	-0.0063	0.0745	-0.1257	0.1131	0.2700
ΑΒΕΑ	-0.0214	-0.0567	0.0363	0.0782	-0.0896	-0.2296
ΦΑΚΛΑΡΗ	-0.1351	-0.1382	-0.1395	-0.1775	-0.3122	-0.4112
NUTRIA	-0.1827	-0.1420	-0.0716	-0.1895	-0.2882	-0.0541
TERRA CRETA	-0.1447	0.0310	0.1178	0.1314	0.3239	0.3708
ΕΛΛΕΚΕΛ	0.0624	0.0152	-0.0400	0.1387	0.4462	0.3264
ΦΟΥΦΑ	0.2385	0.1903	0.4137	0.4000	0.4634	0.5572
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	0.1121	-0.0210	0.0381	-0.0510	-0.1126	-0.0277
ΚΑΣΕΛΛ	-0.1033	-0.1639	-0.1622	-0.2411	-0.1547	-0.2086
ΚΕΦΑΛΑΣ	0.0139	0.0023	-0.1463	0.0208	-0.1840	-0.0031
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	0.0905	0.0511	-0.1105	-0.0278	-0.2260	-0.0312
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	-0.2089	-0.3019	-0.3090	-0.2866	-0.3287	-0.3993
ΕΛΧΑΛΚ	-0.1461	-0.2134	-0.1440	0.3725	-0.1366	-0.1528
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	-0.0058	0.0510	0.1199	0.0364	-0.0778	-0.1562
KARPEA	0.2750	0.3643	0.3358	0.1294	0.4176	0.4154
LIVELIA	0.2779	0.4151	0.4361	0.1324	0.2454	0.1503

Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε τις Ολικές Ροές που αντιστοιχούν σε κάθε εταιρεία για όλα τα έτη της ανάλυσης.

Πίνακας 5.4.2: Τελική κατάταξη επιχειρήσεων

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΓΡΟΒΙΜ	13	13	18	18	7	7
ΜΙΝΕΡΒΑ	7	10	6	7	8	12
ΕΜΕΛΚΟ	6	4	10	13	10	18
ΗΛΕΙΑΚΗ	20	17	20	15	11	13
ΕΛΑΙΑ ΓΗ	4	11	7	14	6	5
ΑΒΕΑ	12	14	9	8	12	17
ΦΑΚΛΑΡΗ	15	15	14	16	19	20
NUTRIA	18	16	12	17	18	11
TERRA CRETA	16	7	5	5	4	3
ΕΛΛΕΚΕΛ	9	8	11	3	2	4
ΦΟΥΦΑ	3	3	2	1	1	1
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ	5	12	8	12	13	9
ΚΑΣΕΛΛ	14	18	17	19	15	16
ΚΕΦΑΛΑΣ	10	9	16	10	16	8
ΜΠΛΑΟΥΕΛ	8	5	13	11	17	10
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ	19	20	19	20	20	19
ΕΛΧΑΛΚ	17	19	15	2	14	14
ΔΗΜΑΡΑΚΗΣ	11	6	4	9	9	15
KARPEA	2	2	3	6	3	2
LIVELIA	1	1	1	4	5	6

Στον παραπάνω πίνακα κατάταξης οι τρεις εταιρείες με τις υψηλότερες επιδόσεις κάθε χρονιάς εμφανίζονται με πράσινο χρώμα, οι τρεις με μέτρια κατάταξη εμφανίζονται με κίτρινο, και οι τρεις με τις πιο χαμηλές επιδόσεις εμφανίζονται με κόκκινο, ενώ όλες οι ενδιάμεσες με λευκό.

Όπως έχει αναφερθεί και νωρίτερα, ο σκοπός της πολυκριτήριας ανάλυσης δεν είναι να διαχωρίσει τις εταιρείες σε αυτές με καλά και κακά οικονομικά αποτελέσματα, αλλά να προσφέρει μια συνολική σύγκριση τους για τις εξεταζόμενες χρονιές, και παράλληλα να παρακολουθήσουμε την πορεία της κάθε μιας μέσα στην εξαετία.

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, για τα τρία πρώτα εξεταζόμενα έτη, οι εταιρείες LIVELIA, KARPEA και ΦΟΥΦΑ βρίσκονται στην κορυφή του πίνακα κατάταξης.

Για το 2015, η NUTRIA, η ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και η ΗΛΕΙΑΚΗ ήταν οι εταιρείες με τις χειρότερες επιδόσεις.

Η εικόνα δεν αλλάζει πολύ το 2016. Η NUTRIA και η ΗΛΕΙΑΚΗ ναι μεν ανεβαίνουν 2 και 3 θέσεις αντίστοιχα αλλά παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα. Η ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ έρχεται τελευταία στην κατάταξη, και ακριβώς από πάνω βρίσκονται η ΕΛΧΑΛΚ και η ΚΑΣΣΕΛ, με την τελευταία να πέφτει 4 θέσεις σε σχέση με πέρυσι. Επίσης, η TERRA CRETA φαίνεται να αφήνει πίσω της τυχόν δυσκολίες που την περιόριζαν σε σχέση με τις υπόλοιπες εταιρείες, και στο εξής έχει μια ανοδική πορεία στον πίνακα.

Το 2017, οι χειρότερες εταιρείες στην κατάταξη είναι ξανά η ΗΛΕΙΑΚΗ, η ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και για πρώτη φορά στην εξαετία, η ΑΓΡΟΒΙΜ που από την 13η θέση πέφτει στην 18η. Σημαντική πτώση στην κατάταξη έχει και η εταιρεία ΕΜΕΛΚΟ η οποία όπως θα δούμε και στη συνέχεια δεν θα μπορέσει να ανακτήσει τις καλές θέσεις που είχε στην κατάταξη.

Το έτος 2018, η εταιρεία ΦΟΥΦΑ ανεβαίνει στην κορυφή της κατάταξης, ακολουθούμενη από την ΕΛΧΑΛΚ η οποία έχει μια εντυπωσιακή άνοδο από την 15η θέση, αν και είναι η μόνη χρονιά που θα την δούμε τόσο ψηλά. Τρίτη έρχεται η ΕΛΛΕΚΕΛ, για την οποία η χρονιά αυτή φαίνεται κομβική, καθώς από εδώ και στο εξής ανεβαίνει από τις μεσαίες θέσεις του πίνακα, στις υψηλότερες.

Για το έτος 2019, οι εταιρείες ΦΟΥΦΑ, ΕΛΛΕΚΕΛ και KARPEA βρίσκονται στις πρώτες θέσεις του πίνακα για άλλη μια χρονιά. Αντίθετα, η ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ συνεχίζει να είναι στην τελευταία θέση, με τη ΦΑΚΛΑΡΗ και τη NUTRIA λίγο πιο πάνω. Αξιοσημείωτη άνοδο σημείωσε η εταιρεία ΑΓΡΟΒΙΜ που ανέβηκε στην 7η θέση του πίνακα, και η ΕΛΑΙΑ ΓΗ που ανέβηκε από την 14η στην 6η θέση. Αντίθετα, βουτιά στην κατάταξη έκανε η ΕΛΧΑΛΚ που από την 2η θέση βρέθηκε στην 14η.

Τέλος, το 2020, οι εταιρείες ΦΟΥΦΑ και KARPEA συνεχίζουν να βρίσκονται στις υψηλότερες θέσεις της κατάταξης, με την TERRA CRETA να ακολουθεί, και τελικά να καταλήγει στην 3η θέση σαν κατάληξη της ανοδικής της πορείας. Από την αντίθετη μεριά, οι εταιρείες ΦΑΚΛΑΡΗ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ και ΕΜΕΛΚΟ καταλαμβάνουν τις τελευταίες θέσεις του πίνακα, με την τελευταία να πέφτει στην χειρότερη θέση της για την εξεταζόμενη εξαετία.

Γενικότερα βλέπουμε πως στην πλειοψηφία των εταιρειών, υπάρχουν συχνές εναλλαγές θέσεων στην κατάταξη τους ανά τα χρόνια, γεγονός που μπορεί να οφείλεται σε πολλούς παράγοντες όπως για παράδειγμα η δυνατότητα παραγωγής καρπών από τα δέντρα, οι καιρικές συνθήκες, ή και κάποιες χρηματοοικονομικές εξελίξεις όπως αποπληρωμές δανείων ή στρατηγικές επενδύσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Συμπεράσματα

Στο τελευταίο αυτό κεφάλαιο, γίνεται μια σύνοψη των συμπερασμάτων που προέκυψαν έπειτα από την έρευνα που έγινε, συμπεριλαμβανομένης τόσο της ανάλυσης με την χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών όσο και της εφαρμογή της μεθόδου PROMETHEE II.

6.1 Συμπεράσματα

Ο κλάδος της ελαιουργίας συνδράμει σημαντικά στην οικονομία της χώρας μας και έπαιξε ανέκαθεν πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή των Ελλήνων. Οι μεγάλες εκτάσεις ελαιοκαλλιεργειών, συμβάλλουν στην αύξηση της απασχόλησης και της οικονομικής ευημερίας των περιοχών αυτών. Τα τελευταία χρόνια, έχουν ξεκινήσει ενέργειες για την καλύτερη και πιο μεθοδική αξιοποίηση του αντικειμένου της ελαιουργίας, με σκοπό να εκμεταλλευτούμε τις δυνατότητές μας και να καταφέρουμε να εξάγουμε ποιοτικά προϊόντα σε ακόμα μεγαλύτερες ποσότητες, αυξάνοντας τα κέρδη του κλάδου συνολικά. Συναντάμε όλο και πιο συχνά τοπικές μάρκες από οικογενειακά ή συνεταιρικά ελαιουργεία, οι οποίες κατέχουν αξιοσημείωτες διακρίσεις ανά τον κόσμο, και βλέπουμε πως και οι αγρότες έχουν ξεκινήσει να προσεγγίζουν το θέμα διαφορετικά, με σκοπό την αύξηση της ποιότητας του προϊόντος και τη δημιουργία νέων brand name. Είναι αντιληπτό πως οι προοπτικές του κλάδου εμφανίζονται θετικές, υπό πολλές προϋποθέσεις, καθώς έχουμε ακόμα πολύ δρόμο μπροστά μας για να φτάσουμε και να ξεπεράσουμε ανταγωνίστριες χώρες. Ένας επαναπροσδιορισμός της θέσης και της σημασίας του κλάδου στην Ελληνική οικονομία του σήμερα, και μια νέα, ξεκάθαρη και συλλογική προσέγγιση αξιοποίησης του κλάδου, είναι απαραίτητα, έτσι ώστε να βελτιωθεί η εικόνα μας στο εξωτερικό και να μπορούμε να εξάγουμε τα προϊόντα μας πιο μεθοδικά. Αξίζει να αναφερθεί πως η ποιότητα του Ελληνικού ελαιόλαδου είναι το πλέον δυνατό σημείο του κλάδου, και αυτό φέρνει σε ισορροπία τον παγκόσμιο ρόλο της χώρας μας στις αγορές, όπου κατατάσσεται τρίτη βάσει της παραγωγής ελαιόλαδου μετά την Ισπανία και την Ιταλία.

Η παρούσα διπλωματική εργασία στόχευε στην ανάλυση του κλάδου της ελαιουργίας και στο πλαίσιο αυτό αναλύθηκε δείγμα από 20 επιχειρήσεις παραγωγής και τυποποίησης ελαιόλαδου από το έτος 2015 ως και το έτος 2020. Για την πραγματοποίηση αυτής της ανάλυσης χρησιμοποιήθηκαν 18 αριθμοδείκτες που ανήκουν στις κατηγορίες της αποδοτικότητας, της φερεγγυότητας και της επίδοσης διαχείρισης.

Εξετάζοντας τον κλάδο από την μεριά της αποδοτικότητας, οι μέτριες τιμές του κλάδου κάνουν εμφανές ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις έχουν επηρεαστεί από την οικονομική κρίση που έπληξε την Ελλάδα τα προηγούμενα χρόνια. Επιπρόσθετα, πριν προλάβουν να ανακάμψουν, η επιδημία Covid-19 που έπληξε την παγκόσμια οικονομία, είχε αρνητικές επιπτώσεις και στην ελληνική οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, από τον αριθμοδείκτη χρηματοοικονομικής αποδοτικότητας αντιλαμβανόμαστε πως η απόδοση των επενδυσμένων

κεφαλαίων που έχουν διατεθεί στις επιχειρήσεις είναι μέτρια ικανοποιητική. Μέτριες τιμές βλέπουμε επίσης και στους υπόλοιπους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας, με εξαίρεση τον δείκτη κυκλοφορίας υποχρεώσεων ο οποίος μας δείχνει πως συνολικά ο κλάδος μπορεί να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του σε ικανοποιητικό βαθμό.

Σε ό,τι αφορά τον κλάδο της φερεγγυότητας, παρατηρείται πως οι δείκτες γενικής και άμεσης ρευστότητας, μετά την απότομη πτώση τους το 2016, ακολουθούν ανοδική πορεία, το οποίο δείχνει πως ο κλάδος κινήθηκε έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται άμεσα στις τρέχουσες υποχρεώσεις του με τα διαθέσιμα μετρητά. Σε οριακά επίπεδα κινείται και ο δείκτης συνολικής ικανότητας δανεισμού για όλη την εξαετία, πράγμα που σημαίνει πως αν και ο κλάδος δεν θεωρείται υπερχρεωμένος, οι οικονομικές επιπτώσεις των προηγούμενων ετών είναι αισθητές. Παρ' όλα αυτά, πολλές επιχειρήσεις έδειξαν σημάδια ανάκαμψης, καθώς ο κλάδος των τροφίμων θεωρείται γενικά αμυντικός. Αυτό φαίνεται και από τον δείκτη μακροπρόθεσμης ικανότητας δανεισμού, ο οποίος βρίσκεται σε σχετικά καλά επίπεδα με τιμές άνω του 0,6 για όλες τις χρονιές.

Τέλος, εξετάζοντας την κατηγορία της επίδοσης διαχείρισης, βγάζουμε το συμπέρασμα πως ο κλάδος ξοδεύει πολύ μικρό μέρος των πωλήσεων του για την κάλυψη χρηματοοικονομικών εξόδων, αφού η τιμή του μέσου όρου του δείκτη είναι χαμηλή, ειδικότερα μετά την πρώτη τριετία. Από την άλλη μεριά, οι τιμές του δείκτη επιβάρυνσης από γενικά και διοικητικά έξοδα είναι κοντά στο 10% για όλες τις χρονιές, κι επειδή δεν συμβάλλουν άμεσα στις πωλήσεις ή στην παραγωγή, μπορεί να θεωρηθεί πως για τα γενικά και διοικητικά έξοδα υπάρχει ακόμα περιθώριο για μείωση. Ακόμα, όσον αφορά τον δείκτη ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων αν και οι τιμές που είναι κοντά στις 100 ημέρες φαίνονται υψηλές, είναι φυσιολογικές για τον κλάδο. Οι τιμές του δείκτη περιόδου αποπληρωμής εμπορικών υποχρεώσεων, κυμαίνονται γύρω από τις 50 ημέρες για όλα τα έτη της ανάλυσης, γεγονός και αυτό φυσιολογικό, δεδομένου του τρόπου λειτουργίας του κλάδου.

Ενδιαφέροντα κρίνονται και τα συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από την εφαρμογή της πολυκριτήριας μεθόδου PROMETHEE II. Οι επιχειρήσεις κατατάχθηκαν με βάση τις επιδόσεις τους σε 8 αριθμοδείκτες οι οποίοι επιλέχθηκαν μετά από εφαρμογή παραγοντικής ανάλυσης μέσω του προγράμματος SPSS Statistics. Για την ανάλυση, χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο του Gauss για τη συνάρτηση h_k , και μέσα από διμερείς συγκρίσεις εξήχθησαν τα τελικά αποτελέσματα. Για όλη τη διάρκεια της εξαετίας μπορούμε να συμπεράνουμε πως η εταιρεία ΦΟΥΦΑ είχε την καλύτερη επίδοση συνολικά, καθώς ξεκίνησε από την τρίτη θέση στην κατάταξη και κατέληξε για τρεις συνεχόμενες χρονιές να είναι στην πρώτη θέση. Δύο ακόμα εταιρείες που ξεχωρίζουν είναι η LIVELIA, η οποία κι αυτή βρισκόταν για τρεις συνεχόμενες χρονιές στην κορυφή της κατάταξης, και η KARPEA, η οποία για όλες τις χρονιές με εξαίρεση το 2018, βρισκόταν στην πρώτη τριάδα. Οι επιχειρήσεις αυτές χαρακτηρίζονται από υψηλή αποδοτικότητα και υψηλή ρευστότητα. Από την αντίθετη μεριά, η εταιρεία ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ διατήρησε τις τελευταίες θέσεις της κατάταξης καθ' όλη τη διάρκεια της ανάλυσης, καθώς χαρακτηρίζεται από χαμηλή ρευστότητα, και υψηλή επιβάρυνση από υποχρεώσεις και δάνεια.

Βιβλιογραφία

ΑΡΘΡΑ-ΒΙΒΛΙΑ

1. Γαγάνης, Χ., & Ζοπουνίδης, Κ., (2006), “Πολυκριτήρια Μεθοδολογία Αξιολόγησης της Βιομηχανίας σε Περιφερειακό Επίπεδο με Βάση Χρηματοοικονομικές Επιδόσεις”, ΤΕΕ, Αθήνα.
2. Γκίκας, Δ., Χ., (2002), “Ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων”, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα
3. Δούμπος Μιχάλης (2009), “Πολυκριτήρια συστήματα αποφάσεων”, Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης -Πολυτεχνείο Κρήτης.
4. Ζοπουνίδης Κ. (2013), “Βασικές Αρχές του χρηματοοικονομικού μάνατζμεντ”. Εκδόσεις Κλειδάριθμος
5. Ζοπουνίδης Κ. (2001), “Ανάλυση χρηματοοικονομικών αποφάσεων με πολλαπλά κριτήρια”, Εκδόσεις Ανίκουλα, Θεσσαλονίκη.
6. Brans J.P & P. Vincke (1985). A Preference ranking organization method. Management Science 31(6),647-656
7. JOHN K. COURTIS. Modelling A Financial Ratios Categorical Framework, December 1978. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-5957.1978.tb01059.x>
8. How to select and how to rank projects: The PROMETHEE method, J.P.BRANS, Ph. VINCKE and B.MARESCHAL, European Journal of Operational Research (1986) 228-238
9. Συνοπτική Κλαδική Μελέτη – Ελαιόλαδο & Πυρηνέλαιο, Αθήνα: ICAP, Μάιος 2011.
10. Κλαδική μελέτη : ελαιόλαδο πυρηνέλαιο, Αθήνα: ICAP, Σεπτέμβριος 2021.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

11. Ψώνης, Β. (2017). Η διεθνής αγορά ελαιόλαδου και οι ελληνικές εξαγωγές στο Υπουργείο Εσωτερικών – Γενική Γραμματεία Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας. Διαθέσιμο εδώ: <http://sev4enterprise.org.gr/wp-content/uploads/2014/05/PROIONTA-4.pdf>

12. Sectoral Report (May 2015): Olive Oil – Establishing the Greek Brand, Athens: National Bank of Greece, p.1. Διαθέσιμο εδώ:
<https://www.nbg.gr/en/group/studies-and-economic-analysis/reports/kladiki-meleti--el-aiolado--maios-2015->
13. Το ισχυρό ευρώ «σύμμαχος» του QE(29.07.2017). Διαθέσιμο εδώ:
<http://www.kathimerini.gr/920636/article/oikonomia/die8nhsoikonomia/to-isxyro-eyrw-symmaxos-toy-qe>
14. Ελαιόλαδο - Βικιπαίδεια. Διαθέσιμο εδώ:
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%8C%CE%BB%CE%B1%CE%B4%CE%BF>
15. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 865/2004 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με την κοινή οργάνωση της αγοράς ελαιόλαδου και επιτραπέζιων ελιών και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 827/68 (σελ 14). Διαθέσιμο εδώ:
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:206:0037:0050:EL:PDF>
16. Εγκεκριμένες τυποποιητικές μονάδες ελαιόλαδου. Διαθέσιμο εδώ:
<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/egkatastaseis/egkatastaseis>
17. Δέσποινα Μπολιεράκη, "Χρηματοοικονομική και πολυκριτήρια ανάλυση των εταιρειών διύλισης και διακίνησης πετρελαιοειδών", Διπλωματική Εργασία, Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης, Πολυτεχνείο Κρήτης, Χανιά, Ελλάς, 2020. Διαθέσιμο εδώ:
<https://doi.org/10.26233/heallink.tuc.86335>
18. Φώτιος Δρακόπουλος, "Χρηματοοικονομικές επιδόσεις, τάσεις και προοπτικές του κλάδου της πυρηνελαιουργίας στην Ελλάδα", Διπλωματική Εργασία, Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης, Πολυτεχνείο Κρήτης, Χανιά, Ελλάς, 2018. Διαθέσιμο εδώ: <https://doi.org/10.26233/heallink.tuc.80791>
19. Γ. Οικονόμου: Ζητείται ταυτότητα για το ελληνικό λάδι, CNN Greece. Διαθέσιμο εδώ:
https://www.youtube.com/watch?v=-FhOZZh6hJ8&ab_channel=CNNGreece
20. Διεθνές Συμβούλιο Ελαιόλαδου. Διαθέσιμο εδώ:
  - a. <https://www.internationaloliveoil.org/>
  - b. <https://www.internationaloliveoil.org/wp-content/uploads/2021/12/IOC-Olive-Oil-Dashboard-1.html#prices-ja%C3%A9n-spain>
  - c. <https://www.internationaloliveoil.org/wp-content/uploads/2021/12/IOC-Olive-Oil-Dashboard-1.html#prices-bari-italy>
  - d. <https://www.internationaloliveoil.org/wp-content/uploads/2021/12/IOC-Olive-Oil-Dashboard-1.html#prices-chania-greece>
  - e. <https://www.internationaloliveoil.org/wp-content/uploads/2021/12/IOC-Olive-Oil-Dashboard-1.html#consumption-1>
  - f. <https://www.internationaloliveoil.org/wp-content/uploads/2021/12/IOC-Olive-Oil-Dashboard-1.html#production-2>

- g. <https://www.internationaloliveoil.org/wp-content/uploads/2021/12/IOC-Olive-Oil-Dashboard-1.html#imports-2>
- h. <https://www.internationaloliveoil.org/export-of-olive-oil-in-the-eu/>

21. European Commission - Trade Websites. Διαθέσιμο εδώ:

<https://trade.ec.europa.eu/>

22. Ιστοσελίδες των εξεταζόμενων επιχειρήσεων. Διαθέσιμες εδώ:

<https://www.agrovim.gr/el/>
<https://www.minerva.com.gr/>
<https://www.emelko.gr/el/>
<https://www.iliaki-elaiourgia.gr/el/>
<https://www.eleagea.gr/>
<https://www.abea.gr/>
<http://www.argolisoil.gr/gr/>
<https://www.nutria.gr/>
<https://terracreta.gr/>
<https://www.hfo.gr/>
<https://www.foufas-oliveoil.gr/>
<https://catsacoulis.gr/el/>
<https://kasell.gr/etairia/>
http://www.organicvillage.gr/company_el.html
<https://blaeuel.gr/index.html>
<https://www.messiniakigi.gr/>
<https://www.eleoladaxalkidikis.gr/about.html>
<http://hermesgr.com/>
<https://www.karpea.gr/el/>
<https://www.livelia.gr/>